

EBIKOLE BY'ABATUME **Enyanjula**

Ekitabo *EBikole by'abatume*, niikyo eky'ebyafaayo by'entandiika y'ekansa, era n'engeri egiyasalaanikiremu okuzwera omu Yerusalemi paka omu Buyudaaya, n'omu Samaaliya, era n'okweyongerayo omu bifo ebindi (1:8). Ekitabo kinu oLuuka niye eyakiwandiikire, era niye eyawandiikire n'ekitabo *aMawuliro aMasa ng'oLuuka oweyagawandiikire*. OLuuka yabbaire musawo w'ekizungu, era yawandiikire nakusani ebintu ebyo ng'owebyabbaire. Omu kuwandiika ebitabo ebyo, kiboneka ooti-so yabiwandikiire Muyonaani ogubeetanga bati Teeffiro (1:1). Neye era ali ooti ebitabo ebyo yabiwandikiire Bakurisitaayo abali omu bitundu ebindi, ng'otwaliiryemu aBayonaani n'aBayudaaya (1:1).

Ekitabo *EBikole by'abatume*, bali ooti bakiwandiikire akati w'omwanka 60-64 oluzwanyuma lwa kubyala oKurisito. OLuuka ali ooti ekitabo kinu yakiwandikiire mu kibuga Antiyokiya oweyatambuliranga n'oPawulo. Ekigendererwa ekyagirire n'awandiika ekitabo kinu, kifaanana n'ekyagirire n'awandiika ekitabo *aMawuliro aMasa ng'oLuuka oweyagawandiikire*. Yatakire oTeeffiro era n'aBakurisitaayo ababbaire beeyongera obungi bakakase ebikwata kwebyo ebibabbaire babeegeserye, kale awo n'awandiika

binanyerenyeere ebikwata oku bwomi bwa Yesu n'engeri obukurisitaayo egibwasalaanikiremu.

Ekitabo kinu kituwa ekyokuboneraku eky'ekanisa eyasookere, era n'engeri egiyabbaire efaanana ng'eri n'okwikirirya omu Yesu. Ekyokuboneraku eky'abatume kitulaga engeri y'okwemerera oku maani ga Mwoyo oMweru ng'olaabba aMawuliro aMasa eeri abantu abandi.

Engeri egibyecaanamu

1. OMwoyo oMweru aika oku beegi era n'ekanisa etandiika okukula 1:1-8:1.
2. Bayiigaania ekanisa era etandiika okuzwa omu Yerusaalemi ng'esalaanika 8:2-12:23.
3. OPawulo ayaba okulaabba omu lugendolwe olusooka 12:24-14:28.
4. OLukiiko lukumbaana e Yerusaalemi okusalawo ekibakolera abankaikirirya omu Kurisito 15:1-35.
5. OPawulo ayaba okulaabba omu lugendolwe olwokubiri 15:36-18:22.
6. OPawulo ayaba okulaabba omu lugendolwe olwokusatu 18:23-20:38
7. OPawulo bamukwatira e Yerusaalemi 21-26.
8. OPawulo bamutwala e Looma 27-28.

¹ Sebo Teefiir, omu kitabo kyange ekisooka, n'awandiikire ku biiby oYesu ebiyakolere n'ebiyayegeserye okuzwera nakimo oweyatandiikiire okukola omulimogwe, ² paka oku lunaku oKibbumba oluyamutwaliireku omwigulu. Okumutwala omwigulu okwo kwabbairawo ng'amalire okuwa abatumebe

abo abeyabbaire alonderemu ebiragirowo, ng'oMwoyo oMweru oweyamulungamirye. ³ Oluzwanyuma lw'okugadakwe n'okufa, yazuukiire era ni yeeragisiya eeri abatumebe abo nago emirundi mingi, n'abawa n'ebiraga ebyera ebyabakakasiire nakimo biti yazuukiire. Okumala enaku 40, yababonekeranga era n'atumulanga nabo oku bikwata oku bwakabaka bwa Kibbumba. ⁴ Lumo, owebabbaire aamo naye oku kiinulo, n'abasisiitira ati, "Timwaluuya okuzwa aanu omu Yerusaalemi, wazira mubbe nga mukuumirira ekirabo kidi ekinabakobeireku eky'oMwoyo oMweru oBbaabba ekiyasuubizire okubawa. ⁵ OYokaana yabatizire abantu na maizi,* neye inywe, omu naku egitali gy'e yala, baaba okubabatiza na Mwoyo oMweru."

*OYesu bamutwala omwigulu
(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)*

⁶ Olundi, abatume owebakumbaine aamo n'oYesu, ni bamubuulya bati, "Musengwa, oolwo atyanu omu kiseera kinu oyaba okutoolawo obufugi bwa Balooma era ofuge?"

⁷ OYesu n'abakoba ati, "Tikibeetaagisya inywe okumanya ebiseera n'enaku oBbaabba iye, omu bwezyebwe, ebiyasalirewo. ⁸ Wazira, ekimubba mumanye niikyo kinu muti oMwoyo oMweru oweyalibaikaku, yalibawa amaani. Era, mwalimmanyikisya eeri ab'omu kibuga eky'e Yerusaalemi, n'ab'omwitwale ly'e Buyudaaya

1:4 1:4 Luk 24:49 * **1:5** 1:5 Ooba, Mu maizi. **1:5** 1:5 Mat 3:11; Mak 1:8; Luk 3:16; Yok 1:33

mwonamwona, n’ab’omwitwale ly’e Samaaliya paka owemwaliwoisya ebyalo byonabyona.”

⁹ Oweyamalire okutumula ebyo, oKibbumba n’amutwala omwigulu nga n’abatume balingiri-ire, ekireri ni kimubbuuna ni kibalobeesererya okumubona tete.

¹⁰ Nga bakaali bali aawo bakaliirye amaiso omwibbanga, nga iye ayaba, abasaiza babiri abazwaire ebizwalo ebyeru ni babbutukira anyere aawo, nga beemereire okumpi nabo.

¹¹ Abasaiza abo ni babuulya abatume bati, “Inywe abasaiza ab’e Galiraaya, lwaki mukaali mwemereire aanu mulangaasiire omwibbanga? OYesu oyo ogubabatoireku ni bamutwala omwigulu niye onyere oyo eyaliira, era yaliira mu ngeri enanyere eyo.”

Omusika wa Yuda (Mat 27:3-10)

¹² Abasaiza ababiri abo owebazwirewo, abatume ni bairayo omu kibuga e Yersaalemi nga bazwa oku Lusozi olubeeta olw’eMisaale eMizaituuni, akagendo akeerya ooti kiromita moiza[†] yonkani okuzwa e Yersaalemi.

¹³ Owebaingiire omu kibuga, ni baaba omu nyumba, ni baniina omu kisenge eky’e ngulu omu baabbanga. Mwabo ababbairewo mwabbairemu banu: OPeetero, n’oYokaana, n’oYaakobbo, n’Andereya, n’oFiripo, n’oTomasi, n’oBbantulumaayo, n’oMatayo, n’oYaakobbo

1:8 1:8 Mat 28:19; Mak 16:15; Luk 24:47-48 **1:9** 1:9 Mak 16:19; Luk 24:50-51 [†] **1:12** 1:12 Ekiromita emoiza, omu Bbaibbuli egimo gikoba kiti, Ng’olugendo omuntu olwatambula oku Saabbaato.

ogondi omutaane w'Alufaayo, n'oSimooni oMulwaniriri wa kwefuga kw'eigwangalye, n'oYuda omutaane wa musaiza ogondi ogubeeta oYaakobbo. ¹⁴ Abo bonabona, nga bali aamo n'oMalyamu omaaye wa Yesu n'abakali abandi, era n'abaganda ba Yesu, nga bali omu bumo, ni banyikiiranga okusaba oKibbumba.

¹⁵ Lumo, abaikirirya ababbaire beera ooti 120 nga bakumbaine, oPeetero n'ayemerera akati mwibo, n'abakoba ati, ¹⁶ "Boluganda, ekibono okabaka oDawudi ekiyatumwire omu Biwandiike ekikwata oku Yuda kyabbaire n'okutuukirira. OMwoyo oMweru, e nyumaku eedi, ng'abitira omu Dawudi, yalagwire ekyalibbaawo oku Yuda. OYuda niye eyalagiriire era ni yeekubbemberamu abo abakwaite oYesu, ¹⁷ newankubbaire ng'oYesu yabbaire amulondere ng'omutume aamo na iswe, era ni tuweereryaku aamo naye ng'omunaiswe omu mulimo gunu."

¹⁸ Omu mpiiya egibawaire oYuda olw'ekikolekye ekibbikibbi, yagiguliremu kigona. Ekigona ekyo niimwo omu yeemyedeire n'afa, omulambogwe ni gwepotolerawo nga gugwera mutwe, ni gwatikamu ekida akati, ebyenda ni bisusuka. ¹⁹ Newankubbaire nga bakigulire mu kyama neye abatyami b'omu Yerusaalemi bonabona ekyo bakitegeire, kagira omu lutumu lwabwe, ekigona ekyo bakiwaire eriina bati Akerudama.

²⁰ OPeetero ni yeeyongera ati, “Ekyo kyabbaire n’okubbaawo olwakubba bakiwandiikire omu kitabo ky’eZabbuli bati:

‘Ekisitokye kisuuke kinameje,
tiwaabbaawo muntu akityamamu.’

“Era bati,
‘Omuntu ogondi atwale ekifookye
eky’obwekubbemberi omu mulimo.’”

²¹⁻²² “N’olwekyo, kyetaagisya tulondemu omusaiza moiza atweyungeku omu mulimo gw’okukakasa abantu tuti oMusengwa waiswe oYesu yazuukiire. Omusaiza oyo aali n’okubba nga moiza oku basaiza ababbaire na iswe ekiseera kyonakyaona oMusengwa waiswe oYesu ekiyamalire na iswe, ekikoba kiti, ng’abbaire na iswe nga tutandiika okuzwera nakimo ebiseera oYokaana omu yabatiziranga, okutuukira nakimo owebatutooleireku oYesu ni bamutwala omwigulu.”

²³ Awo omu baikirirya ni muzwamu abaleetere amaliina g’abasaiza babiri. Erya Yusufu oBbalusabba abamo ogubabbaire bamaite ng’oYusito, n’erya gondi bati Matiya. ²⁴ Bonabona owebamalire okugabitya, ni baingira omu kusaba. Omoiza oku batume ni yeekubbembera, n’asaba ati, “Musengwa waiswe, niiwe omaite abantu bonabona ng’owebafaanana omu myoyo gyabwe. Kale tukusaba, oku babiri banu, otulagisye ogwolondereku, ²⁵ tumuwe ekifo omu mulimo gw’obutume, oYuda ekiyalekere

1:20 1:20 Zab 69:25; 109:8 **1:21-22** 1:21-22 Mat 3:16; Mak 1:9; 16:19; Luk 3:21; 24:51

n'ayaba egyasaaniire okubba.” ²⁶ Okusaba owekwawoire, ekyaiririire Kibbumba kubalagisya ati Matiya niiye ogwalondere, atyo ni yeeyunga okwikumi na moiza, tete ni babba abatume ikumi na babiri.

2

OMwoyo oMweru aika oku baikirirya

¹ Awo olunaku olwa Pentekonte ni lutuuka. Kwolwo, abaikirirya bonabona babbaire bakumbaaniire mu nyumba moiza, omu Yerusaalemi.

² Babbaire ooti bali awo, ni bawulira okululuma okw'amaani okuli ooti gumpunga ogw'amaani nga kuzwa omwigulu. Okululuma okwo ni kumalaku enyumba omu babbaire batyaime mwonamwona, buli moiza n'akuwulira. ³ Babba ooti bakaali bali awo, ni babona ebintu ebiri ooti ndimi gya musyo egigawukaine okusuukamu lumolumo, era buli lumo kwigyo ni lugwa oku buli moiza kwibo. ⁴ Abaikirirya bonabona ni baizula oMwoyo oMweru, batyo ni batandiika n'okutumula omu ntumu egindi egi-batayegangaku, buli moiza ng'oMwoyo oMweru oweyamwezyesyaanga okugitumula.

⁵ Omu kiseera ekyo, omu Yerusaalemi mwabbairemu abasaiza aBayudaaya ababbaire batya oKibbumba, ababbaire baizire okuzwa kumpi ooti mu buli kitundu ekiri oku kyalo. ⁶ Abasaiza abo owebawuliire olukero, ni beekumbaania mu bungi egiri abaikirirya okubona niki ekyaba omu

maiso. Neye buli moiza kwibo kyamwewunyisiryeye okuwulira abaikirirya nga batumula omu ntumu gyabwe ibo aBayudaaya abageni.

⁷ Awo abasaiza abo ni bawuninkirira ino era ni beebuulyangana bati, “Ii, abantu banu bonabona abatumula, kaisi tibatyami b’omwitwale ly’e Galiraaya?” ⁸ Kaisi tete kiiza kitya okubba kiti iswe swenaswena otuli aanu tubuliramu abatumula omu ntumu gy’eedi egituzwera? ⁹ Iswe ng’owetuli aanu, newankubbaire nga tuli Bayudaaya, tuzwera mu byalo by’enjabulo. Abamo kwiswe tuzwera mu Palutiya, n’e Mediya, n’Eramu; mu Mesopotaamiya, Buyudaaya, n’e Kapadookiya; mu Ponto, n’Asiya. ¹⁰ Era, tulimu n’abazwera omu Furigiya, n’e Panfiriya, n’e Misiri, n’ebitundu eby’e Liibbiya okulirana ekibuga Kuleene. Kaisi era, mwiswe mulimu n’abageni-obugeni okuzwa Looma ¹¹ nga tutwaliiremu aBayudaaya n’abamawanga agandi abacuukire okwaba omu diini y’eKiyudaaya. Kaisi tete, ni wabbaawo abali mwiswe abazwera mu Kuleete, n’omu Buwalabbu. Neye aale obone swenaswena owetubawulira nga batumulira mu ntumu egy’e waiswe eby’amaani oKibbumba ebyakolere!” ¹² Olwakubba bonabona babbaire bawungire era nga bibasobeire, abamo kwibo ni beefudangaku kwebuulyangana bati, “Kinu kyezya okubba kitegeeza niki?”

¹³ Neye abandi kwibo ni babeesekerangabwesekeri na kujerega baikirirya nga webakoba bati, “Banu leero bateemeire mwenge omuyo!”

Entumula ya Peetero eeri abakumbaine

14 Neye oPeetero ng'ali aawo n'abatume abandi eikumi na moiza, n'asetuka n'ayemerera omu maiso g'abantu kaisi n'airamu ebibabbaire bakoba. N'amagono ag'angulu era n'obukanu obunene n'atandiika okutumula egibali ati, "Bayudaaya bainange, era na inywe nywe-nanywena abali omu Yerusaalemi, muwulisisye kusani, nga mbasonzolera ekintu ekiri aanu.

15 Abantu banu abemubona tibateemeire nga inywe owemuseega, olwakubba ngingu giri saawa isatu-busatu egy'amakeezi.* 16 Ekituuce kiri kiti, ekitutuukireku niikyo ekyo onaabbi oYoweri ekiyatumwireku oweyakobere ati:

17 'OKibbumba atyo waakoba ati omu naku egy'oluzwanyuma,
naligira oMwoyo wange n'aika omu maani
amabitiriri oku bantu aba buli ngeri.

Era okubitira mwiye, naliragulisya abataane
baanywe n'abaala baanywe ebyaiza omu
maiso.

Abanyeete mwinywe balisuna okwolesebwa
okuzwa egyendi,
n'abasaiza abakulu mwinywe ni
mbalootesya ebirooto.

18 Era, n'oku bagalama bange, abakali n'abasaiza
abampeererya,

bona omu naku egyo
oMwoyo wange yalibaikaku, n'abeezyesya oku-
tumula
obukwenda obuzwa egyendi.

* 2:15 2:15 ABayudaaya ng'empisa yaabwe, tibatiranga kulyaku kantu konakona ooba okunywa okutoolaku nga bamalire okusaba okw'amakeezi oku saawa isatu.

19 Naligira ebintu ebyewunyisya ni bibbaawo
 angulu omwibbanga,
 ni nkola n'ebwunyisya oku kyalo birage
 amaani gange,
 walibbaawo okusuka eisaaye, n'omusyo,
 n'omwosi omudiiki gwaliduunya.

20 Naligira eisana ni lirikira,
 n'omweri ni gutukulika ni gufaanana ooti
 isaaye.
 Ebyo byalisooka ni bibbaawo kaisi olunaku
 lwa Musengwa olukulu
 era olw'ekitiisya olw'okusaliraku abantu omu-
 sango ni lutuuka.

21 Neye olunaku oolwo nga lukaali kutuuka,
 buli moiza eyalikungirira oMusengwa oku-
 mubbeera balimulokola.' "

22 OPeetero niye okweyongera ati, "Aale
 Baisirairi bainange muwulisisye ebibono
 ebinjaba okutumula. OYesu ow'e Naazaleesi
 yabbaire musaiza oKibbumba onyere
 oguyakakasire ati niye onyere amutumire.
 Ekyo yakikolere mu kumwezyesya okukola
 ebyamagero, n'ebwunyo, n'obumanyiciryo
 oKibbumba ebiyamukolesyanga oweyabbaire
 mwinywe, era nywena abananyere mukimaite
 nakusani.

23 Neye newankubbaire
 ng'ekyo mwabbaire mukimaite nakusani,
 omusaiza oyo bamuwairyo egimuli, nywena
 ni mumukwatisya abakola ebibbibbi
 okumukomerera oku musalabba, mutyo
 ni mumwita, era ng'oKibbumba onyere
 oweyabbaire amalire okukitegeka, era

ng'akimaitiirewo. ²⁴ OYesu yabitire omu bulumi bubitiriri kaisi nafa. Neye oKibbumba n'amuzuukiza, atyo n'amuteeresya okuzwa omu bulumi okufa obukuleeta olwakubba amagombe gabbaire tigezya okumukalangulirayo okusigala nga mufu. ²⁵ Tukakasa obutuuce bw'ekyo olwakubba, eira nakimo, ebyo niibyo oKurisito ebiyatumulisirye okabaka oDawudi oweyakobere ati:

'Mbona oMusengwa oKibbumba
ng'aneekubbembeire buliijo;
olwakubba ali na nze okumbeera
kaisi tiwaabbaawo ekintukutya omwoyo.

²⁶ Kagira omwoyo gwange gwizwire eisangaalo,
ntyoni nkuwuuja;
neenu ndi mugumu nti, waire nzwaire
mubiri-biiri ogufa ni guvunda,
owenalifa waligwiriyawo ni gubba mwomi tete.

²⁷ Ekyo kityo olwakubba, tiwalireka omwoyo
gwange omu Kiina eKitakoma,
waire okuganya omubiri gw'oMweruwo
okuvunda.

²⁸ Ondagire amanzira agendi n'okukwata kaisi
ntuuke omu bwomi.
Olwakubba oli na nze, wanjizulya eisan-
gaalo.' "

²⁹ OPeetero ni yeeyongera n'akoba ati,
"Boluganda, oleke mbakobere kinu anambula
kutya nti, ozeiza waiswe okabaka oDawudi
yafire, ni bamuliika omu magombe, era

n'atyanu-bunu amagombege gakaali gali okwaiswe kunu. ³⁰ N'olwekyo, ekintu kyeraga kyonkani kiti oDawudi tiyabbaire yeetumulaku nanyere, neye olwakubba yabbaire naabbi, era ng'amaite kusani oKibbumba ekiyamusuubizire ng'alayira ati, 'Omoiza oku baizukulu ba Dawudi yalisikira entebe ey'obwakabakabwe.' ³¹ Olwakubba yamaite ebiiza okubbaawo omu maiso, kagira yalagwire oku kuzuukira kwa Kurisito ogubasukireku amafuta, ng'akoba ati, 'Tibamulekeswire omu bafu, waire okuganya omubirigwe okuvunda.' ³² OYesu oyo oKibbumba yamuzuukizire, era swenaswena abaikiriryabe, tweboneireku n'agaiswe era tukikakasa eeri buli muntu. ³³ Era oKibbumba yamalire okumuniinisa omwigulu, n'amutyamisya aamo naye omu kifo eky'ekitiisya eino,† n'amukwatisya n'oMwoyo oMweru, era nga iye oIteeye oweyabbaire amusuubizire. OYesu yena niye okutwicaaku oMwoyo oMweru oyo, era oMwoyo niye aleeterewo ebyo ebimubona n'ebimuwulira. ³⁴ Dala okabaka oDawudi tiyabbaire yeetumulaku niye onyere, olwakubba iye tibamuniinisirye omwigulu ng'owekyabbaire oku Yesu. Tete era onyere yatumwire biinu oku Yesu ati, 'OMusengwa oKibbumba yakobere oMusengwa wange ati:

Otyame na nze omu kifo eky'ekitiisya ino

2:30 2:30 2Sa 7:12-13; Zab 132:11 † **2:33** 2:33 Ekifo eky'ekitiisya eino, ooba, Oku lubba olw'engalo endiiro eya Kibbumba.

³⁵ paka owenaligondya abalabebo
ni mbasuuca mukonkolo ogwa
kuwuumuliryaku ebigerebyo.' ”

³⁶ Ng'amaliirirya, oPeetero n'akoba ati,
“N'olwekyo, abantu b'e Isirairi nywenanywena
mukimanye anambula kubuusabuusa muti,
oYesu oyo ogumwakomereire oku musalabba
niiye oKibbumba oguyasuucirye okubba
oMusengwa era oKurisito ogubasukireku
amafuta.”

³⁷ Abantu ababbairi bawulisisya oPeetero
owebawuliire ebyo ebiyatunwire, ni
bibalumirirya, ni bawulira oku myoyo gyabwe
ng'omusango gubakwata, niiye okubuulya
oPeetero n'abatume abainaye bati, “Baganda
baiswe, oolwo atyanu twakola tutya kaisi
oKibbumba ayezye okutusoniya?”

³⁸ OPeetero n'abairamu ati, “Mwenenye
ebikole ebibbibibi, era buli moiza bamubatize
omu liina lya Yesu oKurisito. Awo oKibbumba
yabasoniya omusango gw'ebibbibibi byanywe,
era n'abawa n'ekirabokye, nga niikyo oMwoyo
oMweru, ³⁹ olwakubba ikyo oKibbumba
yakibasubizire niinywe, n'abaana baanywe,
era n'abo bonabona abali e yala, bonabona abo
oMusengwa waiswe oKibbumba abeyalyeta.”

⁴⁰ N'ebibono ebindi bingi, oPeetero ni yeey-
ongera okubalaabbira, ng'abasisiitira ati, “Mu-
ganye oKibbumba abalokole muwunuke eki-
bonerezo ekyayaba okuwa abantu ababbibabbi
ab'omulembe gunu ogwalemaire.” ⁴¹ N'olwebyo,

abaikiriirye ebibono oPeetero ebiyakobere baba-batizire, era oku lunaku oolwo, abaikirirya abayaaka abeera ooti 3,000 ni babeegaitaku.

Okukolera aamo okw'abaikirirya

⁴² Abaikirirya bonabona ni banyikiriranga okusuna okubeegesya okuzwa eeri abatume n'okukwata ebibabeegeserye, n'okubba n'omwoyo ogw'obumo, ekikoba kiti, buli moiza ng'alumirwa omwinaye, n'okugabana oku kiinulo ekimo, okwo ng'oteekereku n'okusaba.

⁴³ OKibbumba n'ayezyesya abatume okukola ebyewunyo bingi ino, era ab'e Yerusaalemi bonabona ni baizula okuwuninkirira.

⁴⁴ Bonabona abaikiriirye oYesu baabanga bumo, nga bakumbaanira aamo buliijo, era nga buli moiza w'eidembe okukolesya ekintu omwinaye ekiyabbaire nakyoye.

⁴⁵ Ekikoba kiti, olwisi abamo kwibo batundanga n'ebyabwe, empiiya egibatoolangamu ni bagigabira yenayena mwibo okusinzirira oku kyetaagokye.

⁴⁶ Tibagoneryanga okukumbaanira aamo omu luuga lw'eYeekaalu buli lunaku, oteekeku n'okucaalanganiranga kisito ku kisito ni bagabanira aamo ebiinulo n'emyoyo egiizwire eisangaalo n'eiwooyo anambula kwekolesya, ⁴⁷ era nga webawuuja oKibbumba, era nga n'abantu bonabona babasiima. Ebyo nga byaba omu maiso, buli lunaku oMusengwa n'abongerangaku abantu abandi, abo abalokokanga.

3

OPeetero alamyā omunialuuki

¹ Lumo, oPeetero n’oYokaana ni baniinaniina okwaba omu Yeekaalu oku saawa omwenda egy’eigolo, esaawa abantu omu bakumbaani-ranga okusaba oKibbumba. ² Owebabbaire batuuka oku luuga lw’eYeekaalu wabbairewo omusaiza ogubabyaire nga munialuuki ogubabaire batuuka oku geeti. Buli lunaku bamuteekanga awo oku geeti egibeeta eNsa, asabirirye abantu abaingira. ³ Oweyaboine oPeetero n’oYokaana nga baiza batira okwingira, n’abasaba empiiya. ⁴ Awo bona ni bamwekali-kica, era oPeetero n’amukoba ati, “Kaade otulingirire!” ⁵ Atyo yena n’abakaliryaku amaiso, ng’asubira ati babbaaku n’akantu akebamuwa.

⁶ Awo oPeetero n’amukoba ati, “Empiyya ngibula, wazira ekindinakyo kinakuwa. Omu liina lya Yesu oKurisito ow’e Naazaleesi, nkulagira nti, otambule.” ⁷ Awo oPeetero n’amukwata oku ngalo endiiro, n’amubbeeraku okumusetuca. Amangu ago, ebigere bya musaiza oyo n’obubbongebwe ni bicaata. ⁸ Omusaiza n’ayalamuka n’ayemerera, era n’atandiika n’okutambula. Era n’aingira nabo oku luuga lw’eYeekaalu ng’atambula era ng’ajuukajuuka ng’awuuja oKibbumba. ⁹ Abantu bonabona ababbaire awo owebaboine ng’atambula awuuja oKibbumba ¹⁰ baabire okumwetegereza nga dala niiye oyo eyatyamanga oku geeti y’oluuga lw’eYeekaalu egibeeta bati Nsa ng’asabirirya.

Bonabona ni beewunya ino, era ni bawugulala olw'ekyo ekyabbaire kituukire oku musaiza oyo.

Obukwenda bwa Peetero omu Yeekaalu

¹¹ Awo omusaiza eyabbaire omunialuuki ng'akaali ali n'oPeetero n'oYokaana abeesi-bireku olw'ekibabbaire bamukoleire, abantu bonabona ababbairewo, ni beewunya era ni bairuka okwiza egiri oPeetero n'oYokaana omu kigango ekibakaliryeku eriina bati Poozi ya kabaka oSulemaani. ¹² OPeetero oweyaboine abantu beekumbaanirye, n'abakoba ati, "Baisir-airi bainange, ekyo lwaki dala kibeewuny-isyaa? Ekgira mutumaliraku amaiso mutyo niki ooti-so amo bwezye bwaiswe, ooba butuukirirye bwaiswe omu maiso ga Kibbumba niibyo ebyezeserye omusaiza onu okutambula? ¹³ OKibbumba wa Ibbulaimu, era wa Isaka, era wa Yaakobbo, abazeiza baiswe abo ogubas-inzanga, niye agulumairye oMuweereryawe oYesu, inywe ogumwawaireyo bamwite, era ni mumwegaanira omu maiso ga Piraato, waire nga iye yabbaire asalirewo okumuteera. ¹⁴ Obone dala ni mwegaana oyo Atuukiriire era oMweru wa Kibbumba, kaisi omu kifookye ni mus-aba babateerere omutemo. ¹⁵ Dala ni mwita oyo onsulo w'obwomi obutawaawo, neye oKib-bumba n'amuzuukiza. Era iswe swenaswena ekyo ekitukoba twakyeboneireku n'agaiswe.

3:13 3:13 Isa 42:1; 49:6; 52:13; 53:11 **3:13** 3:13 Kuz 3:15

3:14 3:14 Mat 27:15-23; Mak 15:6-14; Luk 23:13-23; Yok 19:12-15

16 Olw'okwesiga oYesu oyo n'obwezyebwe, kagira omuntu onu ogumubona aanu era ogumu-maite nakusani airiremu amaani. Ekikoba kiti, kwikirirya okutuli nakwo omu liina lya Yesu ni-ikwo okugirisirye n'alamirya nakimo omusaiza onu, era nywenanywena ng'owemwebonesya.

17 "Aale atyanu baganda bange, nkimaite nga inywe, aamo n'abeekubbemberi baanywe, ebimwakolere oYesu, mwabikolere mu butamanya. 18 Neye obone, mwibyo niimwo oKibbumba omuyabitiire okutuukirirya ebyo ebiyabbaire alangiriire e nyuma nakimo eedi, ng'abitira omu banaabbi bonabona, ati oKurisito oyo oguyalondere okununula abantu yalibita omu kugada era ni bamwita. 19 N'olwekyo mwenenye, mugaluke mwire eeri oKibbumba asoniye ebibbibbi byanywe, kaisi emyoyo gyanywe gisunenge okwira obuyaaka okuzwa eeri oMusengwa oKibbumba. 20 Era aweererye tete oKurisito oyo oguyamalire okubalondera, era ng'oyo niiye oYesu. 21 OKurisito oyo aali n'okubba ng'asigala omwigulu paka ekiseera oKibbumba oweyaliiriryawo obuyaaka buli kintu nga kituukiriire, era ng'oweyasuubizire eira eino ng'abitira omu banaabbibe aberu. 22 Ng'ekyokuboneraku, onaabbi Musa yakobere ati, 'OMusengwa waanywe oKibbumba yalibasetulira onaabbi okuzwa omu bantu b'eigwanga lyanywe eyalifaanana ooti ninze. Muteganga amatwi eeri byonabyona ebyo ebiyalibakoba. 23 Oyo yenayena atawulisisya

onaabbi oyo, oKibbumba yalimutooleramu kimo nantabba omuntu owuwe, era n'amujigirica.'

²⁴ "Era abanaabbi abandi bonabona, nga mwotwaliirye n'oSamwiri n'abo abamwiriri-ireku, abo bonabona ababbaireku n'ekibono okuzwa eeri oKibbumba ekibatumwire, ebiriwo omu naku ginu babirangiriire. ²⁵ Ebyo oKibbumba ebiyasubizire ng'abitira omu bannaabbi, byanywe era n'endagaano egiyalaa-gaine n'abazeiza baanywe, bagikolere kugasa niinywe. Yakobere oIbbulaimu ati, 'Naliwa amawanga gonagona enkabi nga mbita mu baizukulubo.' ²⁶ Kagira obona oti oKibbumba oweyamalire okulonda omuweereryawe oYesu, yasookere kumusindika eeri niinywe abagase kinene ng'abagaluca nywenanywena abatoole omu kwabira oku bikole byanywe ebibbibbi."

4

OPeetero n'oYokaana omu Lukiiko

¹ OPeetero n'oYokaana nga bakaali batumula eeri abantu, abakabona n'akulira abakuumi b'eYeekaalu, aamo n'ab'ekibbula ky'aBasedukaayo ababbaire awo, ni baigerera egibali. ² Babbaire banyiigi ino olwakubba abatume babbaire beegesya abantu oku Yesu ng'oweyazuukiire, ekyo nga kiragisya era ni kikakasa kiti abafu b'okuzuukira, ekintu ekyakanisya enjegesya y'eKisedukaayo. ³ N'olwekyo, ni bagwera oPeetero n'oYokaana, ni babakwata, neye olwakubba ebiseera byabbaire

by'eigolo ng'obwire bubitire, ni babadyaka mu mabbusu paka eizo. ⁴ Neye era, bangi kwabo ababbaira awo abawuliire ebibono oPeetero ebiyalaabbiire abaikiririirye omu Yesu, era kwolwo obungi bw'abaikirirya ni bweyongera paka ooti 5,000, nga tobaliireku abakali.

⁵ Oku lunaku olwairireku, abafugi b'aBayudaaya n'abantu abakulu omwigwanga, n'abakugu omu by'aMateeka ga Musa, ni bakumbaanira omu kibuga e Yerusaalemi.

⁶ Omu bikonge ebyabbairero niimwo omwabbaira Anasi okabona akira obukulu eyawuumwire, n'oKayaafa eyabbaira okabona akira obukulu eyabbairereku ebiseera ebyo, n'abakabona abandi babiri, oYokaana n'Erigizanda, n'abasaiza abandi ab'omu lulyo lwa kabona akira obukulu. ⁷ Ni beetesya oPeetero n'oYokaana, ni babeemererya omu maiso g'akakiiko akakulu ak'abanadiini, ni batandiika okubabuulya ebibuulyo bati, "Okwaba okulamy omusaiza oyo, mwamulamiirye mu bwezye bwani? Ooba naani eyabawaire olukusa okukola ekyo?"

⁸ Awo oPeetero, ng'aizwire amaani ga Mwoyo oMweru, n'abairamu ati, "Basebo bafugi baiswe, era abantu abakulu omwigwanga lyaiswe.

⁹ Abba ng'olwatyanu lunu mutuwozesya lw'ekikole ekisa ekitukolere eeri omuntu abbaira omunialuuki, na kutubuulya ngeri egyalamiremu, ¹⁰ aale inywe nywenanywena n'abantu b'omwIsirairi abandi bonabona mukimanye muti bwezye bwa Yesu oKurisito ow'e Naazaleesi, inywe ogumwakomereire oku

musalabba neye oKibbumba n'amuzuukiza, niibwo obulamirye omusaiza onu. Era kagira ayemereire omu maiso gaanywe nga mwomi piri. ¹¹ OYesu oyo niye eBiwandiike ogubitumulaku biti:

'Eibbaale eeryo abombeki eribagine
lisuukire niiryo erikulu erisiba ensonda
y'omusingi.'

¹² "Era, mpaawo muntu gondi ayezya okulokola abantu okutoolaku oYesu. Ekyo kityo olwakubba mpaawo muntu gondi ansi w'eisana oKibbumba oguyatusindikiire atekwa okutulokola."

¹³ Ab'oLukiiko owebaboine oPeetero n'oYokaana nga bakalu b'amaizo, era nga bakitegeireku bati bonabona bantu ba buliijo abatali bakugu omu by'ediini, ni kibeewunyisya ino, neye oluzwanyuma ni kibaizira kiti kaisi ababiri abo batambulanga n'oYesu. ¹⁴ N'olwakubba babbaire beeboneraku omusaiza, eyabbaire omu kaseera ako ayemereire awo ampi n'oPeetero n'oYokaana, ng'oweyabbaire alamire, ni bakayaku eky'okubavunaana. ¹⁵ Niiwo okulagira

abo abebawozesya bawuluke omu Lukiiko. Owebamalire okubawuluca, ab'oLukiiko ni beegeyamu oku Peetero n'oYokaana, nga webeebuulya bati, ¹⁶ "Twakola tutya okubonereza abantu banu? Ekisooka-obusooki, ekyewunyo eky'amaanimaani ekyo ekibakolere kimalire okumanyikana kumpi omu b'e Yerusaalemi bonabona kale titwezya kukyegaana! ¹⁷ Koizi ekitubba tukole, tulabule

basaiza banu kutairayo okutumula na muntu yenayena ooba okwegesya omu liina eeryo, amo ni twezya okulobeesererya ebikwata kwekyo ekibakolere okweyongera okusalaana omu bantu.”

¹⁸ Batyo ni beetesya oPeetero n’oYokaana, ni babalagira okutairayo okutumula, ooba okwegesya omuntu yenayena omu liina lya Yesu, waire ebimukwataku. ¹⁹ Okubairamu, oPeetero, ng’ali aamo n’omwinaye oYokaana, n’abairamu ati, “Inywe nywena abanyere kaabbo mwe-salirewo ku binu ekisaaniire okukola omu maiso ga Kibbumba; kugondera niye ooba ni-inywe? ²⁰ Ekyo kityo olwakubba, mpaawo ngeri iswe egitwezya okutatumula kwebyo ebitwe-boneireku n’agaiswe ng’oYesu akola era n’ebyo ebitwawuliire ng’ayegesya.”

²¹ Awo oluzwanyuma lw’okubatiisyaatiisya, ni babateera, olwo-so nga bakayire ensonga etegerekeka egibababonerezeraku ni batakayula abantu, olwakubba abantu bonabona abab-baire awo babbaire bali mu kuwuuja Kibbumba olw’ekyo ekyakolere. ²² Omusaiza oyo nago ogubalamirye omu ngeri ey’ekywunyo yab-baire w’emyanka egibita omu 40.

Abaikirirya basaba obugumu

²³ Owebamalire okubateera, oPeetero n’oYokaana ni bairayo eeri abanaabwe, ni babakobera byonabyona abakabona abakulu, aamo n’abantu abakulu omwigwanga abandi ebibabakobere. ²⁴ Owebawuliire ebyo, bonabona omu bumo, ni beegairira oKibbumba n’ebibono binu bati, “Musengwa

oKirabyonabyona, iwe eyabbumbire eigulu, n'ekyalo, n'enyanza, era nabuli kintu ekibirimu.

²⁵ Ng'obitira omu Mwoyo oMweru, watumuliire omu zeiza waiswe era omuweereryawo okabaka Dawudi, n'okoba oti:

'Lwaki abanamawanga baizwire obunyiigi,
era lwaki abantu basala enkwe eginambulamu?

²⁶ Abafugi b'oku kyalo bakolere entegeka,
n'abeekubbemberi ni bakumbaanira aamo okulwanisya oMusengwa oKibbumba n'okulwanisya oyo oguyasukireku amafuta.*

²⁷ "Era omu butuuce kityo wekyabbaire; okabaka oKerode n'oPontiyo Piraato n'aBatali Bayudaaya, era n'aBaisirairi beekumbaaniirye omu kibuga kinu ni basala olukwe okulwanisya omuweereryawo omweru, oYesu, oguwasukireku amafuta.

²⁸ Omu kukola ekyo, ni batuukirirya ekyo iwe ekiwabbairre omalire okutegeka omu bwezyebwo, ng'owewatakire. ²⁹ Aale atyanu Musengwa, olingirire omu kutiisyatiisya okubakolere, oyezyesye abaweereryabo okutumula ekibonokyo n'obugumu anambula kwezizyazizya. ³⁰ Olage amaanigo olamye abantu, era n'ebyamagero tubikole omu liina lya muweereryawo omweru oYesu."

³¹ Owebamalire okwegairira oKibbumba, ni wabbaawo okutengeeta omu kifo omu babbaire

4:24 4:24 Kuz 20:11; Nek 9:6; Zab 146:6 * **4:26** 4:26 Ooba, OKurisitowe. **4:26** 4:25-26 Zab 2:1-2 **4:27** 4:27 Mat 27:1-2; Mak 15:1; Luk 23:1,7-11; Yok 18:28-29

bakumbaaniire. Bonabona ni baizula oMwoyo oMweru, era ni batandiika okutumula ekibono kya Kibbumba n’obugumu.

Abaikirirya bagabana oku byabwe

³² Ebiro ebyo, abaikirirya ba Kurisito bonabona babbaire mu bumo era nga b’enseega moiza. Mpaawo kadi moiza mwibo eyakobanga ati ekintu kirebe ekyali nakyo kikyekububwe iye yenkani, wazira ng’akitwala ng’eky’okukolesya n’okugasa n’abainaye abandi bonabona. ³³ N’amaani mangi, abatume ni bakakasa okuzuukira kwa Musengwa waiswe oYesu, era bonabona oKibbumba n’ababbeeranga ino. ³⁴ Buli moiza kwibo yasunanga ebiyeetaaganga, olwakubba abaabbanga n’ebigona ooba nyumba bagitundangamu, empiiya egyazwangamu ³⁵ ni bagiwaayo eeri abatume, abatume ni bagigabira buli muntu okusinzirira oku kwetaaga okuyaabbanga nakwo.

³⁶ Omu ngeri eyo, n’omusaiza oMuleevi ogubeeta bati Yusufu omutyami w’e Kupulo, abatume ogubabbaire bakaliryeku erya Bbalunaba, amakulu gaalyo, Airyamu abantu amaani, ³⁷ n’atunda ekigonakye, empiiya egyazwiremu n’agitwala n’agikwatisya abatume.

5

Ananiya n’oSafira

¹ Neye lumu, omusaiza omoiza kwibo ogubeeta bati Ananiya, eyabbaire n’omukali ogubeeta

bati Safira, yena n'atunda ekigona. ² Empiiya egyazwiremu n'atoolaku ekitundu n'akibisa akyesigalirye, era nga n'omukaliwe akimaiteku. Egyasigairewo n'agitwala n'agikwatisya abatumu nga waabbeyesya ati egyaleetere niigyo egyo gyonagyona egiyasuniremu.

³ Awo niiye oPeetero okumubuulya ati, "Ananiya, lwaki oikiriirye oSitaani okufuga omwoyogwo, n'obbeya oMwoyo oMweru nga weebisiraku egimo oku mpiiya egiwasunire omu kutunda ekigona?" ⁴ Mbona owewabbaire ng'okaali kukitunda kyabbaire kikyoo. Tiniikyo? Era, n'owewamalire okukitunda, empiiya egiwasuniremu gyabbaire mu bwezyebwo okugikolesya omu ngeri yonayona egyotaka. Tiniikyo? Tete niki dala ekyagirire n'oseega omu mwoyogwo okukola ekintu ekibbikibbi ekyoo? Ala tobbeyere bantu-buntu neye obbeyere Kibbumba."

⁵ Ananiya oweyawuliire ebyo, n'agwa eedi n'afa. Bonabona abawuliire ebibbairewo ensisi n'ebakwata, ni baizula okutya. ⁶ Ng'Ananiya amalire okufa, ni wabbaawo abanyeete abaizire ni balingira omulambogwe omu masuuka, ni baguwuluca, ni bagutwala, ni baguliika.

⁷ Nga wabitirewo eibbanga ly'esaawa ooti isatu, omukaliwe n'atuuka, nga-so tamaiteku ebigwirewo, n'aingira oPeetero omu babbaire. ⁸ Awo oPeetero n'amubuulya ati, "Onkobere! Kituuce dala empiiya ginu niibwo obungi obumwasunire omu kigona?" OSafira n'amwiramumu ati, "Kituuce niigyo egyoo."

⁹ OPeetero niiwo okumukoba ati, “Mutyoso wemwaikirizaganyire okukema oMwoyo wa Musengwa? Aale n’owentumulira aanu, ensindo gy’abaliikire oibaawo ngijo giri oku mulyango, mbabo baingira. Wena bakutwala.”

¹⁰ Amangu ago, oSafira n’agwa abigere bya Peetero era n’afa. Abanyeete owebatuukira kaisi baingire, bamwajiirye akalire, ni batwala omulambogwe, ni baguliika okulirana amagombe ga ibaaye. ¹¹ Awo ekanisa yonayona era n’abantu abandi bonabona ababiwuliireku, ensisi n’ebakwata.

Ebyewunyo n’ebyamagero

¹² Abatume ni bakolanga ebyewunyo n’ebyamagero bingi omu bantu. Abaikirirya bonabona, omu bumo, ni bakumbaaniranga buliijo oku luuga lw’eYeekaalu, omu kisenge ekibeetanga bati poci ya kabaka oSulemaani. ¹³ Waire ng’abantu bonabona babawanga ekitiisya kinene, mpaawo kadi moiza kwabo abatabbaire baikirirya eyagezyangaku okwekolesya ati mwikirirya ayezye okubeerirania ooba okukolagana nabo, olw’okutya ati demba oKibbumba n’amubbutula. ¹⁴ Neye era, nga buli oluca, abantu bangi ino abasaiza n’abakali ni baikiririryanga omu Musengwa, obungi bwabo ababeeyungangu butyo ni bweyongera. ¹⁵ Olw’ebintu abatume ebibakolanga, abantu ni baleetanga abantu baabwe abalwaire, ni babateeka oku bitaliri n’oku mikeeka oku nzira

oPeetero egiyabita, kasinga naabba kiriirye-obwiriiryekye kigweku oku bamo abaatezye okukwataku. ¹⁶ Era, olwebe lw'abantu okuzwa omu bubuga obuliraine e Yerusaalemi ni beesombanga nga baleeta egiri abatume abantu baabwe abalwaire n'abo ababbaireku emizimu egyabagadyanga; bonabona oKibbumba na balamy.

Okuyiigaania abatume kutandiika

¹⁷ Okabona akira obukulu n'abo bonabona abeyakolagananga nabo, ibo bonabona nga babaire b'ekibbula ky'aBasedukaayo, owebaboine ebyaba omu maiso, engongi ni gibabitiriraku. ¹⁸ Niibo okusetukiramu, ni bakwata abatume, ni babadyaka omu mabbuus. ¹⁹ Neye omu kiire, omalaika oMusengwa oguyatumire n'aigulawo enjigi gy'amabbuus, n'abawuluca e nza, n'abakoba ati, ²⁰ "Mwabe, mwemererenge nakimo ku luuga lw'eYeekaalu, mukoberenge abantu byonabyona ebifa oku bwomi obwo obuyaaka oYesu obwawa abamwikirirya."

²¹ Bona okugondera ekibabbaire babakobere, eizo bawiine kibbambya ni baaba oku luuga lw'eYeekaalu, ni batandiika okwegesya ababairewo.

Eenu byabbanga bityo, n'eedi okabona akira obukulu n'abainaye abeyakolagananga nabo beeta oLukiiko oLufugi lw'aBayudaaya, oolwo nga niirwo olubbaamu abantu abakira obukulu omwigwanga Iya Isirairi lyonalyona. Ab'oLukiiko owebakumbaine, ni batumisya omu mabbuus okuleeta abatume. ²² Neye okwaba okutuuka omu mabbuus, abebatumire

nandi ni baajiryamu abatume. Niiwo okwirayo eeri ab’oLukiiko ni babakobera bati, ²³ “Owetutuukiire twajiirye enjigi gy’amabbuusu nfunge nakusani, era nga n’abakuumi beemereire aawo; neye owetwigwirewo, titwajiiryemu kadi moiza oku batume!” ²⁴ Akulira abakuumi b’eYeekaalu n’abakabona abakulu owebawuliire ebyo, ni bibasobera, era ni beeraliikirira ikyo ekyezya okubazweramu.

²⁵ Omu kaseera ako ni wabbaawo omuntu eyaizire ng’azwa oku Yeekaalu n’abakoba ati, “Muwulisisye kinu! Abasaiza abemwaigaliire omu mabbuusu, owentumulira aanu, mbadi ku luuga lw’eYeekaalu beegesya bantu ebifa oku Yesu.” ²⁶ Akulira abakuumi b’eYeekaalu oweyawuliire ekyo, n’ayaba n’abaisulukalebe, ni baleeta abatume mwiwooyo amantabakolaku obukambwe, olwakubba batiire bati bona demba abantu ni babakubba amabbaale singa kabatanda ni babitya bundi abatume.

²⁷ Owebaleetere abatume, ni babeemererya omu maiso g’ab’oLukiiko oLufugi olw’aBayudaaya, okabona akira obukulu abawozesye. ²⁸ Okabona akira obukulu n’abakoba ati, “Twabalagiire okutairayo okwegesyanga abantu omu liina lya musaiza oyo oYesu, neye atyanu obone ekimukolere! Musalaanirye oYerusaalemi yenayena n’enjegesya yaanywe. Era timukomere ku kiikyo kyonkani, mumaliriire n’okututeekesyaku omusango muti eisaaye lya musaiza oyo liri mu ngalo gyaiswe.”

²⁹ Awo oPeetero aamo n'abatume abandi, ni bairamu bati, "Tusaaniire kukola kiikyo oKibbumba ekyatukoba okukola neye tikiikyo abantu ekibatukoba. ³⁰ Inywe mwaitire oYesu nga mumukomerera oku musalabba, neye oKibbumba, abazeiza baiswe ab'eira ogubasinzanga n'amuzuukiza. ³¹ Era, oyo niye oKibbumba oguyaniirye, n'amuwa okutyama omu kifo eky'ekitiisya ng'amuliraine oku ngalo endiiro, n'asuuka niye omufugi era oMulokoli kaisi aBaisirairi basune akakisa okwenenya, era oKibbumba ayezye okubasoniya ebibbibbi. ³² Iswe tumanyikisya bintu ebyo ebitukakasa tuti byabairewo oku Yesu, era n'oMwoyo oMweru, oKibbumba ogwawaire abo abamugondera, yena abikakasa."

³³ Ab'oLukiiko owebawuliire ebibono ebyo, obusungu ni bubakwata, ni bataka baite abatume. ³⁴ Neye omoiza kwibo, eriinalye bati Gamalyeri eyabbaire oMufalisaayo, omukugu omu by'aMateeka ga Musa era nga musaiza w'ekitiisya ino omu bantu bonabona, n'asetuka n'alagira bawulucekuumu abatume omu Lukiiko nago okumala akaseera. ³⁵ Owebamalire okubawuluca, oGamalyeri n'akoba abainaye ati, "Baisirairi abainange, mwegendereze ekimutaka okukola abantu banu. ³⁶ Enyumaku awo, omusaiza ogubeeta oTawoda yazwireyo ni yeekubembera akeediimo okwifuge ly'aBalooma nga yeetuubba ati muntu mukulu ino, era abasaiza abeera ooti 400 ni bamusengererya. Neye owebamwitire, abasengereribe basalaanikire, ekibbulakye ni kiwaamu amaani ni kifaawo.

³⁷ Oluzwanyuma lw'okuzwawo kw'oyo, omu biseera egavumenti ebiyabaliiremu abantu, ni wazwayo oYuda ow'e Galiraaya, ni yeekubbembera ekibbula ky'abantu abeyalalikire ni beedi-ima okwifuge ly'aBalooma. Oyo yena bamwitire, era n'ababbaire bamusengererya bonabona ni basalaanika.

³⁸ "N'olwekyo, oku nsonga eenu atyanu egituliku, amalabuki agembawa niigo ganu: Muzwe oku bantu banu, mubaleke beetaaye, olwakubba abba ng'ekigendererwa kyabwe n'ebyo ebibakola biseego by'abantu-buntu, biiza kufafaagana biweewo ng'ebya badi abasookere. ³⁹ Neye owekibba kiti Kibbumba niiye abirunganya, n'owemwakola mutya timwezye okubijigirica. Aate mugenderere ino, demba mweyaja nga mulwanisya Kibbumba!"

Ab'oLukiiko owebawuliire entumula ya Gama-lyeri, ni babona amakulu omu biyatumwire, ni baabira oku malabukige.

⁴⁰ Awo ni beeta abatume, ni balagira babakubbe efaalu, era ni babalagira n'okutairamu okutumulanga omu liina lya Yesu, batyo ni babateera.

⁴¹ Ibo abatume ni bawuluka okuzwa omu maiso g'ab'oLukiiko nago nga basangaali ino olwakubba babbaire basunireku akakisa, era ng'atyanu batuukana okubabalira mwabo abebagadya olw'okwikiririrya omu Yesu. ⁴² Era buli lunaku, omu Yeekaalu n'omu bisito, ni batagoneryanga okulaabba aMawuliro aMasa eeri abantu bati oYesu niiye oKurisito ogubasukireku amafuta.

6

Ababeeri omusanvu

¹ Omu biseera ebyo, obungi bw'abeegi ba Yesu owebwabire nga bweyongerera nakimo, abaikirirya aBayudaaya abatumula oLuyonaani olw'okutakulira omu Buyudaaya, ni beezuluguma olw'aBayudaaya abanaabwe abakuliire okwo abatumula oLwebbulaniya. Abatumula oLuyonaani ekyabbaire kibaluma kyabbaire kiti, owekyatuukanga omu kugabirira ebyetaago by'abanamwandu okwa buli lunaku, nga ibo abaabwe babatambuca amaiso. ² Awo niwo abatume eikumi na babiri okweta abeegi bonabona, ni babakoba bati, "Tikisaaniire niiswe otubba twire omu kugabulanga ebintu, ekyagira ni tulekerera okwegesya ekibono kya Kibbumba. ³ N'olwekyo boluganda, mulonde mwinywe abasaiza musanvu abemwekakasa muti baabira ino oku kulunganya kw'oMwoyo oMweru era abali n'amalabuki, abo betubba tukwatisye omulimo ogwo. ⁴ Omu ngeri eyo, iswe twaba kwemalira ku mulimo gw'okwegairira Kibbumba aamo n'okwegesya ekibonokye."

⁵ Ekanisa yonayona n'esiima ekiseego ekyo. Batyo ni balonda oSitefaano omusaiza eyabbaire n'okwikirirya era ayabira ino oku kulunganya kw'oMwoyo oMweru. Era ni balonda n'oFiripo, n'oPulokoolo, n'oNikanooli, n'oTimoni, n'oPalumeena, n'oNikolaawo azwera Antiyokiya era eyabbaire asookere kwingira diini y'eKiyudaaya kaisi aize asuukenge omwikirirya. ⁶ Abo ni babaleeta ni babanjula omu maiso g'abatume, abatume ni

baingira omu kusaba oKibbumba abbeere abo abebalonderemu, era ni babateekaku n'engalo okubasabira.

⁷ Awo ekibono kya Kibbumba ni kyeyongera okusaalaana nga wekikwata n'oku bantu abayaaka ababbaire bakaali okukiwulira n'okukiikiririryamu. Omu ngeri eyo, omu Yerusalemi mwonkamwonkani, obungi bw'abaikirirya ni bwaba nga buniina, era mwabo niimwo omwabbairi n'abakabona ab'omu diini y'eKiyudaaya bangi abaikiririirye omu Yesu, bona ni basuuka abasengereribe.

Bakwata oSitefaano

⁸ Atyanu, oKibbumba n'akwatira ino oSitefaano ekisa n'amuwa n'amaani ng'amwezyesya okukolanga ebyewunyo n'ebyamagero bingi omu bantu. ⁹ Neye aBayudaaya b'omwikumbaaniro eribeetanga ery'aBateere, abazwera omu bibuga e Kuleene n'Alekizandereya, n'abanaabwe abazwera omu matwale g'e Sirisiya n'Asiya ni bamusetukiraku, ni batanula okumwakanisya. ¹⁰ Neye era nandi ni bamwezya, olwakubba yabbaire n'amalabuki mabitiriri egibali, ng'oMwoyo oMweru niye amuwa ebyokutumula.

¹¹ Owebaboine nga tibamwezya, omu nkukutu ni babbeegererya abantu basibirirye oku Sitefaano bati, "Twamuwuliire ng'atumula ebibono ebizumirira onaabbi Musa n'oKibbumba."

¹² Batyo ni bacoolesya abantu abakulu omwigwanga, n'abakugu omu by'aMateeka ga Musa, aamo n'abantu abandi aba buliijo bona ni basetukiramu. Era ni bakwata

oSitefaano, ni bamuleeta omu b'oLukiiko oLufugi olw'aBayudaaya. ¹³ Eeyo, ni baleeta abajulizi ab'obubbeyi ni bawa obujulizi bati, "Omntu onu buliijo atumula ebibono ebizumirira eYeekaalu, n'ekifo ekyeru, aamo n'aMateeka oKibbumba ageyatuwaire okubitira omu Musa. ¹⁴ Twamuwuliire ng'akoba mbu omusaiza onu oYesu ow'e Naazaleesi aiza kujigirica eYeekaalu eenu, acuuse n'empisa gy'obuwangwa onaabbi Musa egiyatuwaire okwabirangaku."

¹⁵ Omu kaseera ako, ababbaire awo omu Lukiiko oLufugi bonabona ni beekalikica oSitefaano amaiso, okwaba okumwetegereza ng'omumaisoge mwaka ooti mumaiso ga malaika.

7

Entumula ya Sitefaano

¹ Awo okabona akira obukulu n'abuulya oSitefaano ati, "Ebyo ebibakoba bati wabbengere bituuce?"

² Omu kuwozyakwe eeri okabona n'abo ababbairewo, oSitefaano n'akoba ati, "Bayudaaya abainange na inywe abantu abakulu, mumpulisisyeku! Ozeiza waiswe oIbbulaimu oweyabbaire e Mesopotaamiya, awo ng'akaali kuwulikira omu Kalani, oKibbumba ow'ekitiisya yamubonekeire ³ n'amukoba ati, 'Ozwe omu kyalo ky'e waanywe era omu bantubo, oyabe omu kyalo ekinalikulungamyia okwabamu.'

4 “N’olwekyo oIbbulaimu n’awulika okuzwa omu Mesopotamiya, omu kyalo ky’abantu abeebetanga bati Bakaludaayo, n’awulikira omu Kalani. Oluzwanyuma lwa iteeye okufa, oKibbumba n’amutoola omu Kalani n’amulungamy okwiza omu kyalo kinu iswe omututyaima paka atyanu. 5 Neye nandi n’amuwaamu itakali erirye-okububwe, waire akatundu akeerya obuwanvu bw’ekigere ekimo. Neye n’amusuubiza ati ekyalo ekyo nago kyalibba kikyey, iye n’ab’ekiizukulukye abaliirawo, waire nga yabbaire akaali kusunaku mwana. 6 OKibbumba yamukobere biinu ati, ‘Ab’ekiizukulukyo balyaba ni batyama omu kyalo ekindi ekitali kyabwe ng’abaizaizana, era eeyo balibasuuca abagalama, ni bababitya bundi okumala emyanka 400. 7 Neye, nalisalira omusango era ni mbonereza eigwanga eryalibasuuca abagalama, neye oluzwanyuma lw’ebyo balizwayo ni baira bansinziranga omu kifo kinu.’ 8 Awo oKibbumba n’akola endagaano n’oIbbulaimu ng’amukoba okukomola buli musaiza aliwo n’abaliizawo omu kisitokye ng’akamanyiciryo k’endagaano nago. N’olwekyo, oIbbulaimu oweyabyaire oIsaka, yamukomoire oku lunaku olwomunaana ng’abamalire okumubyala. Omu nkola enanyere eyo, oIsaka yena oweyakulire n’abyala oYaakobbo, yamukomoire. OYaakobbo yena atyo n’akomola abataanebe, abo abasuukire abazeiza baiswe abakulu omuzwa ebika byaiswe eikumi

7:4 7:4 Nta 11:31; 12:4 **7:5** 7:5 Nta 12:7; 13:15; 15:18; 17:8

7:7 7:7 Kuz 3:12 **7:7** 7:6-7 Nta 15:13-14

na bibiri.”

⁹ “Abazeiza baiswe abakulu abo abataane ba Yaakobbo olwakubba bakwatiire omuganda waabwe oYusufu engongi, bamutundiremu nga bamugulya abantu abamutwaire omu bugalama omu kyallo ky’e Misiri. Neye oKibbumba yabbaire naye, ¹⁰ n’amulamyanya okuzwa omu kugadakwe kwonakwona. Yamuwaire amal-abuki, n’abba mukoda eeri oFalaawo okabaka w’e Misiri, ekyazwiremu oFalaawo n’amusuuca mwekubbemberi omu Misiri n’omu lubirirwe lwonalwona.”

¹¹ “Oluzwanyuma, enzala enene n’egwa omu Misiri mwonamwona paka n’omu Kanani, n’ereeta okulaada kubitiriri ino, abazeiza baiswe ni bakayaku awokutoola ekyokulya ekimala. ¹² Neye oYaakobbo oweyakiwuliireku ati omu Misiri waliyo ekyokulya, n’atumayo abataane baabe baabbe. Era ogwo niigwo omulundi ogwasookeire nakimo abazeiza baiswe abakulu okwemaku omu Misiri. ¹³ Owebakangireyo okwabba oku mulundi ogwaiririireku, oYusufu ni yeemanyikisya egiri abagandabe, era n’oFalaawo weyamanyiire olulyo lwa Yusufu. ¹⁴ Ebyo nga biwoire, oYusufu n’atumisya okuleeta oiteeye oYaakobbo, n’ab’olulyolwe bonabona okutwalirya aamo abantu 75. ¹⁵ N’olwekyo oYaakobbo ni baserengeta okwaba e Misiri okutyama eeyo, era oluzwanyuma iye n’abazeiza baiswe abakulu

7:8 7:8 Nta 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35:18 **7:9** 7:9 Nta 37:11,28; 39:2,21 **7:10** 7:10 Nta 41:39-41 **7:11** 7:11 Nta 42:1-2
7:13 7:13 Nta 45:1,16 **7:14** 7:14 Nta 45:9-10,17-18; 46:27

abandi eeyo gibafeereire. ¹⁶ Abantu b'e Isirairi owebabbaire bazwayo e Misiri, emirambo gyabwe ni bagigingana ni bagiirya e Sekemu, ni bagiteeka omu magombe g'empuku oIbbulaimu ageyabbaire agulire okuzwa oku baizukulu ba Kamoli awo e Sekemu."

¹⁷ "Ekiseera owekyabbaire kiigerera, ebiseera oKibbumba omu yatuukirirya ekyo ekiyabbaire asuubizire oIbbulaimu, abazeiza baiswe ni babyalagana, ni babba bangi omu Misiri.

¹⁸ Awo kaisi ni waizawo omu kyalo ky'e Misiri okabaka ogondi eyabbaire tamaiteku oYusufu. ¹⁹ Okabaka oyo n'alebalebania abantu baiswe era n'agadya ino abazeiza baiswe, ng'abamumisya n'abaana baabwe abaibo e nza ati bafe."

²⁰ "Omu kiseera ekyo mubabyaliire oMusa era ng'aboneka kusani omu maiso ga Kibbumba. Okumala emyeri misatu, bamulabiririranga mu kisito kya iteeye omu mbiso. ²¹ Owebamusengucirye ni bamuteeka e nza, omwala wa Falaawo niye eyamwangaire, n'amwetwalira n'amukulya ng'omwana owuwe okububwe. ²² OMusa ni bamwegesya amalabuki g'aBamisiri gonagona, n'abba w'amaani omu biyatumulanga n'omu biyakolanga.

²³ "OMusa oweyayererye emyanka 40 egy'obukulu, n'asuna ekiseego omu mwoyogwe ekiti ayabe acaalireku aBaisirairi abainaye eedi egibabbaire. ²⁴ Ng'ali eeyo, n'abona

7:15 7:15 Nta 46:1-7; 49:33 **7:16** 7:16 Nta 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Yos 24:32 **7:18** 7:17-18 Kuz 1:7-8 **7:19** 7:19 Kuz 1:10-11,22 **7:20** 7:20 Kuz 2:2 **7:21** 7:21 Kuz 2:3-10

omoiza kwibo nga waliyo oMumisiri amuliku amuluja, n'abingiramu okubbeera oMwisirairi omwinaye n'okunyaanja eeri oMumisiri, okwaba okweyaja ng'amwitire. ²⁵ OMusa iye yaseegere ati abagandabe bakitegeera bati oKibbumba ali kumukolesya okubanunula, neye ibo ekyo tibakitegeire. ²⁶ Olunaku olwairireku, oMusa n'agwengererera aBaisirairi babiri nga balwana, n'agezyaku ati basyane ng'abakoba ati, 'Basaiza inywe, muli boluganda; lwaki mulumyangana dala?'

²⁷ "Neye omoiza waaku eyabbaire ali kunoja omwinaye n'asindika eedi oMusa ng'amukoba ati, 'Naani eyakusuucirye omufugi era omulamuzi waiswe? ²⁸ Otaka-so kunjita zena ng'eizo owewaitire oMumisiri?' ²⁹ OMusa oweyawulire ebyo n'airuka, n'awulikira omu kyalo ky'e Midiyaani, era eeyo giyafumbiriirwe n'abyala abaana abaisuka babiri."

³⁰ "Nga wabitirewo emyanka 40, lumu oMusa yabbaire ali eeyo omu kitera, okumpi n'olusozi oSinaayi, oKibbumba n'amubonekera omu kifaananyi kya malaika, omu ndimi gy'omusyo ogwabbaire gwakira omu kisaka neye nga tikiya. ³¹ Ekyo oweyakiboine ni kimwewunyisya ino. Oweyabbaire ooti aigerera yeetegereze, n'awulira eigono lya Musengwa nga likoba liti, ³² 'Ninze oKibbumba abazeizabo ogubasinzanga; oKibbumba wa Ibbulaimu, era wa Isaka, era wa Yaakobbo.' Olw'okutya okubitiriri okwabbaire okumukwaite, oMusa n'atukuta ino era n'akaya n'okusetula amaisoge tete ati aloleyo.

33 “OMusengwa oKibbumba n’amukoba ati, ‘Otoolemu ebiraitoby oIwakubba ekifo ekyo ekyoyemereiremu kyeru. 34 Dala nningiriire ni mbona ng’abantu bange abali omu Misiri owebagada eino. Mpuliire okwekunga kwabwe, era njikire njize mbalamy. Aale atyanu, oize, nkutuma okangeyo e Misiri.’

35 “OMusa dala oyo ogubabbaire bagaine okwikirirya nga bakoba bati, ‘Naani eyakusucirye omufugi era omulamuzi waiswe?’ oKibbumba guyatumire, ng’abitira omu malaika eyamubonekeire omu kisaka, abbe omufugi era omununuli. 36 Yabeekubbembeire okuwuluka omu Misiri era n’akola ebyewunyisya n’obumanyiciryo obw’ebyamagero omu kyalo ky’e Misiri, n’aadi nga bali oku Nyanza eNtukuliki, era n’omukitera omu bamalire emyanka 40.”

37 “OMusa onyere oyo niiye eyakobere aBaisirairi ati, ‘OKibbumba yalibasindikira onaabbi okuzwa omu bantu b’eigwanga lwanywe nga nze, eyalibakobera ebibono bya Musengwa.’ 38 Era oMusa onyere oyo niiye eyabbairewo aBaisirairi bonabona owebakumbaaniire omu kitera, ng’ali n’omalaika eyatumwire naye oku lusozi oSinaayi. Niiye oyo eyabbaire n’abazeiza baiswe, era niiye onyere oyo ogubakwatisirye ebibono ebirimu endagirira y’okubbaawo omu bwomi obutawaawo okubituwa.”

7:34 7:30-34 Kuz 3:1-10 **7:35** 7:35 Kuz 2:14 **7:36** 7:36 Kuz 7:5; 14:21; Kub 14:33 **7:37** 7:37 Ama 18:15,18 **7:38** 7:38 Kuz 19:1-20:17; Ama 5:1-33

³⁹ “Neye, abazeiza baiswe bagaine okumuwulisya. Omu kifo ky’ekyo, ni bamwegaana era n’omu myoyo gyabwe ni beegombanga kwirayo Misiri. ⁴⁰ Bakobere Alooni bati, ‘Iswe otukolerewo amagasani agatwekubbembera nga tukangayo, olwakubba iswe oyo oMusa eyatutoire omu kyalo ky’e Misiri titwemaitiire ekimutuukireku.’ ⁴¹ Ekyo niikyo ekiseera owebeekoleire ekifaananyi ekiri ooti nyana. Era ni bakisadaakira ebisolo, era ni bakola emikolo egy’okuwa ekifaananyi ekyo abanyere ekibeyeseire ekitiisya. ⁴² Atyo oKibbumba yena n’abakubba omugongo, era n’abaleka ni beemalira omu kusinza ebibbumba ebiri angulu omwibbanga. Ekyo abo ekibakolere onaabbi Amosi yabbaire akitumwirekuuku e nyumaku eedi ng’akoba ati oKibbumba akoba ati: ‘Bantu b’e Isirairi,

neso aale ebisolo ebimwabbiraganga
 n’esadaaka egimwawangayo eibbanga
 lyonalyona ery’emyanka ⁴⁰
 egimwabbairaire omwidungu mwabiwanga ninze!
⁴³ Owemwatambulanga, eweema ya Kibbumba
 egimwaginganga e ngulu
 ng’eraga okubbaawo kwange akati mwinywe
 timwabbairaire muteekeremu kifaananyi kya
 nkuni waanywe oMoleki*
 n’onkota eyabbaire ekifaananyi kya nkuni
 waanywe oLefaani,†

7:40 7:40 Kuz 32:1 **7:41** 7:41 Kuz 32:2-6 **7:42** 7:42 Mat 4:1 * **7:43** 7:43 OMoleki, yabbaire gasani w’abantu b’e Kanani n’ab’e Foiniiki. † **7:43** 7:43 Yabbaire gasani w’aBamisiri, era nga niye OSitaani.

ebifaananyi by'amagasani ebimwekoleire
kaisi oolwo mubisinzenge?

N'olwekyo naligira ni babadooma ni babatwala
omu busibe

eeyo e yala eino n'okubita e Bbabbulooni.'

⁴⁴ "Abazeiza baiswe nga bali omwidungu
baabbanga n'eweema eya Kibbumba
eyaabbanga akamanyiciryo akalaga kati
oKibbumba ali aawo nabo. Eweema eyo
babbaire bagikolere ng'oKibbumba oweyalagiire
oMusa okugikola, era nga njeese mu kifaananyi
oKibbumba ekiyabbaire amulagisiryeku.

⁴⁵ Oluzwanyuma, abazeiza baiswe abo
oYoswa abeyeekubbembeire bona owebamalire
okubakwatisya eweema eya Kibbumba eyo,
ni baiza nayo owebaingiriire omu kyalo
ekyo okukitwala bakyefugire okuzwa oku
mawanga oKibbumba ageyabbingiremu nga
n'abazeiza baiswe babona. Eweema eyo
yasigaire omu kyalo ekyo paka omu biseera bya
kabaka oDawudi. ⁴⁶ Era oyo niye oKibbumba
oguyasiimire eino era eyasabire ati ayombekere
oKibbumba oyo oYaakobbo oguyasinzanga
enyumba eyenkalaakalira, ⁴⁷ waire ng'okabaka
oSulemaani niye eyairire n'agyombeka.

⁴⁸ "Neye, newankubbaire nga bakolere ekyo,
oKibbumba oNambulaku aMwagaagana, tabba
mu nyumba abantu egibombeka, era dala
ng'onaabbi oweyakitumwire ng'oMusengwa oK-
ibbumba owaakoba ati:

7:43 7:42-43 Amo 5:25-27 **7:44** 7:44 Kuz 25:9,40 **7:45** 7:45
Yos 3:14-17 **7:46** 7:46 2Sa 7:1-16; 1Mi 17:1-14 **7:47** 7:47 1Ba
6:1-38; 2Mi 3:1-17

49 'Eigulu niiryo entebe yange oku ntyama nga nfuga,
kaisi ekyalo ikyo ni kibba mukonkolo oku mpuumulirya ebigere.

Nyumbaki dala egimwezya okunnyombekera n'entuukana?

Ooba wantuki dala awemwezya okunkolera mbeemu ni wantuukana?

50 Byonabyona ebyo ebiri angulu n'ansi tininze nabikolere?' "

51 OSitefaano ni yeeyongera ati, "Bantu inywe abajeemu, ab'emyoyo egiri ooti gy'abataikiririrya omu Kibbumba, era enkusyali egitawulisisya ebibono bya Kibbumba! Muli ooti bazeiza baanywe, olwakubba buliijo mugaana okugondera oMwoyo oMweru! 52 Oku banaabbi bonabona aale kulikuuku kadi moiza abazeiza baanywe ogubatayiigaanirye? Obanga baitire n'abo bona abalagwire okwiza kwa Mweru wa Kibbumba atuukiriire, yena ogumwaliiremu olukwe ni mumwita. 53 Niinywe abasunire aMateeka ga Musa, ng'abamalaika owebagalangiriire neye mukaire okugakwata."

Bakubba oSitefaano amabbaale

54 Ab'aKakiiko owebawuliire ebyo, ni baizula eikabyo, era ni bamunyiigira ino. 55 Neye oSitefaano, eyabbaire omu kaseera ako aizwire amaani ga Mwoyo oMweru, n'alola omwigulu, n'abona ekitiisya kya Kibbumba nga kimesyamesya, era n'oYesu ng'ayemereire

aamo n’oKibbumba omu kifo ky’ekitiisya eino.‡
⁵⁶ OSitefaano n’akoba ati, “Aale mubone! Mbona eigulu nga libiikukire, era mbona oMwana wa Muntu ng’ayemereire aamo n’oKibbumba omu kifo eky’ekitiisya eino.”

⁵⁷ Awo bonabona omulundi gumo ni bakwata omu matwi gaabwe okugaigalawo nga baasyamika, era aamo ni bayoolookera oku Sitefaano, ni bamugwera. ⁵⁸ Awo ni bamukuluusa okumuwuluca omu kibuga, ni batandiika okumukubba amabbaale. Abo ababbaire bamukubba, ebizwalo byabwe eby’oku ngulu ni b’abisisya omusaiza ogubeeta bati Sawulo abibakuumire.

⁵⁹ Nga bakaali bamukubba amabbaale, oSitefaano n’asaba n’ebibono binu ati, “Musengwa oYesu, otwale omwoyo gwange.”

⁶⁰ Ekyazwiremu n’agwa oku mazwige, n’asaba maaminkirira ati, “Musengwa, obasoniye ekibbikibbi kinu.” Oweyamalire okutumula ebibono ebyo, n’afa.

8

¹ Omusaiza oodi oSawulo yena yabbaire awo ng’asiima eky’okwita oSitefaano.

OSawulo ayiigaania ekanisa

Oku lunaku olunyere oolwo, okuyiigaania ekanisa eyabbaire omu Yerusaalemi okw’amaani ni kutandiika. Era okutoolaku abatume, kumpi abaikirirya abasigairewo bonabona basalaanikiire mu bitundu by’eitwale

‡ 7:55 7:55 Ekifo ky’ekitiisya eino. Ooba, Oku lubba olw’engalo endiiro eya Kibbumba.

ly'e Buyudaaya n'omu ly'e Samaaliya. ² Abasaiza ab'eiganyi omu kuweererya oKibbumba ababbairewo ni baliika oSitefaano, era ni bamukunga ino. ³ Neye oodi oSawulo iye n'atandiika okukolerera okujigirica ekanisa. Ng'ayaba nyumba ku nyumba, n'aingira n'akwata buli mwikirirya yenayena, era abo abaakwaite n'abawaayo babasibe omu mabbuusu.

OFiripo alaabba omu Samaaliya

⁴ Awo abaikirirya abo abebasalaanicirye ni baabanga nga webalaabba ekibono kya Kibbumba omu bitundu omu bawulikiire. ⁵ Omoiza kwibo, oFiripo, iye yaserengetere mu kibuga eky'e Samaaliya, n'alaabba eeri abantu baayo ebifa oku Kurisito. ⁶ Abantu baayo owebawuliire oFiripo ebyatumula era ni babona n'ebywunyo ebyakola, bonabona ni bateeka ino omwoyo kwebyo ebyayegesya. ⁷ Emizimu ni gizwanga oku bantu bangi nga wegikuukulya n'amagono agaaminkirira. Era abasanyalali n'abanialuuki bangi ino ni balama. ⁸ N'olwebyo, ab'omu kibuga ky'e Samaaliya ni baizula eisangaalo libitiriri.

OSimooni omulogo

⁹ Omu kibuga ekyo mwabbairemu omusaiza ogubeetanga oSimooni eyabbaire alwire ng'akola ebyeiogo ni yeewunyisya ino aBasamaaliya. Era yeewaananga ino nga yeeyeta muntu w'amaani eino. ¹⁰ Ab'e Samaaliya ab'ebibbula eby'enjabulo, n'abakulu

n'abatobato, n'ab'ebitiisya n'abasembayo ansi bamuwulisisyanga n'omwoyo gumo, nga bakoba bati, "Omuntu onu dala niiye amaani ga Kibbumba gadi nakimo agebeeta amaani amabitoriri." ¹¹ Era, nga bamuwuliriramu ino olwakubba yabbaire alwire ng'abeewunyisya n'ebyamalikoolo by'eirogolye. ¹² Neye abantu abo owebaikiriirye aMawuliro aMasa oFiripo ageyabbaire alaabba agafa oku bwakabaka bwa Kibbumba era ati oYesu niiye oKurisito, ni bababatiza, abakali n'abasaiza kitabulye. ¹³ Era n'oSimooni yena n'aikiririrya omu Yesu. Owebamalire okumubatiza, n'atandiika okusengererya oFiripo buli egiyaabanga okulaabba, era ebyewunyo ebibitoriri ebiyabonanga ni bimuwugulalyanga.

¹⁴ Awo abatume ababbaire omu Yerusaalemi owebawuliire bati omu Samaaliya abaayo baikiriirye ekibono kya Kibbumba, ni babasindikira oPeetero n'oYokaana. ¹⁵ Owebatuukireyo, ni basabira abaikirirya basune oMwoyo oMweru. ¹⁶ Ekyo kityo olwakubba mwibo timwabbairamu kadi moiza oMwoyo oguyabbaire aikireku. Babbaire bababatizire-bubatizi mu liina lya Musengwa oYesu kyonkani. ¹⁷ Awo oPeetero n'oYokaana ni babateekaku engalo gyabwe oku mitwe babasabire, atyo oMwoyo oMweru n'aika ku buli moiza kwibo.

¹⁸ Iye oSimooni oweyaboine ng'abatume bateeka engalo oku bantu oMwoyo oMweru n'abaikaku, n'aleetera abatume empiiya, ¹⁹ n'abakoba ati, "Zena mumpeeku obwezye

obwo kaisi mbe nga zenabuli ogunteekaku engalo gyange oMwoyo oMweru amwikaku.”

²⁰ Neye oPeetero n’amwiramumu ati, “Ojigirike n’empiiyagyo olwakubba oseegere oti wasuna ekirabo kya Kibbumba ekyagaba bwereere ng’okigula-buguli! ²¹ Omu buweererya bunu obulamu kifo waire mugabo, olwakubba omwoyogwo timuteereeri omu maiso ga Kibbumba. ²² Weenenye, era weegairire oKibbumba amo n’akusoniya okuseega ekiseego eky’engeri eyo ekiri omu mwoyogwo. ²³ Ekyo kityo olwakubba mbona ng’oizwire ngongi era oli muntu ekibbikibbi ogukifugira nakimo.”

²⁴ OSimooni n’akoba oPeetero ati, “Munegairireku oMusengwa olw’ebibono ebyo ebyotumwire tiwaabbaawo waire kimo ekintuukaku.”

²⁵ Awo oPeetero n’oYokaana owebamalire okulaabba ekibono kya Kibbumba n’okukikakasa omu bantu, ni bakwata ekangayo e Yerusalemi, nga baaba webalaabba eeri abantu ab’omu bitundu bingi eby’e Samaaliya aMawuliro aMasa agakwata oku Yesu.

OFiripo n’omukungu w’Esiyopiya

²⁶ Oluzwanyuma, omalaika okuzwa e wa Musengwa n’akoba oFiripo ati, “Osetukiremu oyabe olubba lw’e maserengeta, okwate enzira ezwa e Yerusalemi n’erungama e Gaaza okubita omwidungu.” ²⁷ Yena atyo n’asetukiramumu n’ayaba. Ng’ali omu nzira, n’asangaana omusaiza oMwesiyopiya omulaawe, nga mufugi mukulu akola ng’omuwanika omukulu owa

kabaka w'Esyopiya. Okabaka oyo yabbaire mukali era ng'ekitiisyakye bamwetanga bati Kandake. Omusaiza oyo yabbaire ayabire e Yerusaalemi kusinza Kibbumba. ²⁸ Kale atyanu ng'akangayo e waabwe, atyaime-so bamusingitya omu kigaalikyey, n'ayaba nga waasoma ekitabo ekirimu ebibono bya naabbi oIsaaya. ²⁹ OMwoyo oMweru n'akoba oFiripo ati, "Oigerere oku kigaali ekyo otambulire ampyampiki nakyoy."

³⁰ OFiripo yena n'airuukirira ekigaali n'akituukaku, era oweyeetegerezere n'awulira omusaiza oyo ng'asoma okuzwa omu kitabo kya naabbi Isaaya. OFiripo n'amubuulya ati, "Amakulu g'ebyo ebyosoma dala ogasuna?"

³¹ Iye n'amwiramuy ati, "Kaisi dala mpezya ntya okugasuna okutoolaku nga waliwo abinsonzoleire?" Awo n'ayeta oFiripo okuniina oku kigaali atyame aamo naye, nga webaabirana.

³² Ekitundu ky'eBiwandiike omukungu ekiyabaire asoma kikoba kiti:

"Bamutwaire okumwita ooti badooma ntaama kutwala mu kibbaagiroy kusala;
era ng'ontaama owaatabbaalaala okwerwanaku nga bamumwa ebyoyay;
yena tiyabbuunwire munwagwe okubakobaku ekibono waire kimo okwekankaba.

³³ Bamubitirye omu ngeri y'okumuswazaswaza, era n'omusango ogubabbaire bamuvunaana ni bagusalirirya.
Mpaawo eyalyezya okubalisya abaizukulube,

olwakubba obwomibwe babukapwire-
bukapuli oku kyalo.”

³⁴ Awo omukungu n’abuulya oFiripo ati, “Kaabbo onkobere, naani onu onaabbi ogwatumulaku? Yeetumulaku niye onyere ooba atumula ku muntu gondi?” ³⁵ OFiripo ng’asinzirira oku kitundu ky’eBiwandiike ekinyere ekyo, n’atandiika okulaabba egyali aMawuliro aMasa akakwata oku Yesu.

³⁶ Owebeeyongaire omu maiso omu lugendo lwabwe, ni batuuka awabbaire ekidiba ky’amaizi, omukungu n’akoba oFiripo ati, “Obone amaizi nganu! Neso aale ekindoberya okumbatiza tete niki?” [³⁷ OFiripo n’akoba ati, “Owoobba ng’oikiririye omu Yesu n’omwoyogwo gwonagwona, kyezyeka okukubatiza.” Iye n’airamu ati, “Njikirirya nti oYesu niye oKurisito oMwana wa Kibbumba].”*

³⁸ Awo omukungu n’alagira okwemererya ekigaali. Awo iye n’oFiripo bonabona ni baniinuka, ni baaba omu maizi, oFiripo n’amubatiza. ³⁹ Owebazwire omu maizi, oMwoyo wa Musengwa n’ayangula oFiripo okumutoola awo, n’amulungamya enkona, atyo n’amugotaku. Neye era, omukungu iye ni yeeyongerera n’olugendolwe ng’aizwire eisangaalo omu mwoyogwe. ⁴⁰ OFiripo okwaba okweyaja ng’ali mwAzoto, era n’abitabita omu bubuga bwonabwona obuli awo, ng’ayaba akobera abantu aMawuliro aMasa paka

8:33 8:32-33 Isa 53:7-8 * **8:37** 8:37 EBiwandiike ebimo ebyeira bibulamu olunyiriri lunu.

oweyatuukire e Kaisaaliya.

9

*OSawulo asuuka omwikirirya wa Yesu
(Bik 22:6-16; 26:12-18)*

¹ Ebyo nga byaba omu maiso, iye oSawulo yabbaire nga yeeyayira kwita beegi ba Musengwa. Era n'ayaba eeri okabona akira obukulu, ² n'amusaba ebbaluwa emwanjula era emuwa obwezye okwaba omu makumbaaniro ag'omu kibuga e Damaasiko. Eeyo ng'ali n'okukwata abo bonabona abasengereri b'eNzira ya Musengwa singa abaajiryayo, aba basaiza ooba bakali, abatwale e Yerusaalemi babasibe. ³ Ng'ali omu lugendolwe ayaba e Damaasiko n'abagalaagalabe, awo-so ng'aigereire okumpi n'ekibuga ekyo, ekitangaala eky'amaani ni kizwa omwigulu ni kimumoleka okumweruguulirirya. ⁴ OSawulo n'agwa ansi era ananyere awo n'awulira eigono erimukoba liti, "Sawulo, Sawulo, lwaki onjiigania?"

⁵ OSawulo n'abuulya ati, "Niiwe onaani, Musengwa?" Eigono ni liiramu liti, "Ninze oYesu ogwoli kuyiigaania. ⁶ Aale atyanu osetuke oyabe oingire omu kibuga. Eeyo wayajiryayo abakukobera ekyokukola."

⁷ Abasaiza ababbaire batambula n'oSawulo ni beemerera awo omu kuwugulala okw'amaani; nga bawulira eigono eritumula, neye nga tibabonaku onyereryo. ⁸ Eigono overyamalire okutumula, oSawulo n'asetuka okwitakali, neye oweyabbaire ati abonie, nandi n'ayezya kubona kintu naire. Awo abainaye ni bamukwata oku

ngalo, ni bamubbeera okumutuuca okwingira omu kibuga e Damaasiko. ⁹ OSawulo n'amala enaku isatu ng'ayofuwaire, era nga n'okulya talya ooba okunywa.

¹⁰ Omu kibuga e Damaasiko mwabbairamu omwegi wa Yesu eriinalye yena bati Ananiya. OMusengwa n'abonekera Ananiya oyo omu kwolesebwa, n'amukoba ati, "Ananiya!" Iye n'ayetuka ati, "Wangi Musengwa."

¹¹ OMusengwa n'amukoba ati, "Osetukiremu oyabe omu kisito kya Yuda ekiri oku nzira egibeeta eNterembereri, obuulye bakulage omusaiza azwire e Taasasi ogubeeta oSawulo. Owen-tumulira aanu aliyo ali omu kusaba, ¹² era asunire okwolesebwa ng'omusaiza ogubeeta Ananiya aiza egyali amuteekeku engalo amus-abire kaisi ayezye okwiramumu okubona."

¹³ Ananiya n'amwiramumu ati, "Musengwa, neye nga mpuliire bingi ebibatumula oku musaiza oyo, nga kwoteekereku n'akabbikabbi ak'amaanimaani akeyatuucirye oku batuukirirye abali omu Yerusaalemi! ¹⁴ Era n'okwiza munu, asunire obwezye okuzwa eeri abakabona abakulu okukwata era adyake omu mabbuusumu abo bonabona abakusina."

¹⁵ Neye oMusengwa n'amukoba ati, "Iwe oyabe! Omusaiza oyo ninze onyere mmwerondeiremu okummanyikisya omu bantu aBatali Bayudaaya n'abakabaka baabwe, era n'omu Baisirairi. ¹⁶ Era, nze namulaga ng'owekyalimwetaagisya okubita omu kugada okunene olw'okulaabba ebikwata oku liina lyange."

17 N'olwekyo, Ananiya n'ayaba egiri oSawulo, n'aingira omu nyumba omuyabaire. Ng'amuteekaku engalo, Ananiya niiye okumukoba ati, "Woluganda oSawulo, oMusengwa oYesu, iye onyere oyo eyakubonekeire owewabaire omu nzira ng'oiza, antumire egyoli kaisi oyezye okwiramumu okubona, era oizule n'oMwoyo oMweru." 18 Amangu ago, oku maiso ga Sawulo ni kuzwaku ebintu ebiri ooti bikalakamba bya nyanyi, ni gabbuunulukuka, n'ayezya okubona tete. Awo n'asetuka, ni bamubatiza, 19 era oweyamalire okulyaku ekyokulya, omubirigwe ni gwiramumu amaani.

OSawulo alaabba omu Damaasiko

OSawulo n'amala enaku egyeraku ng'ali n'abeegi ba Yesu ab'omu Damaasiko. 20 Era tiyalwire, n'atandiika okwabanga omu makumbaniro, ng'akobera abantu ati oYesu niiye oMwana wa Kibumba. 21 Bonabona abamuwuliranga ni bawuninkirira, ni beebuulyangana bati, "Onu tiniye oyo eyagadyanga era n'agezyaku okujigirica ab'omu Yerusalemi abasinza eriina lya Yesu eeryo? Era ekinanyere ekyo tiniikyo ekyamuleetere n'aanu abakwate abatwale eeri abakabona abakulu?" 22 Neye era, oSawulo ni yeeyongera okubba n'amaani omu kwegesyakwe, n'engeri egiyakakatyanga amantalekamu muntu akakunkuna oteekeku n'okuwa ebiraga biti oYesu niiye oKurisito. Atyo n'awugulalyanga aBayudaaya ababaire omu Damaasiko, ni bakayaku n'ekyokumwakanisya.

²³ Eibbanga eryera oweryabire nga libitawo, aBayudaaya ni basala olukwe okwita oSawulo, ²⁴ neye olukwe lwabwe oolwo oSawulo n'alugwamu. Abantu abo ibo-so omusana n'obwire, ni baabbanga oku miryango egingira omu kibuga egibamwekumiire ng'awulukamu bamwite. ²⁵ Neye omu kimo oku biire, ni wabbaawo abaikirirya abateekere oSawulo omu kiibo, ni bamubitirya omu kimo oku biwundu ebiri oku kitepe ekyesitiriire ekibuga, ni bamwica e nza n'emiguwa n'asodoka n'ayaba.

OSawulo ng'ali omu Yerusaalemi

²⁶ OSawulo oweyatuukire omu Yerusaalemi, n'agezyaku okwegaita oku baikirirya ba Yesu ababbaireyo, neye ibo olw'okutakiikirirya bati dala yena atyanu mwikirirya wa Yesu, ni bamwesambanga-bwesambi nga bamutya. ²⁷ Neye oBbalunaba n'amubbeera, n'amutwala n'amwanjulayo eeri abatume. OBbalunaba n'abakobera ng'oSawulo oweyabbaire oku nzira ng'ali omu lugendo olw'e Damaasiko n'abona oMusengwa. Era ng'oMusengwa oweyatumwire naye, era n'abakobera ng'oSawulo oweyalaabbanga mu liina lya Yesu ng'ali omu kibuga ekyo. ²⁸ N'olwekyo, oSawulo n'abbanga aamo n'abaikirirya, era ni yeeyaayanga omu Yerusaalemi, era n'ayabanga n'atumula n'abantu omu liina lya Musengwa n'obugumu. ²⁹ Yatumulanga eeri aBayudaaya abatumula oLuyonaani, era n'awanyisyagananga nabo ebiseego neye tete

ibo ni baira bakitoolamu busungu, ekyazwiremu kugezyaku kunoonia ngeri y'okumwita. ³⁰ Aboluganda ekyo owebakitegeireku, ni bamuserengetya e Kaisaaliya, egibamuseebuliire okwaba e Taasasi.

³¹ Awo amakanisa agabbaire omu Buyudaaya mwonamwona n'omu Galiraaya n'omu Samaaliya ni gasuna eidembe era ni geekalangulira omu kwikirirya. Era, ng'oMwoyo oMweru waabbeera abakirirya n'okubairyamamaani, ni beeyongera obungi, nga webeebitya omu ngeri egiweesya oKibbumba ekitiisya.

OPeetero omu Liida n'e Yoopa

³² Eedi nga biri bityo, eenu ng'oPeetero waabitabita omu byalo by'oku kitundu ekyo byonabyona okucaaliraku abatuukirirye. Era n'ayaba n'acaaliraku n'ab'omu kabuga k'e Liida. ³³ Eeyo n'ayajiryayo omusaiza eriinalye bati Aineya eyabbaire yasanyalaire era ng'amalire oku kitaliri emyanka munaana. ³⁴ OPeetero n'amukoba ati, "Aineya, n'awentumulira aanu oYesu Kurisito akulamya. Aale osetuke, olingeku omukeekagwo!" Amangu ago Aineya n'asetuka ng'alamire. ³⁵ Kumpi abatyami b'omu kabuga k'e Liida n'okutwalirya aamo ab'omu kitundu ky'e Saroni bonabona bamweboneireku ng'owaalamire, era bangi kwibo ni baikiririrya omu Musengwa.

³⁶ Omu kibuga ky'e Yoopa mwabbairemu omukali omwikirirya eriinalye bati Taabbiisa, omu Luyonaani bati Doloka. OTAabbiisa oyo yabbaire muntu akola ebikole ebisa buliijo

era ng'abbeera ino abadoobi.* ³⁷ Omu naku egyo, omukali oyo n'alwala era n'afa, omulambogwe ni bagunaabya, ni baguteeka omu kisenge eky'e ngulu. ³⁸ Atyanu, akabuga Yoopa kabbaire kumpikumpi n'akabuga k'e Liida. Kale abaikirirya ab'omu Yoopa owebakiwuliireku bati oPeetero ali omu Liida, ni batumayo abasaiza babiri egiri oPeetero okumwekungirira bati, "Tukwegairiire, oizeku e waiswe era oyan-guweku!"

³⁹ OPeetero yena n'asetula n'ayaba nabo. Owebatuukire, ni bamutwala buterembereri omu kisenge eky'e ngulu omulambo omu gwabbaire. Abanamwandu ababbairamu bonabona ni bamweruguulirirya nga bakuukulya, era nga webamulaga ebizwalo omugenzi oDoloka ebiyabbaire abatwingiire ng'akaali mwomi.

⁴⁰ Ekyazwiremu oPeetero n'awulucaamu nabuli moiza, kaisi iye ng'asigairemu yenkani n'akoma amazwi ni yeegairira oKibbumba. Kaisi n'acuukira omulambo, n'agukoba ati, "Taabbiisa, osetuke oyemerere!" Omufu n'alibulya amaiso. Oweyaboine oPeetero, n'asetuka n'atyama. ⁴¹ OPeetero n'amukwata oku ngalo n'amubbeera okusetuka okwemerera. Kaisi n'ayeta abanamwandu badi n'abatuukirirye abandi okwingira, n'amubakwatisya nga mwomi. ⁴² Amawuliro g'ekikole ekyo ni gasalaanikira omu Yoopa mwonamwona, era abantu bangi ni baikiririrya omu Musengwa. ⁴³ Atyo oPeetero n'atwala

* **9:36** 9:36 Amakulu g'eriina linu gabbaire gati, Kimaadu.

eibbanga eryeraku omu Yoopa, ng'atyama wa musaiza ogubeeta oSimooni omuwaali w'amadiba.

10

OKoloneeryo atumisya oPeetero

¹ Omu kibuga ky'e Kaisaaliya mwabbairamu omusaiza eriinalye bati Koloneeryo. Yabbaire niye aduumira ekibinja ky'abaisulukale 100 ab'amaje g'aBalooma ekyo abakira ekibabbaire bamaite ng'eKikoosi ky'ab'e Itale. ² Omusaiza oyo aamo n'ab'omu kisitokye bonabona babbaire batya oKibbumba era ng'eneebitya yaabwe emuweesya ino ekitiisya. Yagabiranga abo abadoobi n'omwoyo gumo, era ng'okusaba oKibbumba tagonerya. ³ Lumo oku saawa ooti mwenda egy'eigolo, oKoloneeryo nasuna okwolesebwa. Era n'abona kusani ng'omalaika wa Musengwa oKibbumba aiza egyali, n'amweta ati, "Koloneeryo!"

⁴ Awo oKoloneeryo, ensisi n'emukwata, ni yeekalikica omalaika amaiso, n'amubuulya ati, "Niki Musengwa?" Omalaika n'amwiramu ati, "Okusabakwo n'okugabakwo bikwaite oKibbumba oku mwoyo n'abisiima, era atyanu akwiramu. ⁵ Aale atyanu otume abantu e Yoopa baabe beete omusaiza ogubeeta oSimooni, n'erindi bati Peetero. ⁶ Acaire e w'omusaiza yena ogubeeta bati Simooni, omuwaali w'amadiba, aali n'ekisito ekiri oku mbale mbale kw'enyanza."

⁷ Omalaika wa Musengwa eyatumwire naye oweyamalire okuzwawo, oKoloneeryo

n'ayeta babiri oku bagalamabe ab'omu nyumba n'omwisulukale omoiza kwabo abakuumibe asinza oKibbumba. ⁸ Oweyamalire okubabitiramu byonabyona ebibbairewo, n'abatuma e Yoopa.

OPeetero asuna okwolesebwa

⁹ Oku lunaku olwairireku, ng'abebatumire bakaali bali mu nzira batira okutuuka e Yoopa, oku saawa ooti mukaaga egy'omusana, iye oPeetero n'aniina e ngulu oku kisooto* oku nyumba okusaba oKibbumba. ¹⁰ Ng'ali eeyo, enzala n'emuluma, ni yeegomba okubbaaku n'ekyokulya. Nga bakaali bakimutegekera, yaabire okweyaja ng'aingiire mu kwolesebwa. ¹¹ Era n'abona eigulu nga libiikukire. Ekintu ekiri ooti gujoola ogugalami gwika oku kyalo ampi n'egyali ooti-so amo waliwo abagukwaite ku buli nsonda gyagwo eina bagwica. ¹² Omu gujoola ogwo mwabbairemu ebisolo ebya buli ngeri eby'ebigere ebina, n'ebyekulukuusa. Era mwabbairemu nabuli kika ky'enyonyi. ¹³ Ni wawulikikawo eigono nga limukoba liti, "Peetero, osetuke osale ku binu, olye!"

¹⁴ OPeetero n'airamu ati, "Bbe Musengwa, timpezya okukola ekintu ng'ekyo. Nze tindyangaku kintu kyonakyona amateeka g'ekiyudaaya eki-gatwala ng'ekyomuliko ooba ekitasaana okulya."

¹⁵ Eigono nago tete ni limukoba liti, "Ekintu oKibbumba ekyatukwirye n'akiikirirya ng'ekisa tokitwalanga ng'ekitali kitukulye."

* **10:9** 10:9 Ekisooto eky'enyumba ey'ekiyudaaya kyabanga kirambaalye, ng'okuniinayo obitira ku madaala g'e nza.

16 Okumukoba okukola ebyo kwabbairewo emirundi misatu, era amangu ago ogusuuka ogwo ni bagwiryayo omwigulu.

17 Ng'oPeetero akaali ali aawo yeebuulya niki ebyaboine omu kwolesebwa ekibitegeeza, abasaiza oKoloneeryo abeyatumire, ni batuuka. Okukubba amaiso bati, nga beemereire nakimo ku geeti y'ekisito kya Simooni omuwaali w'amadiba. Kaisi babbaire babuuliriirye ni bavumbula ekisito nago egikiri. 18 Awo ni bakubba okoodi, ni babuulya ababbairewo bati, "Kinu niikyo ekisito oSimooni, erindi bati Peetero egyabba?"

19 Iye oPeetero ng'akaali ali eenu aseega kwekyo ekyaboine, oMwoyo oMweru n'amukoba ati, "Simooni, waliwo abasaiza basatu bakunoonia. 20 N'olwekyo osetukiremu oniinuke, era oyabe nabo amanteezizyazizya, olwakubba ninze mbatumire." 21 Awo oPeetero n'ayaba egiri abasaiza nago, ni yeeyanjula egibali ati, "Ninze onu ogumunoonia. Mubbaire mukoba mutya?"

22 Ibo ni bamwiramumu bati, "Tuzwereire wa Koloneeryo, aduumira ekibinja ky'abaisulukale 100, omusaiza atuukiriire, era atya oKibbumba, era aBayudaaya bangi ogubawa ekitiisya. Omalika omweru owa Kibbumba yamubonekeire, n'amukoba akwete oyabe e wuwe awulireku ebyokoba." 23 Kale oPeetero n'abaaaniriza omu nyumba ng'abagenibe, era ni bagonawo.

OPeetero ng'ali e wa Koloneeryo

Eizo waaku, oPeetero n'asetula okwaba n'abakwenda ba Koloneeryo abo, era abamo oku boluganda ababbaire omu Yoopa ni bamwerekaku. ²⁴ Olunaku olwairireku, ni batuuka e Kaisaaliya. OKoloneeryo yabbaire abasuubira, kale ng'abakuumiriire. Era yabbaire ayetereku n'abantube n'abakaagwabe ab'omunda, bonabona nga bali aawo bakumbaine okuwulisisya obukwenda bwa Peetero. ²⁵ OPeetero oweyatuukire, oKoloneeryo n'airuka n'aiza okumwaniriza, era n'agwa oku mazwi abigere bya Peetero okumusinja. ²⁶ Neye oPeetero n'amusetula nga waamukoba ati, "Bbe, oleke bba, tiwakola ekyo, osetuke! Zena ogwobona ndi muntu-buntu nga iwe."

²⁷ Awo ni baaba nga balonsya n'oKoloneeryo, oPeetero n'aingira omu nyumba. Owey-atuukiremu, yaajiiryemu abantu bangi oKoloneeryo abaayetere nga bakumbaine. ²⁸ Omu ntumulaye, oPeetero n'atandiika n'okubakoba ati, "Inywe nywena mukimaite nakusani ng'owekiri kya muliko, omu mateeka g'ekiyudaaya, oMuyudaaya okukolagana n'atali Muyudaaya ooba okumucaalira. Neye, oKibbumba andagire okutatwalanga muntu yenayena nti oKibbumba tamwikirirya, ooba nti tatukula. ²⁹ Kagira owemwanjetere, tinezizyazirye wazira njizire-kwiza. Aale atyanu munkobere ekyagirire ni munjeta."

³⁰ Awo oKoloneeryo n'amwiramumu ati, "Enaku ina atyanu egibitirewo, omu kiseera ooti kinanyere kinu esaawa mwenda egy'omusana, nabbaire omu nyumba yange nga nsaba

oKibbumba. Mbu nkubba amaiso nti, ni mbona omuntu azwaire ebizwalo ebimirikiinya ng'anjemereireku omu maiso. ³¹ Omuntu oyo n'ankoba ati, 'Koloneeryo, oKibbumba awuliire okusabakwo, era asiimire n'okugabakwo. ³² Aale otumisye e Yoopa, bakwetere omusaiza ogubeeta oSimooni Peetero abba omu kisito kya Simooni omuwaali w'amadiba, ekiri oku mbale mbale kw'enyanza.' ³³ Zena niye okukutumisya, era nsiimire ino okwizakwo. Swenaswena aanu ng'owotubona tukumbaine omu maiso ga Kibbumba kuwulisisya biibyo byonabyona oMusengwa oKibbumba ebyakulagiire okutukobera."

Entumula ya Peetero

³⁴ Awo oPeetero n'atandiika entumulaye ati, "Atyanu mazima ntegeereire nakimo ng'oKibbumba owaatamomola. ³⁵ Neye ayaniriza buli muntu ow'eigwanga lyonalyona amuwa ekitiisya, era akola ebyasiima. ³⁶ Mumaite obukwenda oKibbumba obuyasindikire eeri aBaisirairi ng'abakobera aMawuliro aMasa agaleetera abantu eidembe akati waabwe naye, okubitira omu kwikirirya oYesu Kurisito, oMusengwa wa bantu bonabona. ³⁷ Mumaite ebikole ebikulu ebyaizire bibbaawo okubita omu Buyudaaya mwonamwona, nga bisetukira e Galiraaya kasookeede oYokaana alaabba eeri abantu ebikwata oku kubatiza. ³⁸ Ekikoba kiti, mumaite ebifa oku Yesu ow'e Naazaleesi. Mumaite ng'oKibbumba

oweyamulondere, n'amuwa oMwoyowe oMweru era n'amaani okukola ebyewunyo. Era, mumaite ng'oYesu oyo oweyabitabitanga wonawona nga waakolera abantu ebisa neenu waalama n'abo bonabona ababbaire ansi w'eifuge lya Sitaani. Ebyo byonabyona yabikolanga olw'okubba oKibbumba yaabbanga naye.

³⁹ "Iswe abatume tuli bajulizi ba buli kimo ekiyakolere omu kyalo ky'aBayudaaya era n'omu kibuga e Yerusaalemi. Bamwitire nga bamukomerera oku musalabba, ⁴⁰ neye oluzwanyuma lw'enaku ibiri, oku lwokusatu oKibbumba n'amuzuukiza, atyo n'amuzweraku okubonekaku tete. ⁴¹ Aate n'omu kubonekaku tiyabonekeire Bayudaaya bonabona. Yabonekeireku bajulizi oKibbumba abeyabbaire amalire okulondamu nga bukaali. Ekikoba kiti, niiswe ababbaireku oku kiinulo ekimo naye ng'azuukiire. ⁴² OYesu oyo yatulagiire okulaabba obukwenda obwo eeri abantu nga tujulira tuti iye niiye oKibbumba oguyalondere okubba omulamuzi w'abantu abalibba bakaali boomi n'abalibba bafiire. ⁴³ EBiwandiike by'abanaabbi bonabona bimumutulaku biti, 'Buli moiza amwikiririryamu asuna okumusoniya ebibbibbibbye olw'obwezye bw'eriinalye.' "

Abawulisisya basuna oMwoyo oMweru

⁴⁴ OPeetero ng'akaali atumula ebibono ebyo, oMwoyo oMweru n'aika ku bonabona ababbaire bawulisisya obukwendabwe. ⁴⁵ Ekyo ni kyewunyisya ino aBayudaaya abaikirirya,

n'abo ababbaire baizire n'oPeetero okuzwa e Yoopa, okubona ng'oKibbumba awaire ekirabo eky'oMwoyo oMweru n'aBatali Bayudaaya bona.
⁴⁶ Ekyo kityo olwakubba babawuliire nga batumula omu ntumu egindi era nga bawuuja oKibbumba.

Awo oPeetero n'akoba ati, ⁴⁷ "Nseega nti mpaawo muntu aali n'ensonga egaana abantu banu okubabatiza n'amaizi. Aale tiniikyoo? Ekyo kityo olwakubba mbona oKibbumba ng'abawaire oMwoyo oMweru, era ng'oweyamutuwaire iswe." ⁴⁸ Atyo oPeetero n'akoba ati oleke bababatize omu bwezye bw'eriina lya Yesu Kurisito. Ebyo nga biwoire, abo ababbairewo ni basaba oPeetero okusigala ng'abbaaku nabo okumala enaku egindi ntontono giti.

11

OPeetero yeewozyaku omu boluganda

¹ Awo abatume n'aboluganda abandi ab'omu bitundu by'e Buyudaaya ni bawulira bati n'abantu aBatali Bayudaaya abamo baikiriirye obukwenda bw'ekibono kya Kibbumba.

² Olw'ekyo, oPeetero oweyakangire omu Yerusaalemi, aboluganda aBayudaaya* abo ni bamunenya ³ bati, "Wabbairye otya okucaala omu b'amawanga agandi abatali bakomole? Kaisi era n'okulya n'olya nabo dala!"

⁴ Awo oPeetero n'atandiika okubasonzolera byonabyona ebyamutuukireku ng'abicaana

* **11:2** 11:2 Aboluganda aBayudaaya, eBbaibbuli egimo gikoba giti, Abaikirirya abakomole.

ng'owebyabbaire. ⁵ Omu ndonsyaye, n'abakoba ati, "Owenabbaire omu kibuga e Yoopa, lumo nabbaire nsaba, ni mba ooti muntu awongera. Kale awo, ni nsuna okwolesebwa. N'aboine ekintu ekiri ooti gujoola ogugalami ogubaica okuzwa omwigulu, nga bagukwaite ku buli nsonda gyagwo eina, ni gwika egyendi.

⁶ Oweneekalikiciryeye ebiri omu gusuuka, ni mbonamu bisolo ebya buli ngeri, eby'e ika, n'eby'omu kigona, n'ebyekulukuusa. Era mwabbairemu nabuli kika ky'enyonyi egy'omu kigona. ⁷ Awo ni mpulira eigono erinkoba liti, 'Peetero, osetuke osale ku binu, olye!'

⁸ "Nze ni njiramu nti, 'Bbe Musengwa, timpezya kukola ekintu ng'ekyo. Timbityangaku mu munwa gwange kintu kyonakyona amateeka g'ekiyudaaya, ekigatwala ng'ekyomuliko ooba ekitasaana okulya.'

⁹ "Neye eigono okuzwa omwigulu ni linjiramu liti, 'Ekintu oKibbumba ekyatukwirye n'akiikirirya ng'ekisa tokitwalanga ng'ekibbikibbi ekitawoomeire okulya.'

¹⁰ Okunkoba ebyo kwabbairewo emirundi misatu, era n'ogusuuka ni bagwiriyayo omwigulu n'ebyabbairemu byonabyona.

¹¹ "Omu kaseera akanyere ako, abasaiza basatu okuzwa e Kaisaaliya, abebatumire egyendi, ni batuuka omu kisito omu twabbaire.

¹² OMwoyo oMweru n'ankoba okuteezizyazizya oku ky'okwaba nabo. N'aboluganda omukaaga badi okuzwa e Yoopa bona twabire nabo e Kaisaaliya, era swenaswena ni twingira omu nyumba ya Koloneeryo. ¹³ Era oKoloneeryo

n'atukobera ng'oweyabbaire aboine omalaika ng'amubonekera omu nyumbaye, n'amukoba ati, 'Otumisye e Yoopa, oyete omusaiza ogubeeta oSimooni, erindi bati Peetero, aize akucaalire. ¹⁴ Yakukobera ebibono ebirimu obukwenda obwakulokola iwe n'ab'omu kisitokyo bonabona.'

¹⁵ "Awo owenatandiikire okutumula egibali, oMwoyo oMweru n'abaikaku ng'oweyaikire kwiswe oku ntandiika. ¹⁶ Awo ni njewukirya oMusengwa ekiyakobere ati, 'OYokaana yabatizire abantu na maizi, neye inywe balibabatiza na Mwoyo oMweru.' ¹⁷ Kale, nywena ng'owemubona, oKibbumba yawaire abo aBatali Bayudaaya bona ekirabo ekyo mu ngeri moiza ng'oweyakituwaire iswe owetwaikiririirye omu Musengwa oYesu Kurisito. Neso aale nze ninze onaani eyankeezyerye okuloberya oKibbumba okukola ekyo?"

¹⁸ Ababbaire bawulisisya oPeetero owebawuliire ensonzolaye eyo, ni baikaikana, era tibairireyo okumunenya tete. Wazira, bairire mu kuwuuja Kibbumba nga webakoba bati, "Dala atyanu oKibbumba awaire n'abantu aBatali Bayudaaya bona akakisa okwenenya kaisi basune obwomi obutawaawo."

Ekanisa gy'omwAntiyokiya

¹⁹ Atyanu, oluzwanyuma lw'ebyafiire oku Sitefaano, abaikirirya bangi abasalaanikire olw'okubayiigaania okwatanukirewo. Abamo kwibo bairukire paka mu byalo by'e Foinisiya,

n'omu Kupulo, n'omu kibuga Antiyokiya. Era baabanga beegesya ekibono kya Kibbumba, okutoolaku nti eeri Bayudaaya bonkani. ²⁰ Neye abamo oku baikirirya, abo nga babbaire bazwera mu Kupulo n'e Kuleene, ni baaba omwAntiyokiya. Ibo ni batandiika okwegesya n'abantu aBatali Bayudaaya bona, nga babakobera aMawuliro aMasa agakwata oku Musengwa oYesu. ²¹ Amaani ga Kibbumba ni gabba nabo ino, era omu ngeri eyo abantu bangi ni baikirirya obukwenda bwabwe, ni baira eeri oMusengwa.

²² AMawuliro ag'ebyabbaire omwAntiyokiya ni gagwa omu matwi g'abekanisa y'omu Yerusalemi. Ekyazwiremu, ni batuma oBbalunaba okwiza omwAntiyokiya. ²³⁻²⁴ OBbalunaba oyo yabbaire musaiza omusa eino ayabira oku kulunganya okw'omwoyo oMweru era aizwire okwikirirya. Oweyatuukire omwAntiyokiya, yena ni yeeboneraku ng'oKibbumba owaalagire abantu abo ekisa, n'abba musangaali ino. Atyo n'abasisiitira bonabona okubba bamaliriri omu myoyo gyabwe okukalangukira oku kwikiririrya omu Musengwa n'omwoyo gumo. Abantu abandi bangi kwabo abamuwuliire ng'atumula n'ebiyakolere bona ni baikirirya aMawuliro aMasa, ni baira eeri oMusengwa.

²⁵ OBbalunaba oweyazwire Antiyokiya, n'ayaba e Taasasi okunoonia oSawulo. ²⁶ Oweyamwajiirye, n'aira naye omwAntiyokiya

amubbeerengeku. Okumala omwanka mulamba, ababiri abo ni basisinkananga n’ekanisa y’omwAntiyokiya, era ni beegesyanga bangi ino kwibo ebifa oku Yesu. OmwAntiyokiya niimwo abantu omu basookeire nakimo okwerula abaikirirya ba Yesu bati, Bakurisitaayo.

²⁷ Omu kiseera ekyo, wabbairewo abanaabbi abazwire omu kibuga e Yerusaalemi, ni baaba omu kibuga Antiyokiya. ²⁸ Omu lumo oku nkumbaana gy’abaikirirya, omoiza kwabo, eriinalye bati Agabo, oMwoyo oMweru n’amwikaku, n’ayemerera omu maiso g’abaikirirya. OMwoyo ng’amulunganya, n’alagula ati, “Waaba okugwawo enzala ey’amaani omu byalo ebyeraku.” Enzala eyo yabbairewo mu biseera by’okufuga kw’omufugi oKirawudiyo. ²⁹ N’olwekyo, abaikirirya b’omwAntiyokiya ni basalawo bati buli moiza yeesonde ng’oweyaabba ayezyerye okuwaayo, baweererye obubbeeri obwo egiri aboluganda abali omu Buyudaaya. ³⁰ Era ekyo bakikolere, batyo ni batuma oBbalunaba n’oSawulo batwale obubbeeri obwo e Yerusaalemi, babukwatisye abakaire b’ekanisa.

12

Okugadya abaikirirya kutaama

¹ Omu kiseera ekinyere ekyo, okabaka eyabbaireku ebiseera ebyo, yena eriina bati Kerode, n’atandiika okuyiigaania

ekanisa. Atyo n'alagira bakwate abamo kwabo, ² era n'alagira baite n'empima omutume oYaakobbo omuganda wa Yokaana. ³ Oweyaboine ng'ekyakolere kisangaalisirye ino abeekubbemberi b'aBayudaaya, n'ayaba omu maiso n'alagira bakwate oPeetero yena. Ekyo kyabbairewo mu naku gy' oMukolo ogw'eMigaati eGibulamu eKizumbulukuca. ⁴ Owebamalire okukwata oPeetero, ni bamwigalira omu mabbuusu, ni bamuteekaku ebibinja by'abakuumi bina, buli kimo nga kirimu abaisulukale bana bana, bimukuumenge mu biwu. OKerode ekiyabbaire ategeka kyabbaire kiti, amuleete amusalire omusango mu lwatu, ng'oMukolo ogw'oKutambukirya guwoire.

⁵ Kale oPeetero ni bamukuumira omu mabbuusu, neye ekanisa ni yeekalangula okumusabira eeri oKibbumba.

OKibbumba ataisulya oPeetero

⁶ Ng'oMukolo guwoire, omu kiire ekiceisya olunaku oKerode oluyabbaire yawuluciryaku oPeetero okumusalira omusango, oPeetero yabbaire agonere akati omu baisulukale babiri. Abo, buli moiza babbaire bamusibire olujegere olusibire engalo gya Peetero kunu na kudi, kaisi abakuumi abandi ibo nga bali amulyango bakuumire amabbuusu. ⁷ Amantamanyaku, omalaika okuzwa e wa Musengwa n'aingira omu mabbuusu oPeetero omu yabbaire, okwaka ni kwizula omu mabbuusu. Omalaika n'aguunya

oPeetero okwibega okumulamuca ng'amukoba ati, "Osetuke, okole owangu!" Amangu ago, enjegere egyabbaire oku ngalo gya Peetero ni gitibuka, ni gigwa.

⁸ Omalaika tete n'amukoba ati, "Weesibe omusibirogwo, osibe n'ebiraitoby!" OPeetero oweyamalire okukola ekyo, omalaika n'amukoba ekindi ati, "Ozwale n'ekikootiky, oize twabel!" ⁹ OPeetero atyo n'asengererya omalaika, ni bawuluka, neye nga tamaite ati omalaika ebyakola dala biri kubbangawo; iye ng'aseega ati asunire kwolesebwa. ¹⁰ OPeetero n'omalaika ni babita oku bakuumi abasooka, era n'oku bokubiri. Ni batuuka oku geeti ey'ekyoma eeri oku lukita lw'amabbuusuwuluka omu luguudo olwaba omu kibuga, enyere ni yeigulawo. Ni babitawo, ni bagwa omu luguudo, ni baaba omu kibuga. Babba bankatambula okumalaku olumo oku nguudo egy'omu kibuga, omalaika n'agotawo, era n'aleka oPeetero yenkani.

¹¹ Awo niiye oPeetero oweyairiire omu kutegeera ebiriwo n'akoba ati, "Atyanu ntegeire anambula kubuusabuusa nti oMusengwa atumire omalaikawe n'antaisulya okuzwa omu ngalo gya Kerode. Era ampunucirye ebyo byonabyona abeekubbemberi ba Bayudaaya ebibabbaire beeyayira okuntucaaku."

¹² Awo oPeetero oweyamalire okutegeera niki ekigwirewo, n'ayaba oku nyumba ya Malyamu omaaye wa Yokaana ogubeeta eriina erindi bati Maako. Omu nyumba oomwo abaikirirya bangi gibabbaire bakumbaaniire, nga basabira

oPeetero. ¹³ Oweyatuukire oku nyumba, n'akonkona oku lwigi olw'omu maiso, omwala omugalama w'aawo, eriinalye bati Looda, n'aiza okubona omuntu akonkona. ¹⁴ OLooda oweya-manyicirye eigono lya Peetero, n'aizula eisan-gaalo, n'eby'okwigulawo n'abizwaku, n'airuka kwirayo munda. Owaatuuka eeri ababbairé basaba, n'akoba ng'oPeetero owaali e nza oku mulyango.

¹⁵ Ibo ni bamwiramumu bati, "Iwe oboneka ogwire iralu." Neye iye n'akalala ati ekyatumula kituuce. Ibo ni bamukoba bati, "Oyo kiboneka malaika wa Peetero niye ogwowuliire ng'atumula."

¹⁶ Eenu ng'okwakana kukaali kwaba omu maiso, eedi iye oPeetero ni yeegumya okukonkona. Ekyazwiremu ni baigulawo, okwaba okubona nga niye dala, ni bawugulala. ¹⁷ OPeetero niye okugerya n'engalo ng'abakoba basirikeku bawulisisye, atyo n'abalonserya ng'oMusengwa owamutoire omu mabbuusuu. Era, n'amaliirirya n'okubakoba ati, "Binu mubikobereku n'oYaakobbo aamo n'aboluganda abandi abasigaire." Oweyamalire, n'azwawo n'ayaba awantu awandi.

¹⁸ Owekwaceire amakeezi, ni wabbaawo okuziringitana n'okutya okw'amaani omu baisulukale abakuumanga oPeetero, nga beebu-ulya niki ekyatuukire oku Peetero. ¹⁹ Iye oKerode oolwo ng'amalire okulagira bayaze buli wantu nga bamunonia neye ni batamubona.

Era n'awozesya ababbaire abamukuumire, era n'alagira ni babaita.

Okufa kwa Kerode

Ebyo owebyawoire, oKerode n'azwa omu Buyudaaya, n'aserengeta omu kibuga e Kaisaaliya, n'abba yeeyo okumala akabanga.

²⁰ Neye omu kiseera ekyo oKerode oyo, n'abatyami b'omu bitundu by'e Tiiro n'e Sidoni babbaire balwire nga bali n'endibo ey'amaani. Kale ibo ni basalawo okwegaita aamo, baize egyali okusyania naye. Batyo ni basimoolya oBbulasito, omukuumi w'olubirirwe oguyeesi-ganga einokubakolera oku nsonga eyo. Era okubitira mwiye ni batuuca okusaba kwabwe eeri oKerode bati bakomye okayaani, baire obumo olwakubba basunanga ekyokulya kuzwa mu bantu b'omu kyalo oKerode ekiyafuganga.

²¹ Awo olunaku oKerode oluyalaagaine nabo okubasisinkaniraku owerwatuukire, n'azwala ebizwalobye eby'obwakabaka, n'atyama oku ntebeye ey'obwakabaka, n'awa entumulaye eeri abantu. ²² Awo abantu ni batandiika okukubba olukero nga webamuwaana bati, "Wobe! Onu tatumula ooti muntu bbe wazira kibbumba!" ²³ Ananyere awo, olwakubba oKerode yalekere abantu ni bamusinza n'okumuwa ekitiisya ekibankawaire Kibbumba, omalaika wa Musengwa n'amumumamu olumbe. Yasindikire ebiwuuka omu binamukida ni bimulya n'afa.

²⁴ Neye ikyo ekibono kya Kibbumba ni kyeyongerera okusalaana omu bantu, obungi bw'abaikirirya ni bweyongerera nakimo.

25 Awo oBbalunaba n’oSawulo owebamalire okutuuca obubbeeri obubatwaliire abaikirirya ab’omu Yerusaalemi ni bazwayo ni bakanga Antiyokiya. Kwolwo baabire n’oYokaana, ogubeeta eriina erindi bati Maako.

13

Okwabula n’okutama oBbalunaba n’oSawulo

1 Atyanu, omu kanisa y’Antiyokiya mwabbairamu abakolanga gw’okuwa bunaabbi okuzwa egiri oKibbumba aamo n’okwegesya ebikwata oku kwikiririrya omu Yesu. Mwabo niimwo omwabbairamu oBbalunaba, n’oSimyoni ogubakaliiryeku erya Mwirugazu, n’oLuukiyo omubyale w’e Kuleene, n’oSawulo, n’oManayeeni eyakuliire aamo n’oKerode omufugi era nga balya onswa moiza.

2 Lumo, nga bali omu kusinza oMusengwa n’okusiiba, oMwoyo oMweru n’abakoba ati, “Aale munjabulire oBbalunaba n’oSawulo esaawa eenu, mubatongole okukola ekyo ekinabalondeire okunkolera owenabeeteire.”

3 Kale okusaba n’okusiiba owekwawoire, ni bateeka oku Bbalunaba n’oSawulo engalo ng’akamanyiciryo akalaga okubaawula n’okubatongola, era ni babateera baabe bakole omulimo gwa Kibbumba.

OBbalunaba n’oSawulo omu Kupulo

4 Ababiri banu, oBbalunaba n’oSawulo, oMwoyo oMweru nga niiye abalungamya awokwaba n’eky’okukola, ni baserengeta oku mwalo e Serewukiya, egibakwatiire emeeri, ni bambuka okwaba oku kizinga e Kupulo.

⁵ Owebatuuka eeyo, basibiire mu kabuga k’e Salamiisi era ni batandiika okwegesyanga abantu baamu ekibono kya Kibbumba, omu makumbaaniro g’aBayudaaya. Nga bakola ekyo, oYokaana oMaako yaabbanga nabo ng’omubbeeri waabwe.

⁶ Batyo ni basala omu kizinga eky’e Kupulo okuzwa oku lubba olumo e Salamiisi paka owebaigukire oku lundi, omu kibuga e Paafo. Awo ni baajiryawo omusaiza oMuyudaaya erinalye bati, Bbaalu-Yesu, eyabbaire omulogo era onaabbi ow’obubbeyi. ⁷ OBbaalu-Yesu oyo yabbaire n’enkolagana nsa ino n’omufugi ow’ekizinga ekyo, oSerugiyo Pawulo omusaiza eyabbaire omulabuki era abona mangu ebintu.

Lumo, omufugi oyo n’atumisya bamwetere oBbalunaba n’oSawulo ng’ekyataka kuwulisisyaku kibono kya Kibbumba. Era bona batyo ni baaba bamukobera obukwenda bwa Kibbumba. ⁸ Neye oBbaalu-Yesu eribagaluca omu Luyonaani bati, Erima, n’agezyaku okubaakanisya ng’agezyaku okukaisya omufugi okwikiririrya omu Yesu.

⁹ Awo oSawulo, ogubeeta oPawulo, ng’aizwire amaani ga Mwoyo oMweru, n’akanulira Erima amaiso, n’amukoba ati, ¹⁰ “Onawulima iwe, oli ooti Sitaani onanyerenyeere era omulabe w’obutuukirirye bwonabwona. Oizwire bubbeyi era n’okulebalebania okwa buli ngeri. Tiwalirekeraawo okugotesya amazima agazwa egiri oMusengwa? ¹¹ Aale oMusengwa ayaba okukubonereza, oyaba kufaamu amaiso, omale eibbanga nga

toyezya kubona ekitangaala ky'eisana naire." Era amangu ago, ekisu n'endikiirya ni bimususuka oku maiso era ni geebbuunaku. N'olwekyo Erima n'atandiika okumamanta ng'anoonia omuntu eyamukwataku oku ngalo amubbeere. ¹² Omufugi oodi oweyaboine ebyo ebibbairewo, tiyasibiremu n'aikiririrya omu Yesu, olwakubba okwegesya okukwata oku Musengwa kwamwewunyisiry e ino.

AMawuliro aMasa omwAntiyokiya eky'e Pisiidiya

¹³ Ebyo nga biwoire, okuzwa e Paafo, oPawulo n'abainaye ni baniina omu meeri eyabasomocerye okwaba omwitwale ly'e Panfiriya, eeyo ni baiguka okutuuka e Peruga. Nga bali omu Peruga, iye oYokaana Maako n'abalekawo, n'airayo e Yerusaalemi. ¹⁴ Ibo beeyongerayo n'olugendo, ni batuuka omu kibuga kyona bati Antiyokiya, eky'eedi oku nsalo n'omutala gw'e Pisiidiya.

Oku Saabbaato, ni baingira omwikumbaaniro ly'aBayudaaya, ni batyama ni babba omu kuzwa. ¹⁵ Omusomi w'ebitundu ebibatoolanga omu Mateeka ga Musa n'omu Biwandiike by'abanaabbi oweyamalire okubisoma, abakulu b'eikumbaaniro ni batumira aba Pawulo omuntu abakobe ati, "Baganda baiswe, abba muli n'obukwenda obw'okwiryamu amaani obumuli nabwo obumutaka okuwa abantu, mutyo aale mutumule."

¹⁶ OPawulo oweyasetukire, n'agerya n'engaloye okulaga abantu batege amatwi era n'atandiika ati, "Baisirairi bainange na inywe

ab'amawanga agandi abasinza oKibbumba, kaabbo mumpulisisyeku!

17 “OKibbumba aBaisirairi ogubasinza yalondere abazeiza baiswe okubba bantube, era n'abasuuca eigwanga ery'amaani owebabbairere nga bakaali baizaizana omu kyalo ky'e Misiri. Oluzwanyuma, n'abalaga amaanige amabitiriri omu kubatoolayo, 18 era n'abba nabo omu kitera okumala emyanka ooti 40, ng'abalabirira n'okuguminkiriza eneebitya yaabwe embiibbi. 19 Yabawangulisirye amawanga musanvu agabbairere omu kyalo ky'e Kanani, n'agatoolaku eitakali lyago n'aliwa abantube aBaisirairi ni lisuuka obusika bwabwe. 20 Ebyo byonabyona byabbairere okubita omu myanka ooti 450. Era oluzwanyuma lwabyo, oKibbumba n'abawa abalamuzi okubeekubbemberanga paka omu biseera bya Samwiri, eyabbairere onaabbi. 21 Ekiseera ekyo niikyo aBaisirairi omu bakobeire oSamwiri abalondere omuntu eyaabba okabaka waabwe. OKibbumba niye okubalondera oSawulo omutaane wa Kiisi, ow'omu kika kya Bbenyamini, eyabafugiire emyanka 40. 22 Oweyamutoiremu obwesige n'amutoolaku obwakabaka, n'abairiryawo oDawudi okubba okabaka waabwe. Era, oDawudi oyo niye oKibbumba oguyatumwireku ng'amuwaana ati, 'Nkivumbwire ng'oDawudi omutaane wa Yese musaiza ayabira eino oku kukola ebyo omwoyo gwange ebigusiima.

13:17 13:17 Kuz 1:7; 12:51 **13:18** 13:18 Kub 14:34; Ama 1:31

13:19 13:19 Ama 7:1; Yos 14:1 **13:20** 13:20 Bal 2:16; 1Sa 3:20

13:21 13:21 1Sa 8:5; 10:21

Yatuukiriryanga byonabyona ebintaka akole.’
”

²³ “Kaisi okubitira omu kiizukulu kya musaiza oyo oDawudi, era ng’ekisuubize owekyabbaire, oKibbumba aleeteire oIsirairi oMulokoli, nga niye oYesu. ²⁴ Ng’oYesu akaali kuzwayo atandiike omulimogwe, oYokaana oMubatizi yalaabbire eeri buli Baisirairi abamuwuliranga, obukwenda ati bali n’okwenenya ebibbibbi byabwe, bababatize. ²⁵ Era oweyabbaire yatira okumalirirya omulimogwe, yakobere abantu ati, ‘Abba museega muti ninze oMasiya oyo aiza, ala tininze. Wazira waliwo ankiraku obwezye aali kwiza oluzwanyuma lwange, nze oguntasaanira okusibindula obusibiro bw’engaitoye.’

²⁶ “Baganda bange era baizukulu ba Ibbulaimu, na inywe abatali ba Bayudaaya abasinza oKibbumba, obukwenda bunu obukwata oku kulokoka babutumire eeri niiswe swenaswena. ²⁷ Abantu b’omu Yerusaalemi aamo n’abafugi baabwe tibamanyicirye oYesu bati niiye omulokoli, neenu ng’omu kumusalira omusango gw’okumukomerera babbaire batuukirirya bibono by’abanaabbi, ebyo ebibasomanga buli ku Saabbaato. ²⁸ Newankubbaire nga tibamwajiriyeku nsonga yonayona etuuca omuntu oku gw’okufa, basabire oPiraato bati baite-bwiti oYesu. ²⁹ Nga bamalire okutuukirirya ebyo byonabyona eBiwandiike by’abanaabbi ebimutumumu-

13:22 13:22 1Sa 13:14; 16:12; Zab 89:20 **13:24** 13:24 Mak 1:4; Luk 3:3 **13:25** 13:25 Mat 3:11; Mak 1:7; Luk 3:16; Yok 1:20,27
13:28 13:28 Mat 27:22-23; Mak 15:13-14; Luk 23:21-23; Yok 19:15

laku, ni wabbaawo abatoire omulambogwe oku musalabba, ni baguteeka omu magombe. ³⁰ Neye oKibbumba n'amuzuukiza, ³¹ era, n'amala enaku nyingi kunu. N'okwebonekesya ni yee-bonekesyanga eeri abo e nyumaku eedi abey-atambwire nabo okuzwa omu Galiraaya okuni-inaniina e Yerusaalemi kaisi aize bamwitenge. Abo niibo atyanu abamanyikisya oYesu omu bantu b'omwIsirairi nga babakobera ebimu-faaku.

³² "Na iswe swena tuli aanu kubatuucaaku Mawuliro aMasa tuti, ekisuubize oKibbumba ekiyasuubizire abazeiza baiswe, ³³ ekyo eky'okuzuukiza oYesu atulokole era atufuge, nkikyo dala yakituukiririirye niiswe abaizukulu baabwe era na inywe abantu abandi nywenanywena. Ekinyere ekyo niikyo ekibawandiikireku omu Zabbuli ensuula eyokubiri ng'oKibbumba atumula oku Yesu ati:

'Oli Mwana wange,
olwatyanu nnangirira nti ndi Iteewo.'

³⁴ "Ekikakasa ng'oKibbumba oweyamuzuuk-izire okutafa tete kiri mu bibono iye onyere ebiyatumwire ati:

'Nalibawa enkabi egituukiriire era eginambu-laku kubuusabuusa,
ntyoo ng'owenasuubizire oDawudi.' "

³⁵ Era, n'omu Zabbuli egendi oDawudi akoba oKibbumba ati:

13:29 13:29 Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Yok 19:38-42 **13:31** 13:31 Bik 1:3 **13:33** 13:33 Zab 2:7 **13:34** 13:34 Isa 55:3

“ ‘Tiwaliganya omubiri gw’oMweruwo okuvunda.’

³⁶ “Omu ngeri yonayona, aanu oDawudi yabbaire tiyeetumulaku niiye onyere olwakubba iye oweyamalire okutuukirirya omulimo oKibbumba oguyamutegekeire okukola omu biseerabye, yafiire, omulambogwe ni baguliika awali amagombe g’abazeizabe, era ni guvunda.

³⁷ Neye iye oyo oKibbumba oguyazuukizire amagino kadi kumulyaku.

³⁸ “N’olwekyo boluganda inywe nywenanywena, mukitegeere muti okubitira mwekyo oYesu oyo ekiyakolere, ebibbibbi byanywe bayezya okubibasoniya. ³⁹ Okubita mwiye, nabuli amwikiririyamu bamutoolaku omusango gw’ebyo byonabyona ebiyabbengere omu maiso ga Kibbumba, ekintu aMateeka ga Musa ekigakaire okutuuca oku muntu yenayena agaabiraku. ⁴⁰ Aale n’olwekyo mwegendereze okutagaana obukwenda bwaiswe, kaisi tikyabatuukaku ekyo abanaabbi ekibawandiikire ng’oKibbumba akoba ati:

⁴¹ ‘Mwetege, inywe abambityamu amaiso.

Mwawuninkirira owemwabona ekinakola, era mwajigirika, olwakubba omu biseera byanywe, njaba okukola ekikole ekyentiisya ekimutalyezya kwikirirya muti kityo dala wekiri, n’owewalibbaawo agezyaku okubalon-serya.’ ”

⁴² OPawulo n’oBbalunaba owebamalire okutumula ebyo, ni bawuluka omwikumbaaniro. Abantu ni babasaba baire oku Saabbaato eiririraku beeyongere okubakobera ebibono ebyo. ⁴³ Era olukumbaana owerwasansukaine, bangi oku bakumbaaniranga awo, aBayudaaya n’aBatali Bayudaaya ababaire baingiire edini y’eKiyudaaya, ni basengererya oPawulo n’oBbalunaba. Omu kulonsya nabo, oPawulo n’oBbalunaba ni babasisiitira beekalangulire omu kwesiganga Kibumba eyabakwatiire ekisa.

⁴⁴ Oku Saabbaato eyaiririireku, kumpi ooti ekibuga kyonakyona kiweeyo, ni baiza okwikumbaaniro beeye okuwulisisyaku ekibono kya Kibumba oPawulo n’oBbalunaba ekibalaabba. ⁴⁵ Neye ibo abeekubbemberi b’aBayudaaya owebaboine ekiziima ky’abantu ekikwalaima awo, engongi ni gibakwata, ni batandiika okuzumiririra n’okwakanisya ebyo oPawulo ebyakoba.

⁴⁶ Neye ibo oPawulo n’oBbalunaba ni bakala amaiso ni babairamu bati, “Kyabbaire kitwe-tagisya tusooke tulaabbe ekibono kya Kibumba eeri niinywe. Neye atyanu nga inywe abanyere owemukigaine era ni mwetwala ng’abatasaaniire okusuna obwomi obutawaawo, swena tucuukire atyanu owasaya tumuteeka ku Batali Bayudaaya. Abo betubba tukobera obukwenda bunu. ⁴⁷ Nti ekinyere ekyo niikyo oMusengwa ekiyatulagiire okukola oweyakobere ati:

‘Nkulondere obbe ng’ekitangaala ekyaka n’eeri aBatali Bayudaaya,

kaisi obbe kisinde omunabitira okutuuca eeri buli muntu aali oku kyalo, obukwenda obukwata oku ngeri egibeezya okulokoka.' "

⁴⁸ Ibo abantu aBatali Bayudaaya owebawuli-ire ebibono ebyo, ni baizula eisangaalo era ni bawuujanga ekibono kya Kibbumba ng'owekiri ekisa eino. Era, abo bonabona oKibbumba abeyabbaire ategekeire okusuuka abaikirirya baikiririirye omu bukwenda obukwata oku Yesu, obubatuuca oku kusuna obwomi obutawaawo.

⁴⁹ Ekibono kya Kibbumba ni kisaalaana omu kitundu ky'ekyalo ekyo mwonamwona.

⁵⁰ Neye abeekubbemberi b'ABayudaaya, ni bacoolesya abamo oku basaiza abatya mi b'omu kibuga oomwo abakulu era ab'ekitiisya aamo n'abakali abatya oKibbumba era abafuma. Abamo kwabo ni bacoolesya

abantu okuyiigaania oPawulo n'oBbalunaba era ni bababbingirira okuzwa omu kitundu kyabwe. ⁵¹ N'olwekyo, oPawulo n'oBbalunaba niye okwekunkumulyaku enkungu gy'oku bigere byabwe ng'akamanyiciryo akalaga okweyambulya enkolagana n'abo abababbingire, batyo ni beeyabira omwIkoniya.

⁵² Ebyo nga biri awo, eenu abaikirirya ba Yesu ababbaire omwAntiyokiya ni beeyongeranga okwizula eisangaalo, oMwoyo oMweru nga wabawa amaani.

14

OPawulo n'oBbalunaba omwIkoniya

¹ N'omu kibuga ky'e Ikoniya yona, ng'empisa yaabwe oweyabbairi, oPawulo n'oBbalunaba ni baabanga omwikumbaaniro ly'aBayudaaya, ni beegesya. Engeri egibeegesyangamu n'okwikutya okw'amaani okumalamu awulisisya akakunkuna, bangi ni baikiririrya omu Yesu, nga mulimu aBayudaaya n'aBatali Bayudaaya. ² Neye abamo oku Bayudaaya, abo abagaine okwikiririrya omu Yesu, ni bacoolesya aBatali Bayudaaya nga babasigamu omwoyo omubbimubbi mbu bacaawe aboluganda abaikirirya bonabona. ³ N'olwekyo, oPawulo n'oBbalunaba ni batwalaku akaseera akeera nga bakaali bali aawo beegesya nga bakalukalu, ebizwa egiri oMusengwa. Era oMusengwa yena onyere n'akakasanga ebyo ebibayegesya oku kisaakye ng'abeezyesya okukola ebyewunyo n'ebyamagero.

⁴ Awo ni wabbaawo okwesalamu akati omu b'omu kibuga, ebibbubbu bibiri. Abo ababbairi bagaine okwikirirya obukwenda bw'abatume ni bawagira Bayudaaya, kaisi abo ababbairi babwikiriiryemu ni baikiriziganya n'abatume. ⁵ Empolyawolya, abamo oku bantu aBatali Bayudaaya ni bakwataganaku n'aBayudaaya aamo n'abafugi baabwe, ni batandiika okusala olukwe okuluja abatume babakubbe n'okubakubba amabbaale. ⁶ Neye ekyo abatume ni bakiwulira, batyo ni basodaka ni bairukira omu kitundu ky'e Likawoniya, omuli ebibuga oLisitula n'oDerubbe, omu beetyamiire paka n'okweyongerayo n'omu

bitundu ebiriraine. ⁷ Nga batambula, baabanga webalaabba aMawuliro aMasa eeri abantu.

OPawulo n'oBbalunaba omu Lisitula n'e Derubbe

⁸ Omu Lisitula mwabbairemu omusaiza omu-nialuuki w'ebigere, iye nga yabbaire atyo kuzwera nakimo omu bwibo, era nga tatambulangu kasookeede bamubyala. ⁹ Lumo, oPawulo oweyabbaire alaabba, omusaiza oyo n'aiza awo n'atyama, ni yeetega okuwulisisya oPawulo ebyakoba. OPawulo oweyamuboine, n'amukaliryaku amaiso, n'amubona nga muntu aali n'okwikirirya ati oYesu ayezya okumulanya. ¹⁰ Awo oPawulo n'amwaminkirira ati, "Musaiza iwe, osetuke oyemerere!" Ananyere awo, omusaiza oyo n'ayalamuka n'asetuka, n'atandiika okutambula awo.

¹¹ Ekiziima ky'abantu ekyabbaire awo owekyaboine ekyo oPawulo ekyakolere, ni kitandiika okuceera nga bakobangana omu lutumu lwabwe oLwikoniyo bati, "Mama! Banu mazima tibantu-buntu. Ganu magasani niigo agaikire egituli omu kifaananyi ky'abantu!"

¹² Era ni bawa oBbalunaba eriina bati Zeewo, eriina lya kabaka w'amagasani gaabwe. Kasi iye oPawulo ni bamwerula bati, Kalumi, eriina lya gasani waabwe omukwenda era omutumuli omukulu, engeri oPawulo egiyabbaire niye omutumuli omukulu. ¹³ Awo okabona eyaweereryanga oZeewo, ogasani onyere ekibbaali ekinene ekyabbaire okumpi kumpi aawo e nza w'ekibuga, n'aiza oku geeti ekira obunene eingira omu kibuga. Yaletere ente

emasiniki n'ebimuli ebyokutimba abatume, nga iye n'abantu bonabona ekibaliku bati bagisadaakire abatume okubawa ekitiisya.

¹⁴ Neye abatume, oBbalunaba n'oPawulo owebategaire abantu ekibataka okukola, ni banyiiira ebizwalo byabwe omu kwekankaba nga balaga ng'owebakyakanisya. Ni bayalamuka okwaba egiri ekiziima ky'abantu nga webabaasyamikira bati, ¹⁵ "Bantu inywe, niki ekibaleetera okukola ekyo? Swena ng'owemutubona tuli bantu-buntu ooti niinywe. Tubaleeteire aMawuliro aMasa, ng'ekitubakoba kiri kiti, muzwe oku kusinza ebyo ebifaananyi-obufaananyi ebinambulamu, mwire oku kusinza oKibbumba onyere obwomi, oyo eyakolere eigulu n'ekyalo, n'enyanza, n'ebyo byonabyona ebibirimu. ¹⁶ Omu mirembe egyabitire, oKibbumba yalekanga abantu aBatali Bayudaaya okwemalira omu kuweererya amagasani ng'owebeetakiryanga. ¹⁷ Neye aate era, tiyalekanga okubeeragisya. Yakolanga buliijo ebintu ebisa ebiraga ng'owaaliyo, era ng'owaakaali akikola paka atyanu. Abatoonyeserya oikendi, n'abawa n'amakungula amasa buli mwanka. Asiimisisya emyoyo gyanywe ng'abawa ebyokulya era n'eisangaalo." ¹⁸ Neye waire abatume beefudireku okutumula ebibono ebyo, babbaire bakaya okuloberya abantu abo okubasadaakira.

¹⁹ Oluzwanyuma, ni wabbaawo aBayudaaya abamo abazwire Antiyokiya n'e Ikoniya ni batuuka omu Lisitula. Awo, ni bagaluca ebiseego by'abantu era ni babacooleserya oku batume.

Kale ni bakubba oPawulo amabbaale, ni bamukulukuusa okumuwuluca omu kibuga nga baseega bati afire. ²⁰ Neye oluzwanyuma, abeegi ba Yesu ababbairero ni baiza egibamudyakire, ni bamweruguulirirya. Nga bali aawo, oPawulo n'asetuka, era batyo ni bakanga naye omu kibuga. Eizo waaku oPawulo n'oBbalunaba ni basetula ni baaba e Derubbe.

Okwirayo omwAntiyokiya eky'e Siiriya

²¹ Nga bali omu Derubbe, oPawulo n'oBbalunaba ni balaabba obukwenda bwa Kibbumba eeri abantu baamu okumala enaku egyera, era ni basunira oYesu abeegi bangi. Oluzwanyuma, ni bakangayo omwAntiyokiya nga babitira omu Lisitula n'omwIkoniya. ²² Mu buli kibuga kwebyo egibatuukanga, nga bagumya abeegi ba Yesu emyoyo era ni babasisiitira beekalangulire omu kwikiririrya omu Yesu. Babakobanga bati, "Tuteekwa okukaanya ebigosi bingi kaisi twezye okwingira omu bwakabaka bwa Kibbumba." ²³ Owebamalire, ni baabula abakaire mu buli kanisa, era akati omu kusinza oKibbumba n'okusiiba, ni babakwatisya oMusengwa ibo bona abanyere ogubaikiriirye. ²⁴ Ebyo nga biwoire, oPawulo n'oBbalunaba ni babitira omu Pisiidiya, ni baiguka omwitwale ly'e Panfiriya. ²⁵ Awo ni balaabba obukwenda bwa Kibbumba eeri abantu b'omu kabuga k'e Peruga, era owebamalire ni baserengeta oku mwalo ogw'Ataliya.

²⁶ Okuzwa Ataliya, ni bakwata eryato, ni baseeyeya okwirayo omu kibuga

Antiyokiya, abanaabwe egibabakwatisiirye oKibbumba ababbeere omu mulimo gunu atyanu ogubamaliriirye. ²⁷ Nga batuukire omwAntiyokiya, ni beeta olukumbaana olw'ekanisa, ni babalonserya byonabyona oKibbumba ebiyabeezeserye okukola. Era, ni babakobera ng'oKibbumba oweyabbaire awaire n'abantu aBatali Bayudaaya enkabi okwikiririrya omu Yesu. ²⁸ Era, oPawulo n'oBbalunaba ni bamala omwAntiyokiya awo eibbanga eryera nga bali n'abasengereri ba Yesu ab'omu kibuga ekyo.

15

Ekibuulyo oku kukomola n'okulokoka

¹ Awo ni wabbaawo abantu abamo abazwire omwitwale ly'e Buyudaaya ni baiza omwAntiyokiya, ni batandiika okwaba nga beegesya aboluganda bati, "Okutoolaku nga inywe aBatali Bayudaaya nywena babakomoiere ng'eiteeka lya naabbi Musa oweriragira, oKibbumba tayezya kubalokola." ² Ekyo ni kireetawo oPawulo n'oBbalunaba okwakana okw'amaani nabo. Okumala empaka, ni basalawo bati oPawulo n'oBbalunaba, n'abamo oku baikirirya ab'omwAntiyokiya nga babeerekaku, baabe e Yerusaalemi egiri abatume n'abakaire b'ekanisa babeebuulyeku oku nsonga eyo. ³ Oluzwanyuma lw'ab'ekanisa y'omu Foinisiya okusibirira oPawulo n'oBbalunaba ebintu ebibeetaaga omu lugendo lwabwe, ni babaseebula. Kale ni babitira

omu kyalo ky'e Bufoiniiki, n'omu Samaaliya. Baabanga bacaalira ekanisa y'omu bitundu ebyo, nga webabakoberaku nga n'aBatali Bayudaaya owebali kucuuka ni baira eeri oKibbumba. Aboluganda abo owebawuliire ebyo, ni baizula eisangaalo eribitiriri. ⁴ Owebatuuka e Yerusaalemi, ab'ekanisa aamo n'abatume n'abakaire b'ekanisa ni babasangaalira. OPawulo n'oBbalunaba ni babalonserya byonabyona oKibbumba ebiyabbaire abeezyeserye okukola.

⁵ Awo abamo oku Bayudaaya ababbaire b'omu kibbula ky'aBafalisaayo neye nga bona baikirirya ba Yesu ni basetuka ni bakoba bati, "Abantu aBatali Bayudaaya kibeetaagisya okubakomola era n'okubalagira okukwatanga aMateeka ga Musa."

⁶ Okugolola ensonga eyo abatume n'abakaire b'ekanisa ni bakubba olukiiko. ⁷ Okuteeserera oku nsonga eyo owekwabiriire neye nga mpaawo ekituuce ekibaikiriziganyaku, oPeetero n'asetuka n'abakoba ati, "Boluganda, nywena abanyere mukimaite ng'e nyumaku eedi oKibbumba oweyannonderemu mwinywe ati ndaabbe aMawuliro aMasa eeri aBatali Bayudaaya, bona beezye okwikiririrya omu Yesu. ⁸ Era oKibbumba, iye amaite ebiri omu mwoyo gwa buli muntu, okukikakasa nga bona owabasiima, yabawaire oMwoyo oMweru dala ng'oweyamutuwaire iswe aBayudaaya. ⁹ Ekikoba kiti, tiyalagire enjabulo akati waiswe nabo olwakubba bona ebibbibbi byabwe

yabibasoniyire lw'okwikirirya mu Yesu.
¹⁰ Aale atyanu bainange, lwaki mwendererya oKibbumba nga mugereka oku baikirirya aBatali Bayudaaya ekijooko ky'aMateeka ekyatukaire iswe abanyere naabba abazeiza baiswe okukwata ni tugatuukirirya? ¹¹ Tikiri n'okubba kityo! Iswe ng'owetwikirirya tuti tulokoka lw'ekisa kya Musengwa waiswe oYesu, kityo wekiri n'eeri ibo bona."

¹² Awo bonabona ababbaire bakumbaine omu lukiiko ni basirika okuwulisisya oPawulo n'oBbalunaba nga babalonserya ebyewunyo n'ebyamagero oKibbumba ebiyabbaire abeezye-serye okukola omu bantu aBatali Bayudaaya.

¹³ Owebamalire okutumula, oYaakobbo, oyo nga yabbaire moiza oku batume abakulu, n'akoba ati, "Boluganda, kaade mumpulisisyeku.

¹⁴ OSimooni atusonzoleire engeri oKibbumba omu kusookesya eedi oweyalagire okulumirwa abantu aBatali Bayudaaya oweyabalonderemu abamo kwibo okubba ababe nakimo. ¹⁵ Ekyo kikwatagana kusani ino n'ekyo ekiri omu Bi-wandiike by'abanaabbi ekikoba kiti oKibbumba ati waakoba:

¹⁶ 'Egibwizaku eeyo, naliira
 ni njiryawo buyaaka obwakabaka bwa
 Dawudi obwagwire.

Ng'owoobona owebairamu okwombeka
 enyumba

eyabbaire esensemukire n'egwa
 neye ni bagiiryawo buyaaka,
 ntyo wenalibwiryawo.

¹⁷ Awo kaisi abantu bonabona abasigairekuuwo,

aamo n'aBatali Bayudaaya abenalonderemu
okubba abantu bange
basunenge enyonta y'okuntwalanga
ng'oMusengwa waabwe.

Atyo oMusengwa, iye eyagirire ebintu ebyo

¹⁸ ni babimanya okuzwa eira n'eira,
waakoba.' "

¹⁹ OYaakobbo ni yeeyongerayo ati, "N'olwekyo, nze embona eyange eri nti tuleke okugosiy-isiry'a aBatali Bayudaaya okucuuka okwira eeri oKibbumba nga tubapaatiikaku n'aMateeka n'obulombolombo bwa Musa. ²⁰ Wazira eki-tubba tukola, tubawandiikire bbaluwa tubakobe bazire okulyanga ekintu kyonakyona ekibawongere eeri ebifaananyi, beewale n'obulendi, era balekeraawo okulyanga ebisolo ebibamyedere-obumyedi ooba okulya osuudo. ²¹ Ekyo kityo olwakubba ebyo niibyo ebintu ebikulu omu Mateeka oMusa ageyawandiikire, era nenca ebibeegesya mu buli kibuga era okuzwa eira n'eira ebibasoma omu makumbaaniro buli ku Saabbaato."

Olukiiko ekirwasalirewo

²² N'olwekyo, abatume n'abakaire, aamo n'ekanisa yonayona ni basalawo beerondemu abakwenda babatume omwAntiyokiya, aamo n'oPawulo n'oBbalunaba. Kale ni balonda oYuda abandi ogubeeta oBbalusabba n'oSiira, ng'abo babbaire basaiza beekubbemberi omu boluganda abanaabwe. ²³ Olukiiko ni lukwatisya abakwenda abo ebbaluwa ekoba eti:

Iswe aboluganda abanaanywe, abatume aamo n'abakaire b'ekanisa, tubawandiikira inywe aboluganda aBatali Bayudaaya abali omu kibuga Antiyokiya, n'okutwalirya aamo omu matwale g'e Siiriya n'e Sirisiya. Tubasugiirye ino.

²⁴ Tubuliire nambu waliyo abamo mwiswe abaizire eeyo anambula kusuna lukusa okuzwa egituli, ni batumula ebibono ebyabatabwiresetabwire era ni bibaleyerya ebiseego.

²⁵ Kagira owetubbaire omu lukiiko, tutuukire oku kwikirizaganya tuti tulonde abakwenda tubatume egimuli. Baiza n'abatake baiswe oBbalunaba n'oPawulo, ²⁶ abasaiza abanandi batya okuteeka obwomi bwabwe oku weenene olw'okuweererya oMusengwa waiswe oYesu Kurisito. ²⁷ Ngonu tusindikire oYuda n'oSiira egimuli babakakase maiso ku maiso binu ebitubawandikiire inywe.

²⁸ OMwoyo oMweru, era na iswe swena tuki-boine nga niikyo ekisaaniire okutabagosiirira nga tubagerekaku ekyetaagisya ekindi kyon-akyona okutoolaku ebyo omwikirirya ebya-teezya kulekerera. ²⁹ Mu binu niimwo omuli: Okuzirira nakimo okulyanga ebyokulya ebiba-wongeire amagasani, n'eisaaye, n'enyama y'ebisolo ebibatasalireku, kwebyo oteekeku n'obulendi. Singa mwaleka ebintu ebyo, mwabba mwebitya mu ngeri esaaniire. Aale mweraba.

³⁰ Awo ab'ekanisa ni baseebula abakwenda

abo, bona ni basetula okwaba omwAntiyokiya. Owebatuukire, ni bakumbaania ekanisa y'oomwo, ni babakwatisya ebbaluwa. ³¹ Abaikirirya b'omwAntiyokiya owebasomere ebbaluwa eyo, obukwenda obwagibbairemu ni bubairiyamu amaani, ni baizula eisangaalo. ³² Awo oYuda n'oSiira, abo bonabona nga babbaire n'ekirabo ky'obunaabbi, ni batumula ebibono bingi eeri aboluganda okubairiyamu amaani n'okubagumya emyoyo. ³³ Oluzwanyuma lw'akabanga akeera, aboluganda ab'omwAntiyokiya ni baseebula oYuda n'oSiira okwirayo e Yerusaalemi egiri ababatumire, nga babatakirya enkabi n'eidembe. [³⁴ Neye oSiira iye n'asalawo okusigala omwAntiyokiya, n'olwekyo oYuda n'akanga yenkani].* ³⁵ Ibo oPawulo n'oBbalunaba bona ababbaire basigaire omwAntiyokiya aamo n'abanaabwe abandi, ni balaabba aamo n'okwegesya abantu ekibono kya Musengwa.

OPawulo n'oBbalunaba bagabukana

³⁶ Lumo, awo nga wabitirekuuwo eibbanga eryera, oPawulo n'akoba oBbalunaba ati, "Twirekuuyo mu buli kibuga egitwalaabbire ekibono kya Musengwa tulambuuleku aboluganda, tubone embeera egibalimu."

³⁷ OBbalunaba oweyaikiriirye, omu kusetula n'ataka ati baabe n'oYokaana, oyo ogubeetanga erindi bati Maako. ³⁸ Neye ekyo eky'okwaba

* **15:34** 15:34 EBiwandiike ebimo ebyeira bibulamu olunyiriri lunu.

n'omuntu eyabeekutwireku n'abaleka omu Panfiriya, oPawulo iye n'atakisiima. ³⁹ N'olwekyo, ni wabbaawo okwakana okw'amaani akati waabwe. Era owebakayire okwikirizagana, ni baawukana. Atyo oBbalunaba n'atwala oMaako, ni baniina omu lyato, ni baaba oku kizinga e Kupulo. ⁴⁰ OPawulo iye n'alonda oSiira, bona ni basetula ng'aboluganda bamalire okubasabira okubakwatisya oKibbumba ababbeere omu lugendo lwabwe. ⁴¹ Ababiri abo ni habitabita omu byalo by'e Siiriya n'e Sirisiya, nga baaba bagumya emyoyo gy'ab'ekanisa.

16

OTemuseewo yeeyunga oku Pawulo n'oSiira

¹ Awo oPawulo n'abainaye ni batuuka omu kibuga ky'e Derubbe, era ni beeyongerayo e Lisitula. Omu Lisitula mwabbairamu omusengereri wa Yesu eriinalye bati Temuseewo. Omaaye wa Temuseewo oyo yabbaire Namuyudaaya era omwikirirya wa Kurisito, neye oiteeye iye nga Muyonaani. ² Aboluganda ab'omu Lisitula n'omwIkoniya bonabona babbaire ng'ebibatumula oku oTemuseewo oyo bisa byereere. ³ Kale oPawulo n'akoba oTemuseewo ati ayabe naye omu lugendolwe. N'olwekyo, engeri oTemuseewo egiyabbaire timukomole, oPawulo n'amukomola demba aBayudaaya ab'omu kitundu ekyo ni bagaana okubawuliriramu olwakubba bonabona babbaire bakimaite ng'oiteeye wa Temuseewo

oweyabbaire Muyonaani. ⁴ Baabanga babit-abita omu bibuga, nga webakalaatira abaikirirya okukwata ebyo abatume n'abakaire b'ekanisa y'omu Yerusaalemi ebibabbaire basalirewo bati abaikirirya baabirengeku. ⁵ N'omu ngeri eyo, ab'omu makanisa ni bakalangukira omu kwikirirya, era ababeeyunganku ni beey-ongerangaku obungi nabuli olwacanga.

OPawulo asuna okwolesebwa

⁶ Awo oPawulo n'abainaye, ng'oMwoyo oMweru tabaganyire okulaabba ekibono kya Kibumba omwitwale ly'Asiya, ni babitabita omu kitundu ekitwaliryamu e Furigiya n'e Galatiya okumalaku. ⁷ Owebatuuka oku nsalo w'eisaza ly'e Maisiya eriri oku nsalo ly'eitwale ly'e Bbisiiniya, ni bagezyaku bati baingire omu Bbisiiniya, neye oMwoyo wa Yesu n'atabaganya oku kingiramu. ⁸ N'olwekyo ni baira basalaagalirya mu Maisiya, ni baserengeta oku mwalo e Tulowaasi. ⁹ Omu kiire, oPawulo n'asuna okwolesebwa. Oomwo oPawulo n'abona omusaiza azwera e Makedooniya ng'ayemereire amwegairira ati, "Neso owoizaku e Makedooniya n'otubbeera." ¹⁰ OPawulo oweyasagamukire okuzwa omu kubona okwo n'atukobera, titwasibiremu. Amangu ago ni twetegeka okwaba e Makedooniya olwakubba twabbaire tumalire okukitegeera tuti oKibumba atulagiire twabe tulaabbe eeri abaayo aMawuliro aMasa.

OLidiya acuuka okwira eeri oMusengwa

¹¹ Okuzwa e Tulowaasi, twakwaite lyato ni tuseyeeya buterembereri paka ku kizinga e Samosireesi ni tugona awo. Kaisi olunaku olwairireku ni tutuuka omu kibuga e Neyapooli.

¹² Okuzwa awo, twabitiire kwitakali paka Firipi, ekibuga ekikulu omu kitundu ky'e Makedooniya, era eitwale ly'aBalooma. Awo ni tumalawo enaku egyeraku.

¹³ Oku Saabbaato, ni tuwulukaku omu kibuga, ni twaba oku mbale mbale kw'omwiga egitwabbairu tusuubira okwaja ekifo abantu egibakumbaanira okusaba oKibbumba. Owetwatuukireyo, ni tutyama ni tutandiika okulonsyamu n'abakali ababbairu bakumbaanire awo okusinza.

¹⁴ Omoiza kwabo ababbairu batuwulisisya yabbairu niye oLidiya, omusuubuuzi w'engoye egy'ebbeeyi entukuliikiriri. Yabbairu azwera mu kibuga ky'e Siyatira, era nga mukali asinza ino oKibbumba.

OMusengwa n'awooyawooya ebiseego bya mukali oyo, n'agira n'ateekayo omwoyo eeri ebyo oPawulo ebiyatumwire.

¹⁵ Awo oluzwanyuma lw'okumubatiza iye n'ab'omu kisitokye, n'atwekungirira tucaaleku e wuwe ati, "Abba nga zena atyanu muntwala ng'omwikirirya wa Musengwa ogumwekakasa, mwize mucaaleku e wange." Atyo n'atwegairira paka owetwaikiriirye.

OPawulo n'oSiraasi babadyaka omu mabbu-usu

¹⁶ Awo olwatuukire, omulundi ogundi nga twaba omu kifo ekibasinziramu oKibbumba okusaba, ni tusangaana omwala omugalama

eyabbaireku omuzimu ogwamulagulisyanga. Omwala oyo ng'asunisa abasengwabe empiiya nyingi ino okuzwa mwabo abeyalagulangaku.

¹⁷ Oweyatuboine, n'atandiika okutusengererya nga waceera ati, "Abantu banu abali okubamanyikisya engeri egimwezya okulokoka baweererya ba Kibbumba aKirira Nakimo."

¹⁸ Omwala oyo ekyo ni yeeyongera ng'akikola okumala enaku egyera. Ekyazwiremu oPawulo ni yeesinya, era n'acuukira omwala oyo, n'akoba omuzimu ogwamubbaireku ati, "Omu liina lya Yesu Kurisito nkulagira, omuzweku!" Ananyere awo omuzimu ogwo ni gumuzwaku.

¹⁹ Abasengwa b'omwala oyo owebaboine ng'omuzimu guzwire oku mwala oyo, ni bakitegeera bati osuubi w'okusuna ebyobusuni okuzwa mwabo omwala oyo abeyalagulangaku awoirewo. Awo ni bakayuka, ni bakwata oPawulo n'oSiira, ni babakinkinuca paka mu kisaawe ky'omu kibuga ekyo ab'embuga egibatyamanga okuwozesya emisango.

²⁰ Owebabatuuca, ni babeemererya omu maiso g'abalamuzi, ni babawaabira bati, "Abantu abo Bayudaaya, neye bali kutabulatabula ekibuga kyaiswe. ²¹ Bali kwegesya empisa amateeka agaiswe aBalooma egigatatwikirirya okukwata ooba okwabiraku."

²² Awo ekiziima ky'abantu ababbaire bayoolookere okwiza egibali bona ni beeyunga kwabo ababbaire bakubba oPawulo n'oSiira. Abalamuzi ni balagira abaisulukale batolemu oPawulo n'oSiira ebizwalo byabwe kaisi babakubbe emiigo. ²³ Owebamalire

okubafaamuula bundi ino, ni babadyaka omu mabbuusu, era ni balagira omukuumi w'amabbuusu ababbeeku butiribiri. ²⁴ Yena oweyawuliire ebiragiro ebyo, n'abaingirirya nakimo mu kadukulu kadi ak'omunda nakimo, n'ebigere byabwe n'abitibika omu gabaabo agazito agebayeesere ooti kijooko kaisi tibasodoka.

²⁵ Obwire obwo ooti-so mu kiire akati, oPawulo n'oSiira babbaire mu kusaba n'okwemba enyembo egiwuuja oKibbumba, abasibe abanaabwe abandi ibo nga webabawulisisya.

²⁶ Omu kibbwatukira awo, ni wagwawo omusisi ow'amaani nakimo eyatengeeterye paka misingi gy'amabbuusu. N'ekyazwiremu enjigi gy'amabbuusu gyonagyona ni gyeigula, n'enjegere egibabbaire basibisirye abasibe ni gitibuka. ²⁷ Omukuumi w'amabbuusu okwaba okusisimuka, yaabire okubona ng'enjigi gy'amabbuusu nga njigule. Awo n'akuusayo empiimaye ati yeite, oolwo ng'aseega ati abasibe basodokere. ²⁸ Neye oPawulo n'amwaminkirira ati, "Oleke tiweekola akabbikabbi! Swenaswena ngonu tulimu."

²⁹ Awo omukuumi w'amabbuusu n'atumisya eitaala, n'ayalamuka okwingira oPawulo n'oSiira omu babbaire, n'akoma amazwi abigere byabwe nga waadegeizera. ³⁰ Awo n'awuluca oPawulo n'oSiira e nza, n'ababuulya ati, "Basebo, niki ekintekwa okukola zena okulokoka?"

³¹ Ibo ni bamukoba bati, "Oikiririrye mu Musengwa oYesu, yakulokola, era n'ab'omu kisitokyo bona owebamwikiririryamu,

yabalokola.” ³² Batyo ni batandiika okulaabba obukwenda obukwata oku Musengwa eeri iye aamo n’ab’omu kisitokye bonabona. ³³ Omu kiire ekinyere ekyo, omukuumi w’amabbuusu oyo n’abawulucaamu, n’abatwala awantu n’abamiga ebiso by’amakubbe. Oweyabbairi yankamala ekyo, bona ni bamubatiza iye aamo n’ab’omu kisitokye bonabona. ³⁴ Awo n’atwala oPawulo n’oSiira paka mu kisito e wuwe n’abainula ebyokulya nga musangaali ino, iye aamo n’ab’omu kisitokye bonabona, olwakubba yabbairi aikiririirye omu Kibbumba.

³⁵ Owekwaceire, abalamuzi ni basindika abaisulukale baabwe eeri omukuumi w’amabbuusu n’ekiragiiri ati, “Oteere abasaiza abo.” ³⁶ Awo omukuumi w’amabbuusu n’akoba oPawulo ati, “Nambu abalamuzi balagiire bati inywe mbateere. Aaso muwuluke mweyabire mwidembe.”

³⁷ Neye oPawulo n’akoba abaisulukale ati, “Batukubbire mu lwatu amantasooka kutuwozesya neenu tuli n’obutyami mu Looma, ni batudyaka n’omu mabbuusu. Kaisi atyanu ekibaliku bati batwetooleku kimigi! Ekyo bbe. Ibo abanyere niibo ababba baize aanu era batwerekere okutu wuluca munu.”

³⁸ Abaisulukale ni bairayo era ni batuuca ebibono ebyo egiri abalamuzi. Abalamuzi owebawuliire bati kaisi oPawulo n’oSiira bali n’obutyami ng’aBalooma, ni batya. ³⁹ N’olwekyo, ni baiza ni beenenya egiri oPawulo n’oSiira, era ni babeereka okubawuluca e nza w’amabbuusu, ni babeegairira bazwe omu kibuga ekyo. ⁴⁰ Awo oPawulo n’oSiira

obwawulukire omu mabbuusu, baabire mu kisito kya Lidiya, egibaajiirye aboluganda abandi, ni babairyamu amaani. Kale awo ni bazwa omu kibuga e Firipi.

17

OPawulo ng'ali omu Sesalonika

¹ Okuzwa omu Firipi, oPawulo n'abainaye ni batambula okubita omwAnfipooli n'omwApoloniya, ni batuuka omu kibuga e Sesalonika omwabbaire eikumbaaniro ly'aBayudaaya. ² Ng'empisaye oweyabbaire,

oPawulo n'ayabanga omwikumbaaniro. Era, okumala eSaabbaato isatu ng'owegyabbaire giiranganaku n'awanyisyagananga ebiseego n'ab'omu kibuga ekyo ng'aajulira eBiwandiike.

³ Yabasonzoleranga amakulu g'eBiwandiike ebyo aamo n'okukikakasa ati oKurisito yabbaire n'okubita omu kugada era n'okuzuukira. Nabakobanga ati, "OYesu onu ogumbakobera niiye oKurisito."

⁴ OPawulo n'oSiira ni beezya okugaluca abamo oku Bayudaaya abo abamuwulisisyanga, era ni babeegaitaku omu kwikiririrya omu Yesu. Era n'aBayonaani bangi abatya oKibbumba, oomwo nga mwoteekere n'abakali ab'ekitiisya omu kibuga.

⁵ Neye aBayudaaya abasigairewo ni bakwatira oPawulo n'oSiira engongi. N'olwekyo ni basolongayo abantu ab'emyoyo emibbimibbi abayenjerera omu sokooni, ni beerya ekiziima. Olwo ni babacoolesya, ni batandiika okwediimira omu kibuga. Awo ni baalamuka ni balumba ekisito kya Yasoni oPawulo n'oSiira

omu babbaire bacaire, bati babaleete omu b'obwezye b'ekibuga ekyo babawozesye. ⁶ Owebatabaajiiryemu, ni bakinkinuca oYasoni onyere n'abamo oku boluganda abebaajiiryeyo okubatwala eeri ab'obwezye. Babatwalanga webaasyamika bati, "Abantu banu abatabangwire kumpi ekyalo kyonakyona mbanu batuukire n'aanu, ⁷ kaisi dala oYasoni n'abacaaza n'okubacaaza e wuwe. Banu bonabona bajeemeire amateeka ga Kaisaali nga bakoba bati waliwo okabaka ogondi, ogubeeta nambu Yesu." ⁸ Abantu ab'omu kibuga aamo n'ab'obwezye omu kibuga owebawuliire ebibono ebyo, ni basamalala. ⁹ Neye oluzwanyuma, owebamalire okutoola oku Yasoni n'abainaye empiiya ng'omusingo gw'okweyemerera, ni babateera baabe.

OPawulo ng'ali omu Bbereya

¹⁰ Olw'aboluganda okutya bati demba tete abantu baiza okulumba oPawulo n'oSiira, owekwairugaire, ni babasindika baabe e Bbereya. OPawulo n'oSiira owebatuukire omu kabuga k'e Bbereya, ni baaba omwikumbaaniro ly'aBayudaaya balaabbe ekibono kya Kibbumba. ¹¹ Atyanu, okutafaananaku ng'ab'e Sesalonika, ab'e Bbereya ibo babbaire bantu b'eiwooyo. Era babbaire mairumairu okuwulisisya ekibono kya Kibbumba, ni beekenenyanga eBiwandiike buli lunaku okukakasa ooba ng'oPawulo n'oSiira ebibatumula dala bituuce. ¹² Omu ngeri eyo, bangi oku Bayudaaya ni baikirirya, era n'aBayonaani bangi, oomwo nga mwotwaliirye

abakali ab'ebitiisya aamo n'abasaiza bangi bona ni baikirirya obukwenda obukwata oku Yesu.

¹³ ABayudaaya ab'omu kibuga e Sesalonika owebawuliire bati oPawulo atyanu ali mu Bbereya gy'alaabba ekibono kya Kibbumba, yona ni baabayoy. Owebatuukire, ni batabulatabula abantu ni babacoolesya okwediima.

¹⁴ Amangu ago aboluganda ab'omu Bbereya ni basindika oPawulo oku mwalo, aboluganda abandi nga bamwerekaku, neye ibo oSiira n'oTemuseewo ni basigala. ¹⁵ Abo abeerekereku oPawulo bamutuuciirye nakimo paka mwAsene kaisi ni bakanga n'ekiragiyo okuzwa egiri oPawulo ati oSiira n'oTemuseewo batire baize bamwegaiteku.

OPawulo ng'ali omwAsene

¹⁶ OPawulo ng'ali omwAsene akuumire oSiira n'oTemuseewo, ni kimuluma ino omu mwoyogwe olw'okubona ekibuga kyonakyona nga kiizulazulaine bifaananyi eby'amagasani.

¹⁷ N'olwekyo, ng'ali omwikumbaaniro n'ayakananga n'aBayudaaya aamo n'aBatali Bayudaaya abatya oKibbumba oku bikwata oku kusinza oKibbumba n'amagasani ago. Era n'ayabanga buli lunaku omu katale okukubiriza abo abaabbangayo okuleka okusinza amagasani.

¹⁸ Ekyazwiremu, abamo oku beegesi abakagezimuunyu ab'omu bibbula ebibiri, ekimo ekibeetanga bati Beepikuulo n'ekindi bati Basitoiki, ni batanula okumwakanisya. Era ni bakobanga bati, "Tete onu alabankana niki abula n'ekyamaite?" Kaisi

abandi ibo ni bakobanga bati, “Kiboneka atumuulirira ku magasani agetutamaite.” Ekyagirire ni batumula batyo, oPawulo yabbaire alaabba bikwata ku Yesu n’oku kuzuukira.

¹⁹ Awo abakagezimuunyu abo ni beeta oPawulo okwiza omwAlewopaago, akakiiko k’abayonaani akakulu, ni bamukoba bati, “Aaso kaade otukobereku swena oku njegesya empyaka eenu egyotumulaku.

²⁰ Ebyotumulaku ebyo titubiwulirangaku, kale tutaka obitusonzolere tubitegeere.”

²¹ Batumwire batyo olwakubba ab’Asene bonabona, aamo n’abawuli baamu tibakolanga mulimo gundi gwonagwona okutoolaku ogw’okutumula oku bintu, ooba okuwulisisya biseego ebiyaaka.

²² Awo oPawulo n’ayemerera omu maiso g’ab’akakiiko k’Alewopaago n’abakoba ati, “Bantu inywe ab’Asene, mbona dala nga muli banadiini ino. ²³ Owembaire ntambulata mbula omu kibuga kyanywe nga wenekeenya omu bibbaali egimusinzira, njajiiryemu n’ekyoto eky’esadaaka nga kiriku n’ekiwandiike kiti: ‘EERI OGASANI ATALI OMUMANYE.’ Atyanu, oyo nenca ogumusinza ng’atimumanye eeri inywe niiye oyo nze ogumbamanyikisya.

²⁴ “Niiye oKibumba oyo eyakolere ekyalo era nabuli kimo ekikirimu. Niiye oyo afuga ebintu byonabyona ebiri omwigulu n’oku kyalo, era tatyama mu masabo abantu-obuntu agebombeka. ²⁵ Mpaawo kintu ekiyeetaaga abantu okumukolerera ooti-so amo aliku n’ekyadamba, olwakubba iye niiye awa abantu

obwomi n'omwota ogubayeera. Era, niiye abagabirira buli kantu. ²⁶ Okuzwa omu muntu omoiza oguyasookere okubbumba yakoleremu abantu ab'amawanga ag'engeri n'engeri kaisi beezye okukwalaama okwizulya ekyalo okumalaku. Yakolere ebyo ng'amalire okubagerekera ebiseera ebibamalanga, era n'okubasalira amansalo g'ebifo ebinanyere omu basenga ng'obutyami bwabwe. ²⁷ Era oKibbumba yabikolere kaisi abantu bamunoonie amo ni baanirirya okumamanta bategeere niki ekyali bamusune, waire nga tali yala yala nabuli moiza kwiswe. ²⁸ Olwakubba nti niiye agira ni tubba aboomi, niiye atwezyesya okutambula, era niiye atubbeesyawo. Era, ng'abamo oku bantu baanywe abayiiya ebikwate owebakitumwire: 'Swenaswena tuli baanabe.'

²⁹ "N'olwekyo, aale ng'owetuli baana ba Kibbumba, titwaseega tuti iye ali ooti bintu ebibayeesa kuzwa mu zaabbu ooba efeeza ooba amabbaale, ebyo ebifaananyi-obufaananyi abantu ebibeekolara kuzwa mu kuyiia na bumanyi eby'obuntu. ³⁰ Enyuma eedi, ebyo abantu ebibakolanga olw'okutamanya kwabwe, oKibbumba tiyabifangaku. Neye atyanu alagira abantu bonabona yonayona egibali okwenenya. ³¹ Ekyo kityo olwakubba yasalirewo olunaku oluyalisaliraku ekyalo kyonakyoona omusango omu bwenkanya, okubitira omu muntu iye onyere oguyeerondeire. OKibbumba okukakasa omu maiso g'abantu bonabona ng'oyo niiye

eyalikola ekyo yalagire na kuzuukiza muntu oyo nago.”

³² Awo ab’akakiiko owebawuliire oPawulo ng’atumula oku kuzuukira, abamo kwibo ni bamunyaiya, neye abandi ibo ni bamukoba bati, “Tutaka weeyongere okutukobera kwekyo omulundi ogundi.” ³³ Awo oPawulo n’azwa egibali n’ayaba. ³⁴ Neye era, ni wabbaawo abantu abamo oku babbaire awo abairire oku lubbaalwe, ni baikiririrya omu Yesu. Mwabo niimwo omwabbaire oDiyonisiyo omoiza oku b’akakiiko k’Alewopaago, n’omukali eriinalye bati Damali, aamo n’abandi.

18

OPawulo ng’ali omu Kolinso

¹ Ebyo owebyawoire, oPawulo n’azwa omwAsene n’ayaba e Kolinso. ² Eeyo n’ayajiryayo oMuyudaaya ogubeeta bati Akwira, omubyale w’omwitwale ly’e Ponto, eyabbaire yankawulikanga okuzwa omwItale aamo n’omukaliwe oPulisikira. Babbaire bawulikire olwakubba okabaka oKirawudiyo yabbaire alagiire aBayudaaya bonabona bazwe omu Looma. OPawulo n’ayaba okubabona, ³ era engeri omulimo ogubakolanga okwebbesyawo bona egigwabbaire kukola weema nga iye, n’abbanga nabo ni bakoleranga aamo. ⁴ Buli Saabbaato, oPawulo n’ayakananga n’aBayudaaya aamo n’aBayonaani omwikumbaaniro ng’agezyaku okubaikiririsya obukwenda obukwata oku Yesu.

5 OSiira n’oTemuseewo owebatuukire omu Kolinso okuzwa e Makedooniya, oPawulo eby’okukola eweema n’abizwaku ni yeemalira ku kulaabba kibono kya Kibbumba kwonkani eeri aBayudaaya, nga wabasonzolera ati oYesu niiye oKurisito. 6 Neye owebamwakanisiryeye ni bateekaku n’okumuzuma, yena n’abeekankabaku era n’abakoba ati, “Owemujigirikanga olw’okugaana obukwenda bwa Kibbumba musango gwanywe, nze atyanu mbabulaku buvunaanyizibwa. Era okuzwa atyanu njaba kulaabbanga eeri Batali Bayudaaya.”

7 Atyo oPawulo n’azwa omwikumbaaniro, n’ayaba oku mulirano awo, omu kisito ky’omusaiza ogubeeta bati Titaayo Yusito, eyabbaire omusaiza asinza eino oKibbumba. 8 OKulisipo, eyabbaire omukulu w’eikumbaaniro, aamo n’ab’omu kisitokye bonabona ni baikiririrya omu Musengwa, era n’ab’e Kolinso bangi abawulisisiryeye oPawulo ni baikiririrya omu Yesu era ni bababatiza.

9 Lumo omu kiire, oPawulo n’asuna okwolesebwa ng’oMusengwa amukoba ati, “Tiwaaty, weekalangule okutumula ebinkwataku, tiwawaamu amaani, 10 olwakubba nze ndi aamo na iwe. Mpaawo eyakulumba ooba okukutu-ucaaku akabbikabbi olwakubba ndi n’abantu bangi omu kibuga munu.” 11 N’olwekyo oPawulo n’abba oomwo n’amalamu omwanka mulamba n’ekitundu ng’ayegesya abantu ekibono kya Kibbumba.

12 OGaliyo oweyabbaire nga niiye omufugi

w'eitwale ly'Akaya, aBayudaaya ni basalira aamo olukwe ni bakwata oPawulo, ni bamutwala omu kooti y'embuga. ¹³ Awo ni bamuwaabira bati, "Omusaiza onu asendasenda abantu okusinza oKibbumba omu ngeri evuna amateeka."

¹⁴ Neye oPawulo oweyabbaire ati atandiike okwewozyaku, oGaliyo n'akoba aBayudaaya ati, "Inywe Bayudaaya, singa ekimuvunaana omusaiza onu kibbaire kisobyoye eky'amaani ooba eibbengo eriri awo erinene, kyankubbaire kirimu amakulu nze okuwulisisya ekimukoba. ¹⁵ Neye ng'owekiri kiti enkayaana gyanywe gikwata ku bibono, na ku maliina, na ku mateeka gaanywe, mubimalire eeyo inywe abanyere oku banyere; nze tinalamule ensonga egyo." ¹⁶ Atyo n'alagira bababbinge omu kooti awebasalira emisango. ¹⁷ Awo bonabona niiwo okucuukira oSositeneesi, omukulu w'eikumbaaniro, ni bamukubbira awo omu luuga lw'ekooti. Neye oGaliyo iye nandi n'abafaaku.

OPawulo airayo omwAntiyokiya

¹⁸ OPawulo n'amala omu Kolinso enaku egyera. Oluzwanyuma, n'aseebula aboluganda, n'aserengeta oku mwalo e Kenkereya, oPulisikira n'Akwira ng'abamwerekaku, egiyabbaire n'okuniina omu lyato baabe e Siiriya. Ng'ali omu Kenkereya kaisi baize baniinenge omu lyato, yamweireku enziirigye olw'ekyeyamo ekiyabbaire akolere okulaga ati atyanu akituukiriirye. ¹⁹ Owebatuuka omwEfeeso, oPawulo n'aleka oPulisikira

n'Akwira okusigala aawo, iye n'ayaba n'aingira omwikumbaaniro ly'oomwo n'ayakananga n'aBayudaaya abeyaajiiryeyo oku bikwata oku Yesu. ²⁰ Abamo kwibo owebamusabire bati agire ng'akaali aliku nabo okumala akaseera akeera, iye n'agaana. ²¹ Neye era oweyabbaire abaseebula n'abakoba ati, "Owekwalibba kutaka kwa Kibbumba, naliira." Awo n'aniina omu lyato okuzwa Efeeso ni yeeyongerayo. ²² Oweyatuukire oku mwalo e Kaisaaliya, n'azwa omu lyato n'aniinaniina okwaba e Yersaalemi okusugiryaku ekanisa eyo. Oweyamalire, n'aserengeta okwaba Antiyokiya.

²³ Oluzwanyuma lw'okumalaku akaseera omwAntiyokiya, oPawulo n'ayaba ng'abitabita kifo ku kifo okumalaku ebitundu by'omwitwale ly'e Galatiya n'omu Furigiya, nga wairyamu abaikirirya bonabona amaani.

²⁴ Ebyo nga byaba omu maiso, oMuyudaaya moiza eriinalye bati Apolo, omubyale w'Alekizandereya, n'aiza omwEfeeso. Omusaiza oyo yabbaire mutumuli musa, kaisi ng'omu kusonzola eBiwandiike takwatika. ²⁵ Yabbaire nga yasomere n'akenkuka omu bintu ebikwata oku nzira ya Musengwa. Era ng'ali n'ekibinyibinyi okutumula oku bifa oku Yesu, era ng'abyegesya n'atuuciryaku kusani ng'owebiri. Okutoolaku kiti, okubatiza kwonkani okuyabbaire amaite kwabbaire kuudi oYokaana okuyayegesyanga. ²⁶ Apolo oyo n'atandiika okulaabba ebikwata oku Yesu n'obugumu omwikumbaaniro. OPulisikira n'Akwira owebamuwuliire ng'atumula, ni bamwaniriza omu kisito kyabwe, ni bongera

okumusonzolera nga batuuciryaku kusani ebikwata oku nzira ya Kibbumba.

²⁷ Apolo oweyatakire ati ayabe eeyo omwAkaya alaabbe obukwenda bwa Kibbumba, aboluganda ni bamuwagira, era ni bawandiikira abaikirirya ba Yesu ab'omwAkaya bamwanirize. Era oweyatuukireyo, n'abbeera ino abo oKibbumba abeyabbaire akwatiire ekisa n'abaikiririsa okumwikirirya, ²⁸ olwakubba yayakanisyanga ino aBayudaaya omu luujude n'abakira, ng'aajulira omu Biwandiike okukakasa ng'oYesu owaali niye oKurisito.

19

OPawulo alaabba omwEfeeso

¹ Awo Apolo ng'ali omu Kolinso, oPawulo iye n'akwata enzira ebite omu mankatikati g'ebitundu eby'eky'e ngulu n'atuuka omwEfeeso. Eeyo n'ayajiryayo abamo oku baikirirya ba Yesu ² n'ababuulya ati, "Owemwaikiririye omu Yesu mwasunire oMwoyo oMweru?"

Ibo ni bamwiramumu bati, "Aa naire, era waire kuwulira tituwulirangaku tuti waliwo ekintu ekibeeta bati Mwoyo oMweru."

³ OPawulo n'ababuulya ati, "Kaisi okubaliza okubababatizire kwabbaire kwemereire ku musingiki?"

Ibo ni bamwiramumu bati, "Kwabbaire kwemereire ku biibyo oYokaana ebiyayegesere."

⁴ OPawulo n'abakoba ati, "Okubaliza oYokaana okuyakolanga kwabbaire kw'abantu kulaga bati beenenyere. OYokaana yakobere abantu ati waliyo omuntu amuzwaku e nyuma era oyo

gubabba baikiririyemu, awo-so ng'atumula ku Yesu.”⁵ Abo abawulisisya oPawulo owebawuli-ire ebyo, bona ni bababatiza omu liina lya Musengwa waiswe oYesu.⁶ OPawulo oweya-bateekereku engalogye oku mitwe gyabwe buli moiza kwibo, oMwoyo oMweru n'amwikaku, ni batandiika okutumula omu ndimi* era n'okuwa obunaabbi.⁷ Okubala bonabona aamo babbaire ooti abasaiza ikumi na babiri.

⁸ Okumala eibbanga ly'emyeri misatu egyaiririireku, oPawulo n'ayabanga buliijo omwikumbaaniro ery'aawo, n'ayakananga nabo n'obugumu ng'ekyagezyaku ati abaikiririsye obukwenda obukwata oku bwakabaka bwa Kibbumba.⁹ Neye abamo kwibo owebasuukire bakakanyali b'emyoyo ni bagaana okwikirirya, kwekyo ni bagaitaku n'okuzumirira eNzira ya Musengwa omu lwatu, iye n'abazwaku. Era yaabire n'abeegi ba Yesu ababbairerukuwo, n'akubbanga enkumbaanagye buli lunaku omu kizimbe ekibeegeseryamu ekya Tulaano.¹⁰ OPawulo atyo n'asomeseryanga muumwo abantu okumala emyanka mibiri, n'omu ngeri eyo kumpi ooti abantu bonabona ab'omwAsiya, aBayudaaya aamo n'aBatali Bayudaaya, ni bawulira obukwenda bw'ekibono kya Musengwa.

Abataane ba Sukeva beegererya oPawulo

¹¹ OKibbumba n'akolanga ebyewunyo bingi ino okubitira omu Pawulo. ¹² Ng'abantu bak-

19:4 19:4 Mat 3:11; Mak 1:4,7-8; Luk 3:4,16; Yok 1:26-27 * **19:6** 19:6 Ooba, Omu ntumu egindi.

wata n'obutambaala ooba obugoye obugunyi-ireku oku mubirigwe ni babutwalira abantu abalwaire babukwateku, era obulwaire bwabwe ni bulamirawo, waire emizimu nga gibazwaku.

¹³ Atyanu, abamo oku Bayudaaya bona ababit-abitanga nga babbinga emizimu oku bantu, omu kwebitirirya, ala bona ni bagezyaku okukolesya eriina lya Musengwa oYesu okugibbinga. Bab-baire bakoba bati, "Omu liina lya Yesu oPawulo ogwalaabba, mbalagira muzwe oku muntu onu!"

¹⁴ Kwabo ababbaire bakola ekyo niimwo omwab-baire n'abaisuka omusanvu abataane bakabona akira obukulu w'aBayudaaya eriina bati Sikeva.

¹⁵ Neye lumu, owebakolere ekinyere ekyo oku moiza oku bantu, omuzimu ni gubairamu guti, "OYesu ekyali nkimaite, era n'oPawulo yena mmaite ebimufaaku. Neye inywe tete kaisi mweyeta niki?"

¹⁶ Awo oodi eyab-baireku omuzimu n'abajunukira, era n'abayinga bonabona. Kale n'abakubba bundi ino okutuuka n'okubairuca okuzwa omu nyumba nga bali bwere era nga basanka.

¹⁷ AMawuliro g'ekikole ekyo owegagwire omu matwi g'abatyami b'omwEfeeso, aBayu-daaya n'aBatali Bayudaaya kitabulye, bonabona ni baizula okutya, awo ni bawa eriina lya Musengwa oYesu ekitiisya.

¹⁸ Bangi abab-baire baikiririirye omu Yesu olw'ekikole ekyo ni beetoolayo, ni baatula nga webeeneya ebikole byabwe ebibbibbi mu lwatu.

¹⁹ Era abo ababbaire bakolanga ebyeirogo ni bakumbaania aamo ebitabo ebibakolesyanga omu mulimo ogwo ni babikumaku omusyo awo nga

n'abantu bonabona babona. Okwaba okubalabalamu obungi bw'empiiya egizwa omu ebitabo ebyo ebiboocerye, bwabbaire aamo ebindusu by'efeeza 50,000. ²⁰ Omu ngeri eyo, ekibono kya Musengwa ni kyaba nga kyeyongera okusalaana n'okubba eky'amaani omu myoyo gy'abantu.

²¹ Ebyo owebyawoire, oMwoyo n'alungamya oPawulo n'asalawo okwaba e Yerusaalemi ng'abitira omu Makedooniya n'omwAkaya. Era n'akoba ati, "Owenalibba ntuukireyo, ndi n'okucaalaku n'e Looma yona." ²² Era n'atuma ababiri kwabo abamubbeeranga, oTemuseewo n'Erasito, bamusooke okwabanga omwitwale ly'e Makedooniya, iye ng'akaali asigalakuuku omwitwale ly'Asiya.

Akeediimo omwEfeeso

²³ Omu kiseera kumpi ekinyere ekyo, ni wabbaawo okwediima okw'amaani omwEfeeso nga waliwo abaakanisya abikwata oku Nzira ya Musengwa. ²⁴ Wabbairewo omusaiza omuyeesi w'ebintu ogubeeta oDementoliyo, eyakolesyanga efeeza okuyeesa obufaananyi obutono obufaananaku n'ekyo ekikulu ekya nkuni omukali Aluteemi. Okubita omu mulimogwe, yazwereireku n'abayeesi abainaye okusuna obusuni obutali bwa muzenyo. ²⁵ Lumo, omusaiza oyo n'akumbaania abayeesi abo era na badi abakolanga ebisuubuuzi ebikwatagana n'eky'obuyeesi, n'abakoba ati, "Bainange, mumaite kusani ng'obusuni obweraku obutusuna buzwa mu mulimo gwaiswe gunu. ²⁶ Neye mubona era mwewuliriraku abanyere ng'omusaiza onu

oPawulo owaabbeegereirye era atyo n'agaluca abantu bangi, timwEfeeso mwonkani neye kumpi ooti omwAsiya mwonamwona. Abakoba nambu ebifaananyi abantu abanyere ebibayeesa tibakibbumba abananyerenyeere. ²⁷ Tuli mu kazigizigi, tirwakubba kiti omulimo gwaiswe abantu baiza kutandiika okugubityamu amaiso kyonkani, neye baiza n'okujolonga eisabo lya nkuni omukali Aluteemi ow'ekitiisya. Era waire nkuni yena onyere, ogubasinza omwAsiya mwonamwona n'omu byalo ebindi okumalaku, ekitiisya kye kiiza kuwaawo."

²⁸ Abayeesi owebawuliire ebyo, ni balaluka, awo ni batandiika okukubba olukero nga webakoba bati, "Aluteemi w'aBefeeso niiye akira!"

²⁹ Kale okwediima n'olukero bisaalaana ekibuga kyonakyona. Ekiziima ky'abantu ni kikwata oGaayo n'Esitaluuko, abo nga batambulanga n'oPawulo neye nga bazwera Makedooniya, ni babakinkinuca. Kyonakyona aamo ni kiyoolooka okwesuka omu kizimbe ky'emizeenyo ekyabairemu ekisaawe, babawozesye. ³⁰ OPawulo n'ataka okwaba egiri ekiziima ky'abantu yeebonekesye ayezye okutumulaku egibali, neye abeege ba Yesu ni batamuganya. ³¹ Era n'abamo oku bafugi ab'omwitwale ly'Asiya ababbair abakaagwabe ni bamuweererya obukwenda nga bamwegairira okutagezyaku okwaba okwingira omu kizimbe ky'emizeenyo okuteeka obwomibwe omu kazigizigi.

³² Omu kiseera ekyo akavuuyo ni kabba omu lukumbaana. Abamo bakookanga nga bakoba kiinu, abandi nga bakooka bakoba kiidi. Kaisi

nga n'abantu abasinga obungi abaliwo nga tiba-maiteku na lwaki bakumbaaniire awo. ³³ Awo aBayudaaya ni bayindiikirirya omusaiza bati Erigizanda okuzwa omu kiziima okwaba omu maiso g'abantu. Abamo oku bantu ababbairewo owebababoine nga bakola ekyo, ni batandiika okwaminkirira omusaiza nago nga bamulagira okutumula egibali. Awo Erigizanda n'agerya n'engalo okubakoba bamuwulisisye nga yee-wozyaku omu maiso g'abantu. ³⁴ Ala owe-bategeire bati oPawulo yena Muyudaaya, ni bongera okwasyamikira nakimo aamo okumala esaawa ooti ibiri nga bakoba bati, "Aluteemi w'aBefeeso niiye akira!"

³⁵ Awo omusaiza omukungu akola ng'omuwandiiki ow'ekibuga n'asirica abantu. Awo n'abakoba ati, "Bantu b'Efeeso bainange, neso muntuki oku kyalo kunu atamaite ng'ekibuga ky'aBefeeso owekiri niikyo ekikuumi ky'eisabo ly'Aluteemi ow'ekitiisya aamo n'ekifaananyikye ekyazwire omwigulu? ³⁶ Aale ng'owekiri nti mpaawo ayezya okwakanisya ekyo, kisaaniire mwikaikane, timwakola ekintu kyonakyona omu kweyuna. ³⁷ Muleetere abantu banu, waire nga tikiri kiti waliyo ekibanyagire okuzwa omu masabo, ooba kiti bazumire nkuni waiswe omukali. ³⁸ Aale abba ng'oDementoliyo n'abayeese abainaye bali n'ekibavunaana omuntu yenayena aanu, ekooti gy'embuga giriwo njigule, n'abalamuzi balimu. Eeyo gibabba baabe bawaabe. ³⁹ Nga waliwo ekintu ekindi ekibaluma ekimwankatakire okwanjula, mukireete bakikolereku mu

lukumbaana ludi amateeka agegaikirirya olubbaawo buliijo. ⁴⁰ Ekyo kityo olwakubba n'owentumulira aanu beezya n'okutuvunaana omusango gw'okwediima owoolingirira ebintu ebibbairewo olwatyano. Tubulaku ensonga egitwezya okuwa okumatiza lwaki akavuuyo ako kagwirewo." ⁴¹ Era omukungu oyo oweyamalire okutumula ebyo, n'alagira olukumbaana lusansukane.

20

OPawulo ayaba e Makedooniya e Buyonaani

¹ Okwediima owekwalekeiraawo, oPawulo n'ayetesya abaikirirya ab'oomwo, n'atumula egibali ebibono bingi eby'okubairiyamu amaani. Oweyamalire, n'abaseebula era n'ayaba e Makedooniya. ² Yabitabitanga omu bitundu eby'omu nzira egiyakwaite nga waalaabba eeri abaikirirya ababbairimu ebibono eby'okubairiyamu amaani, paka oweyatuukire omu Buyonaani, ³ egiyabbaire okumala emyeri misatu. Oweyabbaire yeetegeka okukwata emeeri okwaba e Siiriya, n'akivumbula ati aBayudaaya babbaire basalire olukwe okumwitira oku meeri. Kale n'asalawo okukanga e nyuma abitire Makedooniya okwiguka e Siiriya. ⁴ Omu lugendolwe, oSopateeri omutaane wa Piironi ow'e Bberera, n'Esitaluuko n'oSekundo ab'e Sesalonika, n'oGaayo ow'e Derubbe, n'oTemusewo, n'oTukiko n'oTulofimo ab'omwitwale ly'Asiya niibo ababbairimu abamwerekeraku. ⁵ Abo ibo batwesookere omu maiso, ni batukuumira omu

kabuga e Tulowaasi. ⁶ Enaku egy’oMukolo oGubaliiraku eMigaati eGitali Mizumbulukuce owegyawoire, ni tuseyeeya oku meeri okuzwa oku mwalo e Firipi. Oluzwanyuma lw’enaku itaanu, swena ni tubeyungaku omu Tulowaasi egitwamalire enaku musanvu.

Ewutiiko bamuzuukiza omu Tulowaasi

⁷ Oku lunaku olwiririra eSaabbaato, ni tukumbaana okulya ekiinulo ky’aamo ng’aboluganda. Ananyere awo, oPawulo n’abbaaku n’ebyatumula eeri abantu. Olwakubba yabbaire ali n’okusimbuka eizo amakeezi, entumulaye nebba mpanvu ino paka akati omu kiire. ⁸ Omu kisenge eky’e ngulu eky’oku kalina eyokusatu oku nyumba omu twabbaire tukumbaaniire mwabbairemu amataala ageeraku. ⁹ OPawulo ng’atumula, omwisuka ogubeeta bati Ewutiiko yabbaire atyaimo omu limo oku madinisa. Neye engeri oPawulo egiyabbaire atumula nga tamala, iye omwisuka oyo yabbaire mu kufuluuta ndoolo. Awo endoolo ni gimuyinga, n’ayanuka oku kalina eyokusatu ni yeekubbirawo era ni bamutoola awo ng’afiire. ¹⁰ Neye oPawulo n’aniinuka okwaba egyali, n’amwikaku kaisi n’amufumbaatira, era n’akoba ababbaire awo ati, “Timwakutuka emyoyo, akaali mwomi.” ¹¹ Awo iye n’abo abeyabbaire nabo ni baniinaniina okukangayo e ngulu, ni balya ekiinulo ky’omukolo ogw’okuvuna omugaati okubeewukiriryaku okufa kwa Musengwa, kaisi ni yeeyongera n’okutumula egibali n’aceisya. Oweyamalire okutumula egibali, n’azwayo.

¹² Abantu ababbairero ni batoolawo omwisuka oyo ni bamutwala e ika nga mwomi, nga bawulira okwewonerera kubitiriri.

Okuzwa e Tulowaasi okwaba e Mireeto

¹³ Awo iswe ni tukwata emeeri okusooka oPawulo, ni tuseyeeya okwaba omu kibuga Asoosi, egitwabbairero awokumwajirya atweyungireku yaawo omu meeri. Ekyyo kityo olwakubba iye yatakire ati abitire ku lukalu okutuuka omu kibuga Asoosi. ¹⁴ Owetutisinkana omwAsoosi, yena n'aniina omu meeri ni tweyongerayo e Mitireene. ¹⁵ Olunaku olwairireku, ni tuzwayo tuseyeeya paka oku mbale mbale kw'omutala ogubeeta Kiiyo. Kaisi oku lunaku tete olwairireku ni tusala okwaba e Saamo, n'eizo waaku ni tutuuka e Mireeto. ¹⁶ OPawulo yabbairero asalirewo kubita mwEfeeso okwewala okumulwisya omwAsiya, olwakubba yatakire atuuke mangu omu Yerusalemi, owekibba kyezyeka olunaku lwa Pentekonte girubba lumwaja.

OPawulo aseebula abakulu ab'omwEfeeso

¹⁷ Ng'ali omu Mireeto, oPawulo n'asindika obukwenda omwEfeeso ati bamwetere abakaire b'ekanisa baize bamusangaane. ¹⁸ Owebatuukire egyali, n'abakoba ati, "Mukimaite kusani ino ng'owentambwirye obwomi bwange nga ndi na inywe okuzwera nakimo oku lunaku olunatuukiireku omwAsiya. ¹⁹ Mpeereiryero oMusengwa n'obugondi bwa mwoyo obubitiriri, era akati omu kugada okunene waire nga nasunire okungezesya okw'amaani olw'enkwe aBayudaaya

egibansaliranga. ²⁰ Mukimaite muti mpaawo kintu ekibabbeera kadi kimo ekinesigaliirye ni nkisirikira olw'okutya okukibakobera neye nkibeegeseryenge mu lwatu, waire mu bisito byanywe. ²¹ N'alabulanga aBayudaaya n'aBayonaani nti beenenye eeri oKibbumba, era baikiririrye omu Musengwa waiswe oYesu Kurisito.

²² "Atyanu ngonu, ng'oMwoyo oMweru anyindiikirirya, njaba e Yersaalemi neye nga timmaite ekyaba okuntuukaku eeyo. ²³ Ekimmaite kiri kiti, mu buli kibuga omumba njaba okucaala, oMwoyo oMweru andabula ati okunsiba n'okungadya binkuumiriire. ²⁴ Neye era, timbalirira ekya nze okubba omwomi ng'ekintu ekikulu. Nze ekikulu kugwisya ikatala lyange n'okutuukirirya omulimo oMusengwa oYesu oguyankwatisirye, ogwo nga niigwo ogw'okukobera abantu aMawuliro aMasa agakwata oku kisa kya Kibbumba."

²⁵ "Atyanu, nze mmaite nti inywe nywenanywena abenabitabitirekuumu nga ndaabba egimuli ebifa oku bwakabaka bwa Kibbumba timukaali mwiraayo okumbonaku tete. ²⁶ Kagira nkibbutula egimuli olwatyanu nti omuntu yenayena kwinywe owaajigirikanga, ogwo tigwalibba musango gwange. ²⁷ Ekyo kityo olwakubba tinezizyazizirye okubakobera byonabyona oKibbumba ebyabatakirya. ²⁸ Mwekuume inywe abananyere, era mukuume n'abantu bonabona abo oMwoyo oMweru abeyabakwatisirye ati mulabirire. Mubbe

baliisya b'ekanisa oKibbumba egiyagulire na isaayerye iye onyere. ²⁹ Mmaite nti owenalibba nankuzwawo, abantu abali ooti misege emikambwe balibaingirira era ni bataleka abaikirirya nga tibasunire ebikunulire. ³⁰ Era na mwinywe abanyere mwalizwamu abantu ni batandiika okwegesya ebyobubbeyi ebiriibya amazima ng'ekibaliku kusimoolya beegi ba Yesu basengererye niibo. ³¹ N'olwekyo mubbe bulindaala! Tikyabazwa omu mutwe nti okumala emyanka misatu atyanu tingoneiryeku, obwire n'omusana, okulabula buli moiza mwinywe nga ndi na mu maliga nakimo.

³² "Aale atyanu mbakwatisya oKibbumba abakuume. Era mbakwatisya n'ekibono ekikwata oku kisaakye, ekyo ekyezya okubombeka, ni kibabbeeranga, era ni kibasunisya omugabo mwabo bonabona oYesu abeyatukwirye kibakuumenge. ³³ Tineegombaku feeza ooba zaabbu ya muntu yenayena, ooba ekizwalo kya muntu kadi moiza. ³⁴ Inywe nywena abanyere mumaite ng'owenekoleranga n'engalo gyange ginu ebyo nze aamo n'abenaabbanga nabo ebitwetaaganga. ³⁵ Mu buli kintu kyonakyoona ekinakolanga, n'akolanga lw'okutaka kubalaga nti tutyo wetusaaniire okukolanga emirimo n'amaani, kaisi twezeye okubbeeranga abo abateesobola, nga twewukirya ebibono bya Musengwa oYesu ebiyakobere ati, 'Okugaba kw'enkabi okukiraku okusuna.' "

³⁶ Awo oPawulo oweyamalire okutumula ebibono ebyo, n'akoma amazwi awo nabo bonabona, ni basaba oKibbumba. ³⁷ Awo

bonabona ni bagwa omu maliga eenu nga we-
bagwa oPawulo omu kifubba. ³⁸ Ekyakirire
ino okubanakuwalya, kwabbaire kubakoba ati
tibaliirayo kumubonaku tete. Owebamalire,
ni bamwerekaku okumutuuca egiyakwatiire
emeeri.

21

OPawulo ayaba e Yerusaalemi

¹ OPawulo aamo na iswe owetwamalire
okuseebulangana ni tubazwaku, ni tuniina omu
meeri ni tuseyeeya buterembereri okwaba e
Koosi. Owetwatuukireyo, oku lunaku ol-
wairireku ni twaba e Lodeesi, era eeyo git-
wazwire okwaba e Patala. ² Eeyo, gitwaji-
irye emeeri eyabbaire yeetegeka okusomoka
okwaba oku mutala gw'e Foinisiya, era ni
tuginiina ni twaba. ³ Awo ni tutuuka egit-
wabbaire twezya okulengera ekizinga oKupulo.
Owetwakiseseegeire, ni tukibitaku oku lubba
lwakyo olw'e maserengeta, ni tusimba omwit-
wale ly'e Siiriya. Era ni tutuuka oku mwalo e
Tiiro eeyo emeeri giyabbaire eyaba okutiikulira
emigugu.

⁴ Omu Tiiro oomwo twajiiryemu abaikirirya
era ni tubba nabo okumala enaku musanvu.
Okubita omu kulunganya kw'oMwoyo oMweru,
abamo oku baikirirya abo ni bakoba oPawulo
aleke okweyongerayo paka Yerusaalemi. ⁵ Neye
iswe ebiseera byaiswe eby'okubba awo owebya-
woireku, ni tweyongerayo n'olugendo lwaiswe.
Abaikirirya bonabona aamo n'abakali n'abaana
baabwe batwerekereku okuzwa omu kibuga

paka ku mwalo. Era eeyo, swenaswena aamo ni tukoma amazwi okusaba oKibbumba. ⁶ Owetwamalire okuseebulangana nabo, ni tunina omu meeri, ibo ni bairayo buli moiza omu kisitokye.

⁷ Awo ni tweyongerayo n'olugendo lw'oku maizi okuzwa awo oku mwalo e Tiiro, ni tutuuka oku mwalo e Putolemaayi. Eeyo gitwemereire ni twaba okusugiryaku aboluganda era ni tumala nabo olunaku lulamba. ⁸ Eizo waaku ni tuzwa awo era ni tutuuka e Kaisaaliya. Era eeyo, ni twaba omu kisito kya Firipo omulaabbi w'aMawuliro aMasa, era nga niye omoiza kwabo omusanvu abebalondeire omu Yerusaalemi, era ni tubbanga wuwe. ⁹ Omusaiza oyo yabbaire n'abaalabe bana abaguna, era nga bonabona bali n'ekirabo ky'obunaabbi.

¹⁰ Oluzwanyuma lw'okumala omu Kaisaaliya enaku egyeraku, onaabbi eriinalye bati Agabo n'atuuka okuzwa omwitwale ly'e Buyudaaya.

¹¹ Oweyaizire egitwabbairi, n'akwata omusibiro gwa Pawulo, n'akyesibira ebigere n'amangalo, kaisi n'akoba ati, "OMwoyo oMweru akoba ati, 'Omu ngeri enanyere eenu, onyere omusibiro gunu aBayudaaya abali e Yerusaalemi bamusiba bati kaisi bamuweeyo eeri aBatali Bayudaaya.' "

¹² Owetwawuliire ebibono ebyo, iswe n'abantu abandi bonabona ababbairi, ni twegairira oPawulo aleke okwaba e Yerusaalemi. ¹³ Neye iye n'atwiramu ati, "Muli kuuki inywe abeekunja omwademba ni munkutula n'omwoyo? Nze tindi mwetegeki kunsiba-busibi kyonkani neye

n'okufeera omu Yersaalemi olw'okuweererya oMusengwa oYesu." ¹⁴ Owetwakaire okumu-cuusa ebiseego oku ky'okwaba e Yersaalemi, ni tubizwaku nga tukoba tuti, "Aa, oleke ekyo oMusengwa ekyataka, niikyo ekibba kibbeewo."

¹⁵ Oluzwanyuma lw'enaku egyo nga tuli eeyo, ni twetegeka okuniinaniina okwaba e Yersaalemi. ¹⁶ Era abamo oku baikirirya ba Yesu ab'omu kibuga eky'e Kaisaaliya, batwerekereku ni batutuuca omu kisito ky'omusaiza bati Munasoni eyabbaire n'okutusuzza. Omusaiza oyo yabbaire mubyale w'oku kizinga e Kupulo era nga moiza kwabo abasookere okusuuka abaikirirya ba Yesu.

OPawulo acaalira oYaakobbo

¹⁷ Owetwatuukire omu Yersaalemi, aboluganda ni batusangaalira ino. ¹⁸ Eizo waaku, oPawulo na iswe aamo ni twaba okubona oYaakobbo, era abakaire b'ekanisa y'omu Yersaalemi bonabona babbaireyo. ¹⁹ OPawulo oweyamalire okubasugirya, n'abalonserya omu bwizulye ebyo byonabyona, okubita omu buweereryabwe, oKibbumba ebiyabbaire akolere omu bantu aBatali Bayudaaya.

²⁰ Ibo abakaire b'ekanisa owebabuliire ebintu ebyo, ni bawuuja ino oKibbumba. Kasi awo bona ni bakoba oPawulo bati, "Woluganda, wena atyanu ng'owobona, aBayudaaya bali mu nkumi na nkumi abacuukire ni baikiririrya omu Yesu neye era nga bonabona bakaali bali n'eiganyi libitiriri okwabira oku Mateeka ga Musa. ²¹ Neye aboluganda aBayudaaya nago abo bawuliire nambu iwe owoobba eeyo omu bitundu ebirimu

abantu aBatali Bayudaaya ng'oyegesya, okoba aBayudaaya bonabona ababbaayo oti bazwe oku kukwata aMateeka ga Musa. Era nambu ng'obakoba okuleka okukomola abaana baabwe ooba okusengererya obulombolombo bwaiswe obw'ekiyudaaya. ²² Mwekyo ekyokukola niki? Kaisu era atyanu ng'owoizire, aboluganda abo dala bawulira bati oizire.

²³ "Aale oganye okole kinu iswe ekitwakukoba. Tuli aanu n'abasaiza bana abali n'ekibeeyamire eeri oKibbumba. ²⁴ Oyabe n'abasaiza banu omu Yeekaalu mukole omukolo nywenanywena oKibbumba okubasuuca abatukulye. Ekyo nga kiwoire, obasasulire babamweku enziiri okutuukirirya ekyeyamo kyabwe. Kasita abantu bonabona iwe bakubona awo ng'oli n'abasaiza abo, awo nga bakitegeera bati kaisu ebyo nenca ebibakuwuliraku, tibituuce. Omu kifo ky'ekyo, bakimanya bati iwe okwata aMateeka ga Musa. ²⁵ Neye ekikwata oku baikirirya aBatali Bayudaaya, twabawandikiire ebbaluwa ni tubakobera ekitwasalirewo. Twabakobere tuti bazirire nakimo okulyanga ebyokulya ebibawongeire amagasani, era n'okuzira osuudo, n'enyama y'ebisolo ebibatasalireku, era n'okwewalira nakimo obulendi."

²⁶ Olunaku olwairireku oPawulo n'ayaba n'abasaiza nago, n'abeegaitaku ni bakola omukolo ogw'okubatukulya. Owebamalire okukola ebyetaagisya, oPawulo n'aingira omu luuga lw'eYeekaalu okumanyikisya abakabona enaku iye n'abainaye egibamala nga bakola

omukolo ogw'okubatukulya era n'ekiseera omu baweerayo esadaaka egyabiraku okulwa buli moiza kwibo.

OPawulo bamukwatira omu Yeekaalu

²⁷ Awo enaku endagaane omusanvu egy'okubatukulya owegyabbaire gyatira okuwaaku, abamo oku Bayudaaya b'omwitwale ly'Asiya, ni balengera oPawulo omu luuga lw'eYeekaalu. Awo ni bacoolesya abantu bonabona, ni bakwata oPawulo ²⁸ eenu webakooka bati, "Baisirairi bainaiswe, mutukwatireku! Omusaiza onu niye nenca atambula ng'ayegesya abantu mu buli kifo bajolonge eigwanga lyaiswe, n'aMateeka ga Musa, n'eYeekaalu. Kasi tiniibyo byonkani, tete atyanu ngonu aleetere omu Yeekaalu n'aBayonaani atyo n'abebenyeya ekifo kinu ekyeru." ²⁹ Ekyo bakikobere olwakubba-so babbaire baboineku oTulofimo ow'Efeeso ng'ali n'oPawulo omu kibuga, era nga bakitwala bati oPawulo atyanu ali n'okubba ng'aingiireku naye omu luuga lw'eYeekaalu.

³⁰ Awo abantu kumpi ooti bonabona omu kibuga owebawuliire olukero ni beeguluula okwiruka okwaba oku Yeekaalu. Owebatuukire ni bakwata oPawulo, ni bamukinkinuca oku muwuluca e nza w'oluuga lw'eYeekaalu. Era owebamalire ekyo, mangu ino ni baigalawo amageeti. ³¹ Awo nga bagezyaku okwita oPoulo, amawuliro ni gatuuka oku muduumiri w'abaisulukale b'aBalooma eedi bati ekibuga oYerusaalemi kyonakyona

kitabukire. ³² Yena tiyalwire, n'ayimbula abaisulukale abeeraku aamo n'abamo oku bakulu baabwe, atyo iye nabo ni baserengeta okwaba abantu egibabbaire. Owebamulengeire, iye n'abaisulukalebe nga baiza ni balekeraawo okukubbyaga oPawulo.

³³ Awo omuduumiri oweyatuukire, n'aigerera egiri oPawulo n'amukwata, n'alagira abaisulukale bamusibe n'enjegere ibiri. Era n'abuulya ababbaire awo ati, "Onu tete niki, era niye onaanii?" ³⁴ Ibo abamo oku bantu ababbaire omu kiziima nga bakoba kiinu, n'abandi kindi. Era olw'obuyoga obubitoriri nandi n'ayezya kusuna ekinyenyeere. Kale n'alagira abaisulukalebe batwale oPawulo omu kigo ky'abaisulukale. ³⁵ Awo nga bamutwala, nga bamutuucirye awabbaire amadaala, olwakubba ekiziima ky'abantu ekibesitiriire ekyabbaire kiralukiire nakimo, abaisulukale ni bamugingira ku mabega. ³⁶ Ekyo kityo olwakubba ekiyindi ky'abantu kyabbaire kiri kubazwangaku e nyuma nga kikooka oPawulo bati, "Oyo mwite-bwiti!"

OPawulo yeerwanaku

³⁷ Awo abaisulukale ni batuuca oPawulo omu kigo kyabwe. Owebabbaire ooti-so bamungirye, oPawulo n'akoba omuduumiri w'abaisulukale ati, "Sebo, kaabbo oganye mbeeku n'ekinkukoba."

Omuduumiri w'abaisulukale, n'amwiramu ati, "Emu kaisi omaite oLuyonaani! ³⁸ Ekitegeeza kiti tiniuwe oMumisiri oodi eyatanwirewo akeedimo e nyumaku eedi ni yeekubbembera abantu

abeeyeetanga akakoosi k'abatemo, badi 4,000, ni mwaba omu kigona okuyeeekera egavumenti?"

³⁹ Iye oPawulo n'amwiramumu ati, "Aa, nze ndi Muyudaaya azwera omu kibuga e Taasasi eky'omwitwale ly'e Sirisiya, era omutyami w'omu kibuga ekikulu ekityo. Nkwegairiire, onjikirirye mbeeku n'ekintumula eeri abantu."

⁴⁰ Awo omuduumiri w'abaisulukale oweya-muwaire olukusa, oPawulo n'ayemerera awo oku madaala, n'agerya n'engaloye okusirica abantu. Bonabona owebasirinkiriire, n'atumula egibali mu lutumu lwabwe oLwebbulaniya* ati:

22

¹ "Baganda bange n'ababbaabba, aale atyanu mumpulisisyeku nga mbawa okwewozyaku kwange." ² Owebamuwuliire ng'atumula Lwebbulaniya, ni basirikira nakimo ino.

Awo oPawulo n'akoba ati, ³ "Ndi Muyudaaya, omubyale w'omu kibuga e Taasasi omwitwale ly'e Sirisiya neye n'akuliire mu Yerusaalemi munu. Era omunyere munu munasomeire, ng'anjegesya niiye okirifuma oGamalyeri. Nakenkukire omu kukwata amateeka ga bazeiza baiswe n'okwenenenkererya era ni mbanga n'eiganyi libitiriri omu bikwata oku Kibbumba, ng'era inywe nywena owemuli atyanu. ⁴ Kagira nayiigaanianga abasengereri ab'eNzira ya Musengwa paka n'oku kubaita, era nga nkwata abasaiza n'abakali ni mbadyaka omu mabbuusuu. ⁵ Era nga mwekyo n'okabona

* **21:40** 21:40 Ooba, Lwalamaika. **22:3** 22:3 Bik 5:34-39 **22:4** 22:4 Bik 8:3; 26:9-11

akira obukulu aamo n'ab'akakiiko akafuga omwigwanga beezya okunjulira. Bampaire n'amabbaluwa agannyanjulayo eeri aBayudaaya abanaabwe ab'omu kibuga e Damaasiko. Era ni njabayo ni nkwata abasengereri b'eNzira eenu nago, ni mbaleeta omu Yerusaalemi ng'abasibe, bababonereze."

*OPawulo alonsya oku kucuukakwe
(Bik 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ "Awo olwatuukire, owenabbaire njaba omu Damaasiko, nga natira okutuuka, oku saawa ooti mukaaga egy'omusana, naabire okubona ng'okumoleka okw'amaani okuzwa omwigulu kuneruguuliriirye. ⁷ Awo ni ngwa ansi, ni mpulira eigono erinkoba liti, 'Sawulo, Sawulo! Lwaki onjiigaania?'

⁸ "Nze ni njiramu nti, 'Niiwe onaani Musengwa?' Iryo ni liiramu liti, 'Ninze oYesu ow'e Naazaleesi ogwoli kuyiigaania.' ⁹ Abainange abenabbaire nabo bona baboine okumoleka okwo neye tibawuliire eigono lyoyo eyatumwire na nze.

¹⁰ "Nze ni mbuulya nti, 'Olwo nkole ntya, Musengwa?' OMusengwa n'ankoba ati, 'Osetukiremu oingire omu Damaasiko. Eeyo gibakukoberera byonabyona ebintaka okole.'

¹¹ "Olwakubba okumoleka okw'amaani kudi kwabbaire kunjitiremu amaiso, abainange abenabbaire nabo ni b'ankwataku oku ngalo ni bandunganya okuntuuca omu Damaasiko.

¹² "Nga ndi omu Damaasiko, omusaiza ogubeeta Ananiya, omusaiza eyemaliranga ino omu kukwata aMateeka ga Musa, era

aBayudaaya ab'aawo bonabona ogubawanga ekitiisya, n'aiza okumbona. ¹³ Oweyatuukire, n'ayemerera egyendi n'akoba ati, 'Woluganda oSawulo, olibulye amaiso.' Omu kiseera ekinyere ekyo, amaiso gange ni galibulya, ni mmubona.

¹⁴ "Awo omusaiza nago n'akoba ati, 'OKibbumba w'abazeiza baiswe akulonderemu otegeere ebyataka okole era obone n'oMuweereryawe oMutuuce aamo n'okuwuliranga eigono erizwire omu munwagwe ekirikukoba. ¹⁵ Ekyo kityo olwakubba oyaba kusuuka muntu eyamumanyikisya eeri abantu bonabona ng'obakobera ebyo ebyowuliire n'ebyoboine. ¹⁶ Neso aale tete atyanu lwaki ogayaala? Otyo osetukiremu bakubatize era bakunaabyeku ebibbibbibyo nga weegairira oKibbumba.' "

Okulaabba omu Batali Bayudaaya

¹⁷ "Owenairire omu Yerusaalemi, lumo nga ndi omu Yeekaalu omu kusaba, ni newulira ooti muntu aali omu kirooto. ¹⁸ Era oomwo ni mbona oMusengwa ng'ankoba ati, 'Oyan-guweku, ozwe omu Yerusaalemi olwakubba abaamu tibaikirirye ebyo ebyobakobera oku-julira ebinkwataku.'

¹⁹ "Nze ni njiramu nti, 'Musengwa, abantu banu bakimaite ng'owenayabanga nga nnyin-gira mu buli ikumbaaniro okunoonia nkware era nsibe omu mabbuusuu era nga nkubba abo abakwikiririyamu. ²⁰ Era, n'owebaitiire omu-juliziwo oSitefaano, nze zena onyere nabbairewo

nga njikirizagana n'abo abamwitire era nga ninze mbabisiire n'ebizwalo byabwe.'

²¹ "Neye oMusengwa iye n'ankoba ati, 'Iwe oyabe; njaba kukutuma yala yala mu bantu aBatali Bayudaaya.' "

²² Ekiziima ky'abantu babbaire bakaali basirikire bawulisisya oPawulo paka oweyaguunyire kwekyo. Awo kaisi ni baasyamika ino bati, "Mumututoolerewo oku kyalo! Oyo omuntu mwite-bwiti! Oyo tasaaniire kubba mwomi kadi!"

²³ Batyo ni bataamira nakimo okwasyamika nga webeeyambulya ebizibaawo era n'okubiwuuba omwibbanga, n'okudumuula enkungu omwibbanga. ²⁴ Awo omuduumiri w'abaisulukale, n'alagira ati baingirye oPawulo omu kigo, bamufaamuule n'efaalu egiriku emirobo egisima. Yakiragiire atyo ng'anoonia ati amo n'abbutula ekinanyerenyeere abantu ekibamuvunaana ekigira ni bamwasyamikira batyo. ²⁵ Owebamalira okusiba oPawulo n'enkoba, nga bataka okumukubba, n'abuulya omukulu w'ekibinja ky'abaisulukale 100 eyabbaire ng'ayemereire okumpi naye ati, "Dala kiri omu mateeka okukubba omutyami w'e Looma anambula kusooka kumuwozesya ni bamusingisya omusango?"

²⁶ Omukulu w'ekibinja oyo oweyawuliire ekyo, n'ayaba egiri omuduumiri w'abaisulukale bonabona n'amukoba ati, "Olwo oyaba kukola otya? Nti omusaiza onu mutyami w'e Looma."

²⁷ Awo omuduumiri w'abaisulukale n'ayaba egiri oPawulo n'amubuulya ati, "Onkobere, oli mutyami w'e Looma?" OPawulo n'amwiramu ati, "Niikyo ekyo."

²⁸ Omuduumiri w'abaisulukale n'amukoba ati, "Nze okusuna obutyami omu Looma n'asaswire empiiya nyingi." OPawulo iye n'amukoba ati, "Neye nze obwange bw'obubyale."

²⁹ Abo ababbaire baaba okukaza oPawulo ni bamuzwaku mangu, era n'omuduumiri w'abaisulukale yena atyo. Ekyo kityo olwakubba omuduumiri yabbaire akimanyicirye ati kaisi ogwasibire Mulooma.

OPawulo omu maiso g'oLukiiko

³⁰ Oku lunaku olwairireku, engeri omuduumiri w'abaisulukale egiyatakire okumanya nsongaki dala aBayudaaya egibavunaana oPawulo, n'amusibinduula era n'alagira abakabona abakulu n'ab'oLukiiko oLufugi olw'aBayudaaya bonabona okukumbaana. Owebaizire, n'aleeta oPawulo egibali n'amwemererya omu maiso gaabwe.

23

¹ Awo oPawulo n'alingirira buterembereri abo ababbairewo, kaisi n'abakoba ati, "Baganda bange, okuzwera nakimo eira paka lwatyanu, omu mwoyo gwange tinewuliramu kinvunaana kyonakyona olw'ebinkolere omu bwomi bwange omu maiso ga Kibbumba." ² Awo oPawulo oweyatumwire ekyo, okabona akira obukulu Ananiya, n'alagira abo ababbaire okumpi aawo n'oPawulo bamukubbe oluwi oku munwa.

³ Neye oPawulo n'amukoba ati, "Ala wena oKibbumba yalikukubba, omunanfunsi iwe! Otyaime awo-so onsalire omusango okusinzirira oku ma-teeka aate nga wena ngoyo ogavuna ng'olagira oti bankubbe!"

⁴ Abo ababbairere awo nga beemereire okulirana oPawulo ni bakoba bati, "Wobe! Okabona akira obukulu owa Kibbumba omulamba niye ogwozuma!"

⁵ OPawulo n'abakoba ati, "Oo, baganda bange, munsoniye. Mbaire timmaite nti kaisi niye okabona akira obukulu aate ng'eKiwandiike kitukoba kiti: 'Totumulanga obundi oku mukulu w'eigwangalyo.'"

⁶ Awo oPawulo, oolwo ng'amalire okukitegeera ati mwabo ab'oLukiiko oLufugi olw'aBayudaaya mwabbairere ab'omu kibbula ky'aBasedukaayo kaisi abandi nga b'omu ky'aBafalisaayo, n'ayaminkirira n'akoba ati, "Baganda bange, ndi Mufalisaayo era n'ababaire bange Bafalisaayo. Ng'owemumbona bunu muti banjemereirye aanu kumpozesa lw'okusuubirira omu kuzuukira."

⁷ OPawulo oweyaguunyire kwekyo, ni wagwawo okayaani akati w'abo ab'omu kibbula ky'aBafalisaayo n'abo ab'omu ky'aBasedukaayo. Awo olukumbaana ni lwesalamu.

⁸ ABasedukaayo babbaire n'enjikirirya bati mpaayo kuzuukira era mpaayo

bamalaika ooba emyoyo, neye ibo aBafalisaayo ebyo byonabyona babiikiririryamu.

⁹ Awo ocerete n'abba mubitoriri, ng'abamo oku bakugu omu by'amateeka ab'omu kibbula ky'aBafalisaayo baakanira nakimo by'empaka binyere bati, "Titubona kibbikibbi kyonakyoona oku muntu onu. Olwo kaisi owekibba nga dala waliwo omwoyo ooba omalaika eyatumwire naye?" ¹⁰ Empaka owegyabitiriire, omuduumiri w'abaisulukale n'atya ati demba abantu abo ni banyiranyiramu oPawulo. Kale n'alagira abaisulukale baserengete okwaba omu kifo olukiiko egirwabbairere lutyaimbe, bamubatooleku kifubba, bamwiriyeyo omu kigo.

¹¹ Omu kiire ekyaiririireku, oMusengwa n'abonekera oPawulo n'ayemerera egyali n'amukoba ati, "Ogume omwoyo tiwawaamu amaani, olwakubba ng'owommanyikisiryeyo omu Yerusaalemi, otyo wooli n'okummanyikisya n'omu Looma mwona."

Olukwe olw'okwita oPawulo

¹² Amakeezi eizo waaku, aBayudaaya ni bakumbaana ni basala olukwe okwita oPawulo, era ni beerairira n'okwerairira okutalyaku kantu konakona ooba okunywaku okutoolaku nga bamalire okumwita. ¹³ Ababbairere omu lukwe oolwo babbairere babita omu 40. ¹⁴ Awo ni baaba eeri abakabona abakulu n'abantu abakulu omwigwanga, ni babakoba bati, "Twerairiire okutakombaku akantu konakona okutoolaku nga tumalire okwita oPawulo. ¹⁵ Aale atyanu inywe n'oLukiiko oLufugi mutwale okusaba kwanywe

eeri omuduumiri w'abaisulukale nga mumusaba muti abasindikire oPawulo, nga muli ootiso mutaka kweyongera kusuna bituuce ebikiraku ebikwata oku nsongaye. Iswe eenu twabba twetegekere okumwita ng'akaali kutuuka egimuli."

¹⁶ Batumulanga ebyo, kaisi omutaane wa mwonyoko wa Pawulo abawulira, n'ategeera olukwe lwabwe. Kale n'ayaba omu kigo ky'abaisulukale n'asimaku oPawulo.

¹⁷ Awo oPawulo yena n'ayeta omoiza oku bakulu b'ebibbula by'abaisulukale, n'amukoba ati, "Omwisuka onu waliwo ekyataka okukobera omuduumiri w'abaisulukale; kaade omutwale egyali."

¹⁸ Kale omukulu yena n'atwala omwisuka n'amutuuca egiri omuduumiri w'abaisulukale, n'amukoba ati, "Omusibe oPawulo anjetere, n'ansaba ndeete omwisuka onu egyoli, nambu ali n'ekyataka okukukobera."

¹⁹ Omuduumiri w'abaisulukale n'akwata omwisuka oyo oku ngalo, ni baira oku mbale, kaisi n'amubuulya ati, "Obbaire okoba otya, mwisuka?"

²⁰ Omwisuka n'amukoba ati, "Abakulu b'aBayudaaya bateesere okukusaba eizo obaleetere oPawulo omu Lukiiko oLufugi olw'aBayudaaya ooti baadi abataka okweyongera okwekalikica ebifa oku nsongaye.

²¹ Neye tibakusendasenda, olwakubba waliwo mwibo abasaiza ababita omu 40 abamuzigiire omu nzira. Era beerairiire okutalyaku kantu konakona ooba okunywaku okutoolaku nga

bamalire kumwita. Bali eeyo beetegeki, bakuumiriire niiwe kwikirirya kusaba kwabwe.”

²² Awo omuduumiri w’abaisulukale n’amuseebula nga wamukalaatira ati, “Tiwakoberaku omuntu ogondi yenayena oti ondoopeire ebintu ebyo.”

OPawulo bamutwala e Kaisaaliya

²³ Omwisuka oweyaabire, omuduumiri w’abaisulukale n’ayeta babiri oku bakungube n’abakoba ati, “Mutegeke abaisulukale ab’oku bigere 200, n’abaisulukale ab’oku mbalaasi 70, n’abo abalwanisya amasimo 200. Bonabona ntaka baabe e Kaisaaliya oku saawa isatu egy’obwire. ²⁴ Era mutegeke n’embalaasi

oPawulo egiyatambuliraku kaisi beezye okumutuuca egiri omufugi w’eitwale oFirikisi nga mpaawo kabbikabbi akamutuukireku.”

²⁵ Era n’awandiikiraku n’ebbaluwa ekoba eti, ²⁶ “Ninze oKirawudiyo oLiisiya, nga nkuwandiikira iwe ow’ekitiisya eino, omufugi oFirikisi. Nkusugiirye ino.

²⁷ “Atyanu, aBayudaaya bakwaite omusaiza oyo ni bamugwaku okumukubba, era babbaire kumpi kumwita, neye ni njaba n’abaisulukale bange ni mmubateeresya, awo nga nkitegeireku nti ali n’obutyami w’omu Looma. ²⁸ Era olw’okutaka okumanya ekinanyerenyeere ekibamuvunaana, mmutwaire omu Lukiiko lwabwe oLufugi. ²⁹ Okwaba okukivumbula nga kaisi mpaawo kintu ekiri awo ekiyakolere ekimuzweramu

kumwita ooba kumuteeka mu mabbuusuu.
³⁰ Neye owenawuliire nambu aBayudaaya bakolere olukwe bamwite, ni nsalawo nti mmuweererye egyoli bunambiro. Era, ndagiire n'abo bonabona abamuvunaana, ensonga gyabwe bagireete yeeyo egyoli. Weebale.”

³¹ Awo abaisulukale ni bakola ng'owebabalagiire, ni batwala oPawulo omu kiire ekinyere ekyo paka mu kibuga Antipaatuli. ³² Eizo waaku, abaisulukale ab'ebigere ni bamukwatisya abanaabwe ab'oku mbalaasi okumutwala, ibo ni bairayo omu kigo e Yerusaalemi. ³³ Ibo owebatuucirye oPawulo omu kibuga e Kaisaaliya, ni bawa omufugi oFirikisi ebbaluwa era ni bamukwatisya n'oPawulo yena. ³⁴ Awo oFirikisi oweyasomeremu ebbaluwa eyo, n'abuulya oPawulo ekyalo egibamubyala. Oweyakitegeire ati bamubyala mu Sirisiya, ³⁵ n'amukoba ati, “Iwe omusangogwo naguwulisisya ng'abakuvunaana batuukire aanu.” Atyo n'alagira abaisulukale batwale oPawulo omu lubiri lwa Kerode okumukuumiramu.

24

¹ Nga wabitirewo enaku itaanu, okabona akira obukulu, Ananiya, n'aserengeta e Kaisaaliya ng'ali n'abamo oku bantu abakulu omwigwanga aamo n'opuliida ogubeeta oTerutuulo. Era eeyo baabire ni bawaabira oPawulo emisango gyabwe eeri omufugi oFirikisi. ² Owebeeteserye oPawulo okwiza omu kooti, oFirikisi n'ayeta oTerutuulo

asonzole omu maisoge okuvunaana okubabbairera nakwo oku Pawulo, era yena n'atandiika ati:

“Sebo ow'ekitiisya eino Ferikisi, obwekubbe-
mberibwo obw'amalabuki butuleeteire eidembe,
era ni bulungamya encuukacuuka omu bintu
bingi omwigwanga linu. ³ Ekyo tukisiima mu
buli kifo era mu buli ngeri yonayona, kagira
buliijo tuwagira obwekubbemberibwo era nga
wetukwebalirya nakimo ino. ⁴ Neye ow'ekitiisya,
okutakulwisyawo, nkusaba nti omu kisaakyo
oganye otuwulisisyeku olwakubba njaba kubita
mu bimpi bimpi.

⁵ “Omusaiza onu twamuvumbwire nga muntu
wa mutawaana ino. Atabulatabula abantu,
ni yeediimisiya aBayudaaya abali mu buli
kifo, era niye eyekubbembera ekibbula ky'abo
abasengererya omusaiza oodi ow'e Naazaleesi,
ekitali omu mateeka. ⁶ Era yagezeryeku
n'okubebenyasya eYeekaalu, [kagira twamuk-
waite. ⁷ Neye omuduumiri w'abaisulukale oLi-
isiya, yaizire n'amututoolaku lw'empaka, era
n'alagira ati abamuvunaana baize giri niwe.
⁸ Wena onyere owewamuwozesya, wategeera
ebituuce ebifa kwebyo byonabyona ebitumuvu-
naana].”*

⁹ Awo aBayudaaya ababbairero bona ni bawa-
gira oTerutuulo nga bakakasa bati ebyo ebya-
tumwire dala bityo webiri.

Okwewozyaku omu maiso ga Firikisi

* **24:8** 24:8 24:6-8 EBiwandiike ebimo ebyeira bibulamu ebibono ebiri omu bukita.

10 Awo omufugi oFirikisi oweyagereirye oPawulo engalo ati yeetumuleku, oPawulo n'akoba ati, "Musengwa, mmaite ng'owoomalire emyanka mingi ng'olamula abantu b'eigwanga linu. Kagira zena newozyaku nga ndi mugumu nti tiwasalirirye. 11 Wena onyere owewanoonererya, tikyakubbeere kigosi okukitegeera oti enaku gikaali okubitawo eikumi na ibiri kasookeede nniinaniina okwaba e Yerusaalemi okusinza. 12 Banu abanvunaana tibanjajiirye nga njakana n'omuntu yenayena omu Yeekaalu, ooba nti waliwo eikumbaaniro lyonalyona ooba omu kifo ekindi kyonakyona omu kibuga ekinabbairimu nga nsasamaza abantu. 13 Era, tibeezya kukuwa bukakafu bw'ebyo ebibandumiriza atyanu bati nabikolere. 14 Wazira, njatulira kinu omu maisogo nti nsinza Kibbumba wa bazeiza baiswe ng'omusengereri w'eNzira ya Musengwa, eyo ibo egibeeta nambu kibbula ekiri n'enjikirirya encaamu. Nze njikiririrya mwebyo byonabyona ebiri omu Mateeka ga Musa, n'ebyo abanaabbi ebibawandiikire. 15 Era ndi n'eisuubi linyere eeryo omu Kibbumba nga ibo bona abanyere eribali nalyo liti abantu abatuukirirye aamo n'abo abakola ebibbibibi bonabona balizuukira. 16 Kagira neefaaku buliijo okubba n'omwoyo ogutanvunaana kubba na musango gwonagwona omu maiso ga Kibbumba n'omu maiso g'abantu.

17 "Oluzwanyuma lw'okutabbaawo okumala emyanka egyera, n'airire omu Yerusaalemi okuleetera abantu b'omwigwanga lyange

ebintu eby'okubbeera abadoobi mwibo, aamo n'okuwaayo ebirabo eeri oKibbumba. ¹⁸ Nabbaire-so nankamaliirirya okukola omukolo ogw'okusuuka omutukulye tete, ni banjajirya omu luuga lw'eYeekaalu. Tinabbaire mu kiziima ky'abantu naire, era omu kaseera ako tiwabbairewo kutabanguka kwonakwona. Okutoolaku nti, ananyere awo wabbairekuuwo aBayudaaya okuzwera omwitwale ly'Asiya. ¹⁹ Era ibo niibo abankasaaniire okubba aanu omu maisogo bandumirize ooba nga bali n'ekibanvunaana. ²⁰ Nga tiniikyo, aale oleke abanyere banu abali aanu batumule abba nga waliwo omusango gwonagwona ogubanvumbwireku bati nabbengere owebampozeserye ku ludi omu Lukiiko oLufugi. ²¹ Okutoolaku koizi nga banvunaana kiidi ekimo kyonkani ekinabaatuliire nga njemereire omu maiso gaabwe nti, 'Muli kumpozesa olwatyanu lunu lw'okubba nti ntumula oku kuzuukira.' "

²² Awo oFirikisi, engeri egiyabbaire amaite kiwanvu oku bikwata oku kibbula ky'abo abaikiririrya omu Nzira ya Musengwa nago, n'ayemererya okuwulisisya omusango ng'akoba ati, "Omuduumiri w'abaisulukale, oLiisiya oweyaliizira wenalisalira omusango gwanywe." ²³ Awo n'alagira omukulu w'ekibinja ky'abaisulukale okukuuma oPawulo nga musibe neye nga bamulekerakuuku akabbanga ni yeetaaya era nga mpaawo mukaagwawe kadi

moiza ogubaloberya okwiza okumubbeeraku.

²⁴ Owewabitirewo enaku egyera, oFirikisi n'aiza n'omukaliwe oDulusira, eyabbaire oN-amuyudaaya. Awo n'atumisya oPawulo ni bamuleeta, n'amuwulisisya ng'atumula ebi-bono ebikwata oku kwikiririrya omu Kurisito oYesu. ²⁵ Awo oPawulo oweyatuukire oku kuzonzola ebikwata oku nsonga y'obutuukirirye n'oku muntu okwefuganga, n'oku lunaku oKib-bumba olwayaba okusaliraku omusango, oFirikisi n'atya. Kale n'akoba oPawulo ati, "Eby-otumwireku byamala olwatyanu, osooke okome awo. Era okange, tete owenalisuna akaseera nalikweta." ²⁶ Waire nga oFirikisi okutya kwabbaire dala kumukwaite olw'ebyo oPawulo ebiyabbaire amukobera, neye era iye mudi yabbaire asuubira ati oPawulo yamuwa enguzi. Kagira yeefudangaku okumweta emirundi n'emirundi okulonsya naye.

²⁷ Oluzwanyuma lw'emyanka mibiri okubitawo, omusaiza ogubeeta oPolukiyo Feesito n'alya obukulu okusikira oFirikisi. Neye era, oFirikisi oweyabbaire ateera obukulu, olw'okutaka aBayudaaya basigale nga bamusiima, n'atateera oPawulo, atyo n'azwawo n'amuleka ng'akaali musibe.

25

Okwewozyaku omu maiso ga Feesito

¹ OFeesito oweyatuukire omwitwalerye okutandiika okufuga, era nga yankamala omu kibuga e Kaisaaliya enaku isatu,

n'azwakuumu n'aniinaniina okwabaku e Yerusaalemi. ² Owaatuuka eeyo, abakabona abakulu n'abeekubbemberi b'aBayudaaya ni baaba egyali okumukobera ng'owebabbaire n'ebibavunaana oPawulo. Era nga bamwekungirira bati, ³ olw'ekisa-obusa abakole kusani, alagire bacuuse oPawulo bamwirye e Yerusaalemi. Omu kusaba oFeesito ekyo, kaisi babbaire bakolere omupango gw'okwekumira oPawulo omu nzira ng'abamwirya e Yerusaalemi bamugwerenkerere bamwite. ⁴ Iye oFeesito n'abairamu ati, "OPawulo bamukuumira mu Kaisaaliya, era mbona zena onyere tinaalwe munu, ngonu natira okukangayo omu wangu. ⁵ Kale abeekubbemberi baanywe baize twabe na nze nga nkangayo, kaisi eeyo gibabba bavunaanire omusaiza oyo, bamulumirize emisango."

⁶ Oluzwanyuma lwa Feesito okumala omu Yerusaalemi nabo enaku egindi ooti munaana kwikumi, ni baserengeta okwaba e Kaisaaliya. Olunaku olwairireku, oFeesito n'ayeta ekooti okutyama, era n'alagira baleete oPawulo omu maisoge. ⁷ Owebatuucirye oPawulo, aBayudaaya abazwire e Yerusaalemi ni beemerera okumwesitirira, ni batandiika okumulumiriza emisango egy'amaani mingi neye egibatezya na kukakasa.

⁸ Awo oPawulo ni yeerwanaku ati, "Nze tinkolangaku kintu waire kimo ekivuna amateeka g'aBayudaaya ooba ekibebenyesya eYeekaalu, ooba okutenguwa okabaka w'aBalooma oKaisaali."

9 Neye oFeesito, olw’okutaka aBayudaaya okumusiima, n’abuulya oPawulo ati, “Eky’okukutwala Yerusaalemi eeyo gibabba bakuwozeserya emisango ginu omu maiso gange iwe okibona otya?”

10 OPawulo iye n’amwiramumu ati, “Mbona n’egyendi aanu njemereire mu kooti omu maisogo iwe onyere omoiza oku balamuzi, okabaka oKaisaali abeyawaire obwezye okuwozesyanga abantube, era anyere aanu gibateekwa okumpozerya. Mbula kintu kadi kimo ekinabbengere oku Bayudaaya, era wena onyere ng’owokimaite okusani. 11 Singa waliwo eit-eeka erinavunire ni nkola ekintu ekisaanira nze kumpa kibonerezo ky’okufa, eky’okunjita tindi kukigaana. Neye engeri aBayudaaya banu egibandumiriza bintu ebitali bituuce, mpaawo omuntu yenayena omu mateeka ali n’obwezye okumpaayo egibali. Nga kityo, njijuliire egiri okabaka w’aBalooma!”

12 Awo oPawulo oweyatumwire ekyo, oFeesito n’acuukira ab’akakiiko ni beegeyamu, kaisi oweyamalire, n’airamu oPawulo ati, “Oijuliire kabaka w’aBalooma, aaso e wa kabaka giwaaba.”

OPawulo omu maiso g’Agulipa

13 Oluzwanyuma lw’enaku ntono, okabaka Agulipa n’omukaliwe oBberuniike ni baiza omu Kaisaaliya okwaniriza omufugi omuyaaka, oFeesito. 14 Engeri egibabbaire awo naye ni bamala enaku egyeraku, oFeesito n’abakoberaku oku Pawulo ati, “Aanu ndiwo n’omusaiza, iye omufugi oFirikisi oguyalekeremu nga

musibe. ¹⁵ Atyanu, owembeereire omu Yerusaalemi, abakabona abakulu n'abantu abakulu omwigwanga ly'aBayudaaya baizire egyendi okunkobera ebibamuvunaana era ni bansaba bati mmusalire omusango gw'okufa.

¹⁶ "Neye nze ni mbairamu nti, 'Bbe. Timpisa yaiswe aBalooma okusalira omuntu omusango okumusinga ng'akaali kusangaana maiso ku maiso nabadi abamuwaabiire okwewozyaku oku musango ogubamuvunaana. ¹⁷ Kagira owebaizire aanu, zena tinalwire. Olunaku olwairireku, n'atyaime omu ntebe yange ey'obulamuzi, ni ndagira baleete omusaiza nago.

¹⁸ Neye abo abamuwaabira owebeemereire omu kooti, bakayire okumuvunaanaku omusango waire gumo, kwegyo nze eginabbair nsuubiriramu. ¹⁹ Kaisi babbaire n'okayaani akati wa ibo naye ku bintu ebifa ku diini yaabwe n'oku musaiza moiza ati ogubeeta oYesu, eyeefeereire n'okufa neye iye oPawulo nago ogwakoba nambu mwomi. ²⁰ Ntyo ni binsobera engeri egimpezya okubuulirirya okuteegera ebifa oku nsonga egyo. Kale ni mbuulya oPawulo abba ng'ayankatakire okwaba e Yerusaalemi bamuwozeserye yeeyo emisango egyo. ²¹ Neye iye oPawulo n'aijulira ng'asaba ati abaisulukale bamukuume paka okabaka w'aBalooma onyere oweyaliramula omu musango gunu. Kale zena ni ndagira nti bamukuume paka owenalimuweererya e wa Kaisaali.' "

²² Awo Agulipa n'akoba oFeesito ati, "Zena onyere nankatakire okwewuliriraku

omusaiza oyo ebyatumula.” OFeesito atyo n’amwiramu ati, “Kale n’amukwetera eizo wena n’omwewuliriraku.”

²³ Eizo, Agulipa n’omukaliwe oBberuniike ni batuuka akati omu kubbuubba n’okulaga ekiitiisya okw’amaani. Owebatuukire, ibo aamo n’abantu abakulu omu maje era n’abantu ab’ekitiisya omu kibuga ekyo ababeerekereku ni baingira omu kizimbe ekooti omu yatya-manga. Owebatyamikicirye, omufugi oFeesito n’alagira ni baleeta oPawulo. ²⁴ Owebaingiirye oPawulo omu kooti, oFeesito n’akoba Agulipa ati, “Sebo kabaka Agulipa, era aamo na in-ywe nywenanywena abakumbaine aamo na iswe aanu, mubona omusaiza onu! ABayu-daaya bonabona bamunsabire nga ndi omu Yerusaalemi era n’owenabbairi nga njirire aanu, nga bamukooka bati, “Tasaaniire kumuleka nga mwomi!” ²⁵ Neye nze ni nkivumbula nti dala mpaawo kisobyo ekiyakolere ekigira n’asaanira kumwita. Neye iye onyere oweyai-juliire e wa kabaka w’aBalooma oKaisaali, zena ni nsalawo nti namuweereryayo. ²⁶ Wazira obugosi buli buti, mbula nsonga enkakase eginawandiikira omusengwa wange. Kagira mmuleetere omu maiso gaanywe, eino eino omu maisogo, kabaka Agulipa, ng’ekingenderera kiri kiti, oluzwanyuma lwa iwe okumubuuliriryaku, amo naku ni nsuna ekimmuwandiiikaku. ²⁷ Ekyo kityo olwakubba mbona nga tikyawe makulu okuweererya omusibe eeri omuntu ogondi amantalaga nsongaki enanyerenyeere egibamu-vunaana.”

26

Empozya ya Pawulo eeri Agulipa

¹ Awo Agulipa n'akoba oPawulo ati, "Aaso tukwikiriirye otandiike okwewozyaku." OPawulo atyo n'agerya n'engaloye okuwa okabaka ekitiisya, n'atandiika okwewozyaku ati: ² "Sebo kabaka Agulipa, nesiimire ino okubbaaku n'akakisa okwemerera omu maisogo olwatyanu nga newozyaku mwebyo byonabyona aBayudaaya ebibanvunaana. ³ Era aate okusingira nakimo olwakubba kiti iwe omaite nakusani buli kimo ekikwata oku mpisa gy'aBayudaaya era n'enjawukana egiri akati wa ibo egizwaku okayaani. N'olwekyo, nkwegairiire owulisisye n'obuguminkiriza ebinjaba okukukobera.

⁴ "ABayudaaya bonabona bamaite ng'owentambwirye obwomi bwange kasookeede bambyala, okusookera kimo nga ndi oku kyalo oku bambyala, era n'owenabbairi omu Yerusaalemi. ⁵ Bamaite okumala eibbanga atyanu eryera era beezya n'okuwa obujulizi eabba batakire. Era omu by'ediini nabbaire Mufalisaayo, ekibbula ekyekeenanya eino omu kusengererya n'okutuukirirya ebyo ediini yaiswe ebyetaka. ⁶ Era n'okwemerera aanu omu maisogo okumpozesa olwatyanu ndiwo lw'okubba nti, nsuubirira mwekyo oKibbumba ekiyasuubizire abazeiza baiswe, ati yalitusindikira oKurisito. ⁷ Era ekisuubize ekinyere ekyo niikyo abantu baiswe bonabona

abagwa omu bika eikumi na bibiri abaweererya oKibbumba omusana n'obwire n'obumaliriri obubitoriri, ekibasubira okubona nga kituukirira. Neye waire bityo, w'ekitiisya kabaka, lwa kubba na suubi oyo zena niikyo ekigira aBayudaaya ni banvunaana. ⁸ Lwaki inywe Bayudaaya kinu ekyo Kibbumba okuzuukiza abantu kibawulikikira ng'ekintu ekimuteezya kwikirirya?

⁹ "Nze zena e nyumaku eedi nakitwalanga nti ndi n'okukola kyonakyoona ekinjezya okukaisya abo abaikiririrya omu liina lya Yesu oyo ow'e Naazaleesi. ¹⁰ Era ekinyere ekyo kinakolere n'owenabbairi omu Yerusalemi. Oku lw'obwezye obunasunanga okuzwa eeri abakabona abakulu, tinakomere ku ky'okudyakanga olwebe lw'abatuukirirye omu mabbusu kyonkani, neye n'owebabasaliranga ogw'okufa, zena nga njikirizagana n'ekyo ekibabasalire. ¹¹ Emirundi mingi nga ntambula wenjaza amakumbaaniro limo ku limo, okubasuupa mbakwate bababonereze, nga mbakaka n'okubakaka beegaane oYesu. Era ekiryi ekinene ekinabbairi nakyo kwibo owekyakaalime mu nze, ni nnyongeraku n'okuwulukanga okwaba omu kibuga ebitali by'omu kyalo ekyaiswe, mbayiigaanie."

OPawulo alonsya oku kucuukakwe

(Bik 9:1-19; 22:6-16)

¹² "Lumo n'abbairi oku kigendererwa ekyo, nga njaba mu kibuga e Damaasiko, awo-so nga mmalire okusuna obwezye n'ebiragiro

okuzwa eeri abakabona abakulu. ¹³ Neye nga ndi omu nzira, sebo kabaka, oku saawa ooti mukaaga egy'omusana, ni mbona ekitan-gaala okuzwa omwigulu ekikiraku eky'eisana, nga kimoleka okunneruguulirirya nze era n'abo abenabbairi nabo omu lugendo. ¹⁴ Awo swenaswena ni tuweera ansi, era ni mpulira eigono erinkoba omu lutumu oLwebbulaniya liti, 'Sawulo, Sawulo! Lwaki onjiigaania? Ala okwe-naanjisya oku mbaali gy'omu kijooko weerumya niiwe onyere.' **

¹⁵ "Nze ni mbuulya nti, Musengwa, niiwe onaanii? Iye oMusengwa n'anjiramu ati, 'Ninze oYesu ogwoli kuyiigaania. ¹⁶ Aale atyanu osetuke oyemerere. Nkubonekeire ng'ekindiku kukulonda obbe muweererya wange era ng'omujulizi eyakobera abantu ebyo ebiweboneireku olwatyanu niki ekyendi n'ebyo ebinakulagisya oweneebonekesyanga egyoli. ¹⁷ Nakununulanga okuzwa eeri abantu b'eigwangalyo aBayudaaya era n'aBatali Bayudaaya. Ndi kukutuma egibali ¹⁸ okubatuucaaku obukwenda bwa Kibbumba obwabalibulya amaiso bubatoole omu ndiki-irya y'ekibbikibbi baire omu kitangaala bakole ebyobutuuce. Ekikoba kiti, bazwe omwifuge lya Sitaani baire eeri oKibbumba, kaisi basune okubasoniya ebibbibbi byabwe oteekeku n'okusuna n'omugabo aamo n'abenatukwirye olw'okunjikiririyamu.' "

OPawulo alonsya oku buweereryabwe

* **26:14** 26:14 Ooba, OLwalamaiika.

19 “N’olwekyo, kabaka Agulipa, zena tina-jeemeire ebiragirow ebinasunire omu kwolesebwa okwo okwazwire omwigulu. 20 Omu kubituukirirya, nasookeire ku bantu b’omu Damaasiko, ni njira oku b’omu Yerusaalemi, aamo n’omu Buyudaaya mwonamwona, kaisi ni njira oku Batali Bayudaaya. Nalaabbanga egibali nti beenenye baire eeri oKibbumba, era bakole ebikole ebiraga okukakasa biti dala beenenyere. 21 N’olwekyo kyagirire aBayudaaya ni bankwata nga ndi omu Yeekaalu era ni bagezyaku okunjita. 22 Neye paka atyanu oKibbumba akaali ambeera, era ngonu n’atyanu njemereire aanu ndaabba eeri abantu bonabona, ab’ebitiisya n’abayejere kyekimo. Ebimbakoba niiby ebyere ebyo abanaabbi aamo n’oMusa ebibatumwire bati niiby ebyalibbaawo. 23 Ekikoba kiti, bakobere bati oKurisito yabbairateekwa okugada, era bati olwa iye okubba niye eyasooka okuzuukira, yalimanyikisya abantube aBayudaaya aamo n’aBatali Bayudaaya ekitangaala eky’okulokoka.”

24 Awo oPawulo ng’akaali awa okwewozyakukwe, oweyaguunyire kwekyo, oFeesito n’amwasyamikira okumusala akalimi ati, “Pawulo, ogwire iralu! Okusoma eino okuwasomere kuli kukutabula-butabuli mutwe iwe.”

25 Neye oPawulo n’amwiramumu ati, “Tingwire iralu, w’ekitiisya Feesito. Ebibono ebintumula bituuce era birimu amakulu. 26 Okabaka Agulipa

ebyo abimaite nakusani, kagira mbimukobera nga tindumamu bibono, era nkakasa nti mpaawo kadi kimo kwebyo ekyatamaite, olwakubba tibyabbairewo mu mbiso. ²⁷ Waama kabaka Agulipa, aale toikiririrya mwebyo abanaabbi ebibawandiikire nga bituuce? Mmaite nti obikiririryamu.”

²⁸ Awo Agulipa n’akoba oPawulo ati, “Neso omu kaseera akatono akati oseega oti oyezya okunsimoolya n’oncuusa zena okubba oMukurisitaayo dala?”

²⁹ OPawulo iye n’amwiramumu ati, “Abba mu kaseera kampi ooba kawanvu, nze ekinsaba oKibbumba kiri kiti tiniwe wenkani neye n’abo bonabona ababbairi bampulisisya olwatyanu, basuuke nga nze owendi, okutoolaku kinu eky’okubba omusibe.”

³⁰ Awo okabaka oweyaboine bityo, iye aamo n’omufugi oFeesito, n’oBberuniike, n’abantu abandi bonabona ababbairi batyaime nabo ni basetuka ni batandiika okuwuluka omu kooti. ³¹ Bawulukanga bakobangana bati, “Titubona kintu kadi kimo naire omusaiza oyo ekyakola ekizweraku n’asaanira kumwita ooba okumusiba.”

³² Agulipa n’akoba oFeesito ati, “Omusaiza oyo kale bankamuteereire dala singa tikubba kiti yayjuliire eeri okabaka w’aBalooma.”

27

OPawulo asimbuka okwaba e Looma

¹ Awo owebamalire okusalawo bati tuniine meeri okwaba e Itale, iye oPawulo n’abasibe abandi ni babakwatisya omusaiza ogubeeta

oYuliyo, omukulu w'ekibinja ky'abaisulukale ekibeetanga eKikoosi kya Kaisaali Agusito. ² Tutyo ni tukwata emeeri eyabbaire yatira okusimbuka oku mwalo awo ng'ezwire mu kibuga Adulamitiyo eky'omwitwale ly'Asiya. Era ni tusimbuka nga tubita oku myalo egiri oku mbale mbale kw'eitwale eeryo. N'omusaiza ow'e Make-dooniya ogubeeta Esitaluuko eyabbaire azwera omu kibuga e Sesalonika yena yabbaire na iswe.

³ Oku lunaku olwairireku, ni tutuuka oku mwalo e Sidoni era oYuliyo, omu kubitya oPawulo okusani, n'amuganya okwaba egiri abakaagwabe bamuweeku ebyetaago.

⁴ Okuzwera awo e Sidoni, ni tuseyeeya tete okwaba oku kizinga oKupulo. Olw'okwebbala ogumpunga ogwabbaire gutuzwa omu maiso, ni tukibitaku nga tukikimitira ku lubba lwakyo okubula ogumpunga ogw'amaani.

⁵ Owetwakimalireku, ni tuseyeeyera awaweeru oku gunyanza, omu kitundu kyagwo ekyaba paka kukwata ku lukalu lw'amatwale g'e Sirisiya n'e Panfiriya, paka owetwaigukire omu kibuga e Miira, omwitwale ly'e Liisiya. ⁶ Awo omukulu w'ekibinja ky'abaisulukale n'asunawo emeeri eyabbaire ezwa omu kibuga Alekizandereya ng'eyaba omwitwale ly'e Itale, ni tuginiina, ni twaba.

⁷ Awo ni tuseyeeya mpola mpola okumala enaku egyera era omu bugosi obubitiriri, ni twigererera ekibuga oKunido, oku mbale mbale okw'eitwale ery'Asiya. Era olw'ogumpunga ogubitiriri ogwatukaisirye okubitira egitwabbaire tutakire, ni twira tubitira mbale mbale

w'ekizinga oKuleete, oku lubba lwakyo olu-tatuukaku ompunga ow'amaani, oolwo olulin-giriire omutala gw'e Salumooni. ⁸ Era ni tusey-eeyera omu bugosi obubitoriri ni tubita okumpi kumpi n'olukalu e mbale mbale waakyo. Era ni tutuuka oku mwalo ogubeeta eMyalo eMitereeri, ogwo nga guliraine ekibuga oLaseya.

⁹ Owetwatuukiire awo twabbaire tufiriirwe ebiseera bingi ino. Era wona nga n'okuseyeya atyanu kw'akabbikabbi, n'olunaku lw'ekisiibo lwabbaire lubitire. N'olwekyo oPawulo n'alabula abantu ¹⁰ ati, "Basebo, nze olugendo lunu lumbonekeire ng'olwatusuukira olw'akabbikabbi, era singa twakalala nalwo, lwatuuka n'okutuzweramu okubebenyeya emeeri era n'okufiirwa ebintu ebigirimu aamo n'obwomi bwaiswe." ¹¹ Neye omukulu w'abaisulukale iye omu kifo ky'okuwulisisya Pawulo ebiyakobere, yasalirewo kwabira ku biidi oyo atwala abagimbi b'emeeri n'onanyereyo ebibasalirewo, bati tweyongereyo n'olugendo. ¹² Aate era engeri omwalo ogwo ogutwabbaireku egigwabbaire tigusaanira okweigamisyaku emeeri omu biseera by'obuwolondoki olw'ogumpunga okubba ogubitoriri, abanaiswe abakira obungi bona ni basalawo tuseyeye tweyongereyo. Babbaire basubira bati amo ni twezya okutuuka e Foiniki tweigame yeeyo. Omwalo ogwo gwabbaire ku kizinga ky'e Kuleete, nga gulingiriire mu mankati g'ekitundu ky'e maserengeta w'e bugwaisana n'ekitundu ky'e mambuka w'e bugwaisana ogumpunga

egiguteezya okutuuka.

Ogumpunga oku nyanza

¹³ Ompunga ow'eiwooyo azwa olubba lw'e maserengeta oweyatandiikire okufuwa, abagimbi ibo baseegere bati atyanu basunire ekibeetaaga okubeezyesya okutuuka e Foiniiki. Awo ni basimbula meeri, era ni baaba nga baseyeeyera kumpi kumpi n'olukalu lw'ekizinga oKuleete. ¹⁴ Neye oluzwanyuma lwa kaseera katono, ogumpunga ogw'amaani, eriina bati, "E mambuka y'e buzwaisana" ni gufuwa okuzwa oku kizinga. ¹⁵ Awo emeeri n'eraalira omu gumpunga nga teyezya okweyongera omu maiso, era swena ni tugireka n'eyaba n'ogumpunga.

¹⁶ Awo ni twaba tubita oku lubba lw'e maserengeta lw'akazinga akebeeta oKawuda, ompunga ow'amaani eino egyatatuuka. Era eeyo ni twezya okulamyaka akaato k'empongo neye nga luzwanyuma lw'okufambikana ino. ¹⁷ Owebamalire okukaniinisya omunda, ni bakwata emiguwa ni bagibitya ansi w'emeeri okugyeruguulirirya bagisibe yeekwate aamo eyezye okuguma. Era olw'okutya bati demba ompunga n'anaanisya emeeri omu ntuumo gya musenye egiri ansi w'amaizi oku mbale mbale kw'enyanza awo omu kitundu ky'e Sayiritiisi eky'omu Liibbiya n'etubira, ni baica enanga, kaisi ni bagireka ng'eyaba n'ompunga.

¹⁸ Kale awo ogumpunga ni gweyongera okucukunca emeeri n'etuuka n'okutandiika okuwugawugana. N'olwekyo, okukerucaaku

obuzito bw'emeeri, olunaku olwairireku abakoli baaku ni batandiika okudyaka omu nyanza emigugu egyabbaireku. ¹⁹ Era n'olunaku olwairireku, ibo abanyere n'engalo gyabwe, ni badyaka ebimo oku bintu ebibakolesya okugimba emeeri. ²⁰ Awo ni tumala enaku egyera nga titubonaku isana ooba nkota olw'ebireri era n'ogumpunga nga gweyongerera kimo n'amaani. Era oku nkomerero osuubi yenayena ow'okulama n'atuuka n'okutuwaamu.

²¹ Oluzwanyuma lw'abantu okumala eib-banga awo wonawona nga tibalyaku, oPawulo n'ayemerera omu maiso ga buli moiza n'akoba ati, "Basebo, aale singa mwampulisirye, ni tutaseyeeya okuzwa e Kuleete, nga twabbaire twewalire okwonooneka n'okufiirwa ebintu tuti. ²² Neye era atyanu mbakoba nti mugume emyoyo, olwakubba mpaawo kadi moiza kwinywe eyaafa, wazira emeeri iyo eyaba kubebenyeka olwa mpunga. ²³ Ekyo kityo olwakubba omu kiire ekibitire, omalaika okuzwa egiri Kibbumba wange era ogumpeererya yaizire n'ayemerera egyendi ²⁴ n'ankoba ati, 'Pawulo, tiwaatya. Oku-taka kwange kuli kuti, oli n'okwaba e Looma oyemerere omu maiso ga kabaka w'aBalooma akuwozesye. Kagira oku lulwo, oKibbumba ayaba okulamy abo bonabona abali na iwe omu meeri.' ²⁵ Kale basebo, timwawaamu amaani, olwakubba nze neesiga oKibbumba nti kyabba kityo ng'owankobere. ²⁶ Neye emeeri iyo yatuwunjula n'ebbaaku n'ekizinga kyonakyona okuyatusuka."

Okubandisya emeeri

27 Okwaba okutuuka omu kiire eky'eikumi na bina kasookeede ogumpunga gutandiika ng'emeeri ekaali eyaba n'ogumpunga, awo ng'atyanu tuli ku nyanza egibeeta Aduliyaatiika. Omu kiire ekyo, ooti-so mu kiire akati, abagimbi b'emeeri ni bagereesa bati baseseegereire olukalu. 28 Awo ni bamuma omu maizi ekipima, era okwaba okubona ng'owaabiriri buli emita 40. Owetweyongeyirekuuyo katyayi kati, tete ni bapima era okwaba okubona nga giri emita 30. 29 Awo obuti ni bubakwata bati singa tweyongerayo demba emeeri yaiswe n'ebanda olubanda lw'eibbaale. Kale ni baica omu nyanza enanga enzito ina egy'emeeri oku lubba olw'ekitundu eky'e nyuma, kaisi awo ni baira mu kusaba bati obwire butire buce.

30 Awo abagimbi b'emeeri ni baica akaato kadi ak'empongo omu nyanza nga beekolesya ooti bagenderera kukaabiramu baabe baice omu nyanza enanga ey'oku lubba olw'ekitundu eky'emeeri eky'omu maiso aate nga babbaire bagezyaku kwiruka bazwe omu meeri. 31 Neye oPawulo n'akoba abaisulukale n'omukulu waabwe ati, "Ala abantu abo owebaazwa omu meeri munu, inywe timwalame." 32 Kale abaisulukale ni basala emiguwa egikwaite akaato k'empongo ni kagwa omu nyanza.

33 Nga kwatira okuca, oPawulo ni yee-gairira abantu bonabona okubbaaku n'akebalya ng'akoba ati, "Lunu olunaku lw'eikumi na ina nga muli beeraliikiriri, neenu ebida bikalu; mukaali okulyaku akantu, ompunga yankatandiikiire. 34 Aale atyanu mbegairiire, mubbeeku

n'akemulya mwezye okubbaawo demba ni mufa enzala. Mpaawo kabbikabbi kadi kamo aka-batuukaku.” ³⁵ OPawulo oweyamalire okutumula ebyo, n'atoola omugaati, n'asaba oKib-bumba nga yeebalya, awo nga bonabona balin-giriire. Oweyamalire ekyo, n'aguvunavunamu, n'atandiika okulya. ³⁶ Awo-so bonabona atyanu ni baguma emyoyo, bona ni balya. ³⁷ Abantu ababbaire omu meeri swenaswena aamo twab-baire 276. ³⁸ Owebamalire buli moiza okulya n'aikuta, ni batandiika okudyaka omu nyanza ensawo egy'engaano egyabbaire oku meeri ewukuukeku.

Emeeri esusungulika

³⁹ Owekwaceire, abagimbi ni balengera olukalu neye ni bakaya okumanyica eriina ly'ekyalo nago ekitwabbaire twigukireku. Neye era, ni babonawo eisaga ly'oku nyanza eryabbaireku omwalo gw'olusenyese nye. Okwo niikwo okubasalirewo bati basimbye emeeri. ⁴⁰ Awo ni basala emiguwa egyabbaire gisibire enanga ni bagitiica, batyo ni bagireka ni gigwa omu nyanza. Bakolanga ekyo neenu basibindula n'emiguwa egyabbaire gikwatiriire odudumo e ngulu. Awo ni baanika emanvuuli ey'omu maiso kaisi ompunga n'afuwa emeeri okubasimbya oku lukalu. ⁴¹ Neye, owebatuukira oku lukalu, emeeri, n'ekubba ekitinti kya musenye. Awo ekitundu ky'emeeri eky'omu maiso ni kingirira nakimo mudi ni kyesibiramu, nga tikyezya waire kwetengeetya. Ekitundu eky'e nyuma ikyo,

olw'entitiryo ey'amayengo ag'amaani agabbair e gagikubba okuzwa e nyuma, ni kiskusungulika.

⁴² Awo abaisulukale ni bateesa bati baite abasibe demba abamo ni basaanya ni basodokawo. ⁴³ Neye iye omukulu w'abaisulukale, olw'okutaka okulamya oPawulo, n'abaloberya okukola ekyo. Iye, omu kifo ky'ekyo, n'alagira ati abo abeezya okusaanya niibo ababba basooke okwemuma omu maizi basaanye batuuke oku lukalu. ⁴⁴ Badi abandi abatezya okusaanya ibo basenjeryeku nyuma nga beekwaite oku biyande by'embaabo ooba oku bitundutundu by'emeeri. Omu ngeri eyo, bonabona ababbair oku meeri ni batuuka oku lukalu nga boomi.

28

OPawulo oku kizinga e Malita

¹ Owetwamalire okutuuka oku lukalu nakusani, ni tukivumbula tuti kaisi ekizinga nago bakyeta Malita. ² Abatyami baaku batulagire ekisa, ni batubitya nakusani. Era olwakubba kwabbair kwa ikendi era nga n'embeera y'obwire y'obuwolondoki bubitiriri, batukumiire ekisiki kya musyo ni batweta swenaswena okwota. ³ Awo oPawulo n'ayaba n'asolonga ekinywa ky'enkwi, n'akireeta. Neye oweyabbair agiteeka oku musyo, onameero wa mpiri owa saagwa n'afulumuta okuzwa omu kinywa ekyo, ng'airuka eibbugumu lya musyo, n'aboiza oPawulo engalo era n'amwenywiziryaku tayi. ⁴ Abantu b'oku kyalo okwo owebaboine ng'ompiri alereejera oku ngalo ya Pawulo, ni bakobangana bati,

“Mama, omusaiza onu dala mutemo. Waire ng’awunukire okufeera omu nyanza, ogasani ogubeeta bati Bulamuzi tiyamuganye okusigala nga mwomi.” ⁵ Neye iye ni yeekunkumulyaku ompiri oyo, ompiri n’agwa omu musyo, iye oPawulo amantatuukaku kabbikabbi konakona. ⁶ Abo ababbairero ni bakuumirira nga basuubira bati esaawa yonayona oPawulo yabbimbisana ooba yaagwa eedi lumu nafa. Neye owebakuumiriire okumala eibbanga nga tibabonaku kabbikabbi akamugwaku, ni bacuuka ebiseego, ni batandiika kuseeganga bati oPawulo kiboneka yabbairero nkuni.

⁷ Okumpi kumpi aawo n’ekifo egibabbairero bakumbaaniire wabbairero emisiri gy’omusaiza eyabbairero nga niye omwami w’oku kizinga ekyo, eriinalye bati Pabbuliyo. Omusaiza oyo n’atweta okumucaaliraku e wuwe, era owetwabire, ni tumalayo enaku isatu nga tulya ekigeni. ⁸ Ebiseera ebyo, oiteeye yabbairero mu buliri nga mulwaire wa musuuja n’ekiidukano ky’eisaaye. Awo oPawulo n’ayabayo n’aingira omuyabbairero okumubona. Oweyamuteekereku engalogye oku mutwe n’amusabira, omusaiza oyo n’alama. ⁹ Ekyo owekyatuukirewo, n’abalwaire abandi bonabona ababbairero oku kizinga okwo ni baiza egyali, era ni babalamya. ¹⁰ Awo, ng’engeri y’okutuwa ekitiisya, ni batuweera nakimo ino ebirabo eby’enjabulo, era owetwatuucirye ekiseera ky’okuseyeeya okuzwayo ni batugangirya byonabyona ebyo ebitwabbairero twetaaga nga tuli omu lugendo lwaiswe.

Okuzwa e Malita okwaba e Looma

¹¹ Oluzwanyuma lw'okumala awo emyeri misatu, ni tuniina omu meeri eyabbaire yona eye-igamire oku kizinga ekyo ebiseera by'emyeri egy'obuwolondoki. Emeeri eyo yabbaire ezwera mwAlekizandereya era ng'eriku ekifaananyi ky'amagasani amalongo, omoiza waaku bati Kasito kaisi omwinaye bati Poluki. ¹² Awo ni tuzwa oku kizinga e Malita, ni tutuuka oku mwalo e Sirakuuse, era ni tumalayo enaku isatu. ¹³ Okuzwa awo, ni tweyongerayo n'olugendo, ni tutuuka oku mwalo e Legiyaamu. Owetwamaliireyo olunaku lumo, ompunga azwa olubba lw'e maserengeta n'aiza. Era oku lunaku lwokubiri ni tutuuka oku mwalo e Putewooli. ¹⁴ Eeyo twajiiryeyo aboluganda, era ni batwaniriza tumalekuuku nabo esaabbiiti moiza. Era oluzwanyuma, ni twaba e Looma. ¹⁵ Aboluganda ab'omu kibuga ekyo owebawulire bati twaba, ni batusengesyaku. Abamo baizire paka mu kifo ekibeeta e Sokooni n'abandi ibo ni batuukira nakimo mu kifo ekibeeta eBisulo eBisatu. OPawulo oweyaboineku aboluganda abo, ni yeebalya oKibbumba era ni kimwiryamu amaani.

OPawulo ng'ali omu Looma

¹⁶ Owetwatuukire omu Looma, oPawulo ni bamwikirirya okubbanga yenkani, ng'ali na mwisulukale amukuuma tiyasodoka.

¹⁷ Nga wabitirewo enaku isatu, oPawulo n'ayetesya abeekubbemberi b'aBayudaaya ababbaire omu Looma bakumbaane. Awo, oPawulo n'abakoba ati, "Boluganda,

newankubbaire nga mpaawo kibbikibbi ekinakolere eeri abantu b'eigwanga lyaiswe ooba omu mpisa gyaiswe egyo egitwasunire okuzwa eeri abazeiza baiswe, bankwatiire omu Yerusaalemi, ni bampaayo ng'omusibe omu ngalo gy'aBalooma. ¹⁸ Owebampozese nye ni bakivumbula nga tinkolangaku kintu kadi kimo ekibbikibbi ekigira ni nsaanira okunsalira ogw'okufa, ni bataka okunteera. ¹⁹ Neye ekyo aBayudaaya ab'omu Yerusaalemi owebakyakanisiryeye, ni nkayaku ekindi kyonakyona ekyokukola okutoolaku okwijulira e wa kabaka w'aBalooma niiye abba alamula ensonga gyange. Nakolere ntyo tirwakubba kiti nabbaire n'ekintu kyonakyona ekinvunaana abantu b'eigwanga lyange. ²⁰ Olw'ensonga eyo, kagira mbeetere mbasisinkane era mbasonzolare niki ekigira ndi musibe. Ndi musibe olwakubba nkobera abantu ebifa kw'oyo iswe aBaisirairi ogutusubira okwiza okutulokola."

²¹ Awo ibo ni bamwiramu bati, "Iswe titusunangaku bbaluwa waire moiza okuzwa egiri abanaiswe ab'omwitwale ly'e Buyudaaya ekutumulaku. Era, waire oku Bayudaaya abanaiswe nenca abaiza munu okuzwa eeyo, mpaaku kadi moiza kwibo eyabbaire akuloopere egituli ooba okukutumulaku ekintu ekibbikibbi kyonakyona. ²² Neye era, twankatakire okumanya enseegayo, olwakubba tumaite tuti buli wantu ab'enjikirirya eyo, abantu babazumirira."

²³ Awo ni balagaana n'oPawulo olunaku

olundi era kwolwo abantu abo ni baiza n'abanaabwe abandi bangi awo omu kifo oPawulo egiyaabbanga. Era oPawulo, okuzwera nakimo amakeezi paka akanaigolo, n'abasonzolera buli kimo ng'abakobera ebikwata oku bwakabaka bwa Kibbumba. Era ni yeefudaku okubaikiririsa oYesu ng'ajulira ebiri omu Mateeka ga Musa na mwebyo abanaabbi ebibawandiikire. ²⁴ Olw'ebyo ebiyatumwire, n'ayezya okumatizaku abamo kwibo, ni baikiririrya omu Yesu, neye era abandi kwibo ni bataikirirya. ²⁵ Awo ni batandiika okwakana abanyere oku banyere. Era owebakayire okwikirizagana, ni basalaanika, neye awo ng'oPawulo amalire okubakoba ekisembayo ati, "Kaisi oMwoyo oMweru yatumwire bituuce oweyakobere abazeiza baanywe ng'abita omu naabbi Isaaya ati:

²⁶ 'Oyabe eeri abantu abo obakobe oti:

"Amatwi gaanywe gawuliranga ebintumula,
neye nga kwiby mpaawo ekimutegeeraku
naire;

amaiso gaanywe gabonianga,
neye nga mpaawo ekimubona naire."

²⁷ Ekyo kityo olwakubba abantu abo basuukire
maisyaaye
ni batezya kuntegeera niki ekinanyere
ekyendi.

Basiinyiire amatwi gaabwe ni gasiyalala batyo ni
batezya kuwulira ebyo ebimbakoba,
era n'amaiso gaabwe gayofuwaire ni ba-
teezya kubona ebyo ebinkola.

Neye singa tiniikyo, bankategeire niki ekinany-
erenyeere ekyendi,

n'ebyo amaiso gaabwe ebigabona nga nkola,
n'ebyo amatwi gaabwe ebigawulira nga ntumula
egibali,

batyo bankacuukire omu myoyo gyabwe ni
baira egyendi, era ni mbalokola.'

²⁸ "Aale mukitegeere muti obukwenda
bwa Kibbumba obw'okulokoka, inywe
ng'owemwagaine okubwikirirya, babusindikiire
abantu aBatali Bayudaaya, era ibo
babuwulisisya, ni babwikirirya." [²⁹ OPawulo
oweyamalire okutumula ebyo, aBayudaaya ni
bazwa awo nga baaba webaakana bonka na
bonka.]*

³⁰ Awo oPawulo n'amala emyanka mibiri
mibeereri ng'abba mu nyumbaye iye onyere
egiyeepangisirya, ng'ayaniriza bonabona
abaizanga egyali okumubona. ³¹ Era, n'obukanu
obungi era nga mpaawo muntu kadi moiza
amuloberya, n'alaabbanga eeri buli moiza
kwabo abaizanga egyali ebikwata oku
bwakabaka bwa Kibbumba, ng'abeegesya ebifa
oku Musengwa oYesu Kurisito.

28:27 28:26-27 Isa 6:9-10 * **28:29** 28:29 EBiwandiike ebimo
ebyeira bibulamu olunyiriri lunu.

Endagaano Empyaka Omu Lugwere
Gwere: Endagaano Empyaka Omu Lugwere (Bible)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gwere

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

03698e2d-9c8d-5b1f-bc49-b0066e860180